الحكم بغير ما أنزل الله أحواله وأحكامه

اللہ ﷻ ھ ؤ ر ڭ ڭ ڭ ى ش ب ر ث ھ ث ھ ر ڭ ر

ھ ر ى ھ ب ر ڭ ھ ھ ر ى ھ ر ى ب ر ث ھ ھ ر

ڑ ث ھ ث ھ

ڑ ب ى ڑ ھ ث ھ ش ھ ر ى ڑ ث ھ ھ ث ھ ب ى ڑ ى ھ ڑ ھ ث ھ ر ڑ ث ھ ث ھ ث ھ ث ھ

حفظہ اللہ

ھ ى ھ ث ڈ ڈ ث ھ ھ ب ڑ ڑ ڑ ڑ ھ ث ھ ث ھ ر ى ڑ ڈ ھ ث ھ ث ھ ڈ ب ھ ث ھ ر ث

الله ﷺ ދެވަނަ ދަރަޖަ ކުށްވެރިކަމާ ގުޅޭ ބަޔާން

ތަކެއް ނަގައިގެ ދާދި ތަކެއް

ލިޔުއްވި:

ފަހުމީ ޢަލީ ، ދިވެހިރާއްޖެ ސުންނަތް ދަންނަ ދަތުރުވެރިންގެ ކޮންސިލް

حفظه الله

ދަތުރުފުށުގެ ދަތުރުތަކެއް

بسم الله الرحمن الرحيم.

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ.

إِنَّ الْحَمْدَ لله نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوذُ بِالله مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللهُ فَلاَ مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يُضْلِلْ فَلاَ هَادِيَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسۡلِمُونَ ﴾ [1]

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ وَخَلَقَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا وَبَثَّ مِنۡهُمَا رِجَالٗا كَثِيرٗا وَنِسَآءٗۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِي تَسَآءَلُونَ بِهِۦ وَٱلۡأَرۡحَامَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَيۡكُمۡ رَقِيبٗا ﴾ [2]

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَقُولُواْ قَوۡلٗا سَدِيدٗا ٧٠ يُصۡلِحۡ لَكُمۡ أَعۡمَٰلَكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡۗ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدۡ فَازَ فَوۡزًا عَظِيمًا ﴾ [3]

أَمَّا بَعْدُ: فَإِنَّ خَيْرَ الْحَدِيثِ كِتَابُ الله، وَخَيْرَ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ صلى الله عليه وآله وسلم، وَشَرَّ الأُمُورِ مُحْدَثَاتُهَا، وَكُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ.

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

(لَيُنْقَضَنَّ عُرَى الْإِسْلَامِ عُرْوَةً عُرْوَةً فَكُلَّمَا انْتَقَضَتْ عُرْوَةٌ تَشَبَّثَ النَّاسُ بِالَّتِي تَلِيهَا وَأَوَّلُهُنَّ نَقْضًا الْحُكْمُ وَآخِرُهُنَّ الصَّلَاةُ) [4]

ﷺ: "ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في جميع أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

بسم الله الرحمن الرحيم

الحكم بغير ما أنزل الله أحواله وأحكامه

الله ﷻ ގެ ދަށުން ދެވިފައިވާ ގޮތުގެ ތެރެއިން ބަލާ ގޮތަށް

ތަފުސީރުކުރާ ފަރާތް

ފަލާ ފަލާ ބުނާ ފަރާތް
حفظه الله

الحكم بما أنزل الله أو حوالة أحكامه
ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما انزل الله في حوالة احكامه
ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ.

ﷺ. ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله أحوالها وأحكامها
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

إِنَّ الْحَمْدَ للهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ ، وَنَعُوذُ بِاللهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا ، مَنْ يَهْدِهِ اللهُ فَلا مُضِلَّ لَهُ ، وَمَنْ يُضْلِلْ فَلا هَادِيَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ لا إِلَهَ إِلا اللهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في جميع أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ގަތަށް ދިނުމުގެ ކުރިން ވިއްކާ ބަލައި ގަތުމަށް ބާރުދީ ހުންނަ ފަރާތަށް ދެއްކުމަށް ވަނީ ކަނޑައެޅިފައެވެ. ކުރިން ވިއްކާ ބަލައި ގަތުމަށް ބާރުދީ ހުންނަ ފަރާތަށް ދެއްކުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތު ހަމަވުމުގެ

(...وَلَكِنْ بَقِيَ هُنَا إِشْكَالٌ يَرِدُ عَلَى كَلَامِ الشَّيْخِ رَحِمَهُ اللهُ، وَهُوَ: أَنَّ الشَّارِعَ قَدْ سمى بعض الذنوب كفرا، قال الله تعالى: ﴿ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴾. وَقَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «سِبَابُ الْمُسْلِمِ فُسُوقٌ، وَقِتَالُهُ كُفْرٌ»...) [8]

"...ހުށަހެޅި ބަޔާނުގައި ތަކުރާރުކުރެވެ ހިތަށް ގަދަ ދަށްވާ ކަމެއް ކަމަށް ވިދާނެ. ތިބާ، ކޮންމެ ގޮތަކުން ގަދަ ކަމެއް ތިބާ ކިޔާ ކަމަށް ކިޔާ ކަމަށް ވާ. اللہ ﷻ ގެ ދަށުން ހުކުމް ކުރުމަކީ ވެ.

﴿ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴾ [9]

ފަހަރު: "ތިބާ اللہ ﷻ ގެ ދަށުން ހުކުމް ކުރާ (ތަންދިރުގަ!) ގަނޑު، ތިބާގެ ތެރެ ތިބެ ހަގީގީ ބަޔަކު." ތިބާ ކިޔާ ކަމަށް ވާ. ﷺ؛ ބަޔެއް ކިޔާ ވެ.(سباب المسلم فسوق وقتاله كفر)[10]

ފަހަރު: "ދެ ބަޔަކު ތިބާގެ ތެރެ ފާޑުކިޔުން ހުރެ ދެ ބަޔަކު ކަމަށް ވާ. ތިބާ ދެ ބަޔަކު ކަމަށް ވާ."...."

ދެކެވުނު ތިބާގެ ބަޔެވެ ކަންތައް ކަންތައް ވަރަށް ވެ.

(...وَالْجَوَابُ: أَنَّ أَهْلَ السُّنَّةِ مُتَّفِقُونَ كُلُّهُمْ عَلَى أَنَّ مُرْتَكِبَ الْكَبِيرَةِ لَا يَكْفُرُ كُفْرًا يَنْقُلُ عَنِ الْمِلَّةِ بِالْكُلِّيَّةِ، كَمَا قَالَتِ الْخَوَارِجُ، إِذْ لَوْ كَفَرَ كُفْرًا يَنْقُلُ عَنِ الْمِلَّةِ لَكَانَ مُرْتَدًّا يُقْتَلُ عَلَى كُلِّ حَالٍ...) [11]

"...ބަދަލެވެ: ކަލޭގެފާނު ވެސް ދެކެވޭ ގޮތަށް ތިބާ ތިބާ ތިބާ ކަމަށް ވާ ކަމަށް ވާ ކަމަށް ވާ. ތިބާ ކަލޭ ކަލޭ ކަލޭ

ތިންވަނަކޮށް ދެންނެވިދާނެ ކަމަކީ ކުރިން ބަޔާންކުރެވުނު ގޮތަށް ކުރާ ކަންކަމުގައި

ތަނ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله جوالة أحكامه
ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله أحوالها وأحكامها
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله أحوالا وأحكاما
ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في جميع أحكامه
ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

- ތަނާ ތަށްޚީރުކުރުން ތަންފީޛުކުރުމުގެ ދަށަށް ގެންނަ ކަންކަން ފުރިހަމަ ކުރުން.

ތަންދުގެ ދަތުރުތައް ތަރުތީބުކުރުމާ ގުޅިގެން ކުރިއަށްގެންދާ ކަންކަމުގެ ތަފްޞީލު ތަކެއް ދެނެގަތުން. ތަނާ ތިބާއިން ތަންދުގެ ދަތުރުތައް ތަރުތީބުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ތަފާތު ތަކެތި ހޯދުން.

1- ތަކެތި ބަލައިގަތުމާ ދަންނަ ތަންދުގެ ތަކެތި ހޯދުން.

* ޔޫސުފް علیه السلام ގެ ފަރަތަރުގައި، ތިމަންގެ ތަނާ ތަކެތި ގެންނަ ކަމަށް ބުނެ ތަކެތި ބަލައިގަތުމާ ދެކޮޅަށް ތަދުވެ ތަބާ ކުރުން.

﴿ مَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ أَسْمَآءً سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَٰنٍ ۚ إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۚ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّآ إِيَّاهُ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴾[13]

ތަފުސީر: "ތިތަކެތި ތިތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި، اللہ ތަކެތި ތިތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި. ތަ ތަކެތި (ތަކެތި ތަކެތި) ތަކެތި ތަކެތި اللہ ﷻ ތަކެތި ތަކެތި. اللہ ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި. ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި. ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި، ތަކެތި ތަކެތި (ތަކެތި) ތަކެތި ތަކެތި."

* ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި.

﴿ لَآ إِكْرَاهَ فِى ٱلدِّينِ ۖ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشْدُ مِنَ ٱلْغَىِّ ۚ فَمَن يَكْفُرْ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسْتَمْسَكَ بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَا ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴾[14]

ތަފުސީر: "ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި. ތަކެތި ތަކެތި، ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި، ތަކެތި، ތަކެތި ތަކެތި ތަކެތި.

[13] يوسف: 40
[14] البقرة: 256

ﷲ ތަކުގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅިފައިވާ (ހަރާމްކުރާ) ހަތަރު، ތިރީ، ކަލޭގެ ނަފްސުގެ ތެރެއިން ހަނިކުރާ ކަންކަމުގައި ހަމަ ހަމަ ބަލާ ދާށެވެ. ކާފަރުން ތިޔަ ހުރިހާ ތަކެއްގެ ދެކޮޅުން ހަނގުރާ ކުރާ ފަދައިން ތިޔަ ކާފަރުން ހަނގުރާ ކުރާ ދުވަހު، ﷺ ގެ ދީނުގެ ގާނޫނުތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ﷺ ގެ ދަށުން

ކަންތައްތަކުގައި ކަލޭގެ ކިބައިން ހުއްދަ ދޭ! ހަމަހަމަކަށް! ކަލޭގެ ރަސްކަމުގައި ތިބި ބައެއްގެ ކިބައިން ހުއްދަ ދޭ. ދެން ކަލޭ ވަކި ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ކަލޭ ވަނީ ﷺ ގެ ދަށުން ގެންނަ ނުވަތަ ނުގެންނަ ހުކުމް ދޭ."

* ތަފްސީރު ކުރިއަށް ގެންދިއުން.

﴿ وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخْتَارُۗ مَا كَانَ لَهُمُ ٱلْخِيَرَةُۚ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴾[17]

ފަހަރު: "ކަލޭގެ ކިބައިން ހުއްދަ ދެއްވާފަހުން، ކަލޭގެ ތެދުވެރިކަމުގައި ހުންނެވި ހާލަތު. ތަފްސީރު ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ގޮތުގައި (ސަލާމަތް) ދިނުން ކަލޭގެ ކަންތައްތަކުގައި ހުންނެވި. ހުންނަންވާ ގޮތަށް ދިނުން ކަލޭގެ ކަންތައްތަކުގައި ހުންނެވި. ހުންނަންވާ ގޮތަށް ދެއްވާފަ ﷺ ގެ ދަށުން ގެންނަ ނުވަތަ ނުގެންނަ ހުކުމް ދޭ."

ތަފްސީރު ކުރިއަށް ގެންދިއުން.

3- ކަލޭގެ ﷺ ގެ ތެދުވެރިކަމުގައި ބަލާ ބަލައިގަތުން.

ކަލޭގެ ކަންތައްތަކުގައި ފާހަގަ ކުރެވިދާނެ ﷺ ގެ ތެދުވެރިކަމުގައި ބަލާ ބަލައިގަތުން: ތަކުރާރު، ތަކުއްރާރު، ތަފްސީރު ކުރިއަށް ގެންދިއުން ތަފްސީލު ކުރުން.

* ކަލޭގެ ކިބައިން ހުއްދަ ދެއްވުން.

﴿ أَفَغَيْرَ ٱللَّهِ أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ إِلَيْكُمُ ٱلْكِتَٰبَ مُفَصَّلًاۚ وَٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُۥ مُنَزَّلٌ مِّن رَّبِّكَ بِٱلْحَقِّۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُمْتَرِينَ ﴾[18]

ފަހަރު: "(ކަލޭގެ ކިބައިން ވިދާލާފައި) ބުނުމުގައި ﷺ ގެ ކަންތައްތަކުގައި ތަކުރާރު ކުރެވިދާނެ ކަންތައްތަކެއް؟ ކަލޭގެ (ކަލާނގެ ﷻ) ތަފްސީލުކޮށް ﷺ ގެ ތެދުވެރިކަމުގައި ﷺ ގެ ދަށުން ގެންނަ ﷺ ގެ ދަށުން ގެންނަ ކަންތައްތަކުގައި ﷺ ގެ ތެދުވެރިކަމުގައި ﷺ ގެ ދަށުން ގެންނަ

[17] القصص: 68
[18] الأنعام: 114

ﯨﯩﯪﯫﯬﯭﯮﯯﯰﯱﯲﯳﯴﯵﯶﯷﯸﯹﯺﯻﯼﯽﯾﯿﰀﰁﰂﰃﰄﰅﰆﰇﰈﰉﰊﰋﰌﰍﰎﰏﰐﰑﰒﰓﰔﰕﰖﰗﰘﰙﰚﰛﰜﰝﰞﰟﰠﰡﰢﰣﰤﰥﰦﰧﰨﰩﰪﰫﰬﰭﰮﰯﰰﰱﰲﰳﰴﰵﰶﰷﰸﰹﰺﰻﰼﰽﰾﰿﱀﱁﱂﱃﱄﱅﱆﱇﱈﱉﱊﱋﱌﱍﱎﱏﱐﱑﱒﱓﱔﱕﱖﱗﱘﱙﱚﱛﱜﱝﱞﱟﱠﱡﱢﱣﱤﱥﱦﱧﱨﱩﱪﱫﱬﱭﱮﱯﱰﱱﱲﱳﱴﱵﱶﱷﱸﱹﱺﱻﱼﱽﱾﱿﲀﲁﲂﲃﲄﲅﲆﲇﲈﲉﲊﲋﲌﲍﲎﲏﲐﲑﲒﲓﲔﲕﲖﲗﲘﲙﲚﲛﲜﲝﲞﲟﲠﲡﲢﲣﲤﲥﲦﲧﲨﲩﲪﲫﲬﲭﲮﲯﲰﲱﲲﲳﲴﲵﲶﲷﲸﲹﲺﲻﲼﲽﲾﲿﳀﳁﳂﳃﳄﳅﳆﳇﳈﳉﳊﳋﳌﳍﳎﳏﳐﳑﳒﳓﳔﳕﳖﳗﳘﳙﳚﳛﳜﳝﳞﳟﳠﳡﳢﳣﳤﳥﳦﳧﳨﳩﳪﳫﳬﳭﳮﳯﳰﳱﳲﳳﳴﳵﳶﳷﳸﳹﳺﳻﳼﳽﳾﳿﴀﴁﴂﴃﴄﴅﴆﴇﴈﴉﴊﴋﴌﴍﴎﴏﴐﴑﴒﴓﴔﴕﴖﴗﴘﴙﴚﴛﴜﴝﴞﴟﴠﴡﴢﴣﴤﴥﴦﴧﴨﴩﴪﴫﴬﴭﴮﴯﴰﴱﴲﴳﴴﴵﴶﴷﴸﴹﴺﴻﴼﴽ﴾﴿﵀﵁﵂﵃﵄﵅﵆﵇﵈﵉﵊﵋﵌﵍﵎﵏

* ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

﴿ ...إِنِ ٱلۡحُكۡمُ إِلَّا لِلَّهِۖ يَقُصُّ ٱلۡحَقَّۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلۡفَٰصِلِينَ ﴾[23]

ފާނަމެ: "...ބުނާށެވެ ﷺ ދެން ތިޔަ ކަންކަމުގައި. ތަބާވާ ބަޔަކީ ތިޔަ ބަލަނީ ކޮންބަޔަކު ތިޔަ ބަލަނީ ކޮންބަޔަކު ތަބާ ނުވާ ބަޔަކު ކަމުގައި."

ތަފްސީރު ދިވެހި ބަހަށް ތަރުޖަމާ ކުރެވިގެންވެއެވެ.

4- ތަބާވާ ބަޔަކީ ކޮންބަޔަކު ކަމުގައި.

* ﷺ ގެ ދީނުގައި ތަބާ ވާ ބަޔަކު ކަމުގައެވެ.

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡۖ فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمۡ تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلًا ﴾[24]

ފާނަމެ: "ތިޔަ ބަލަހައްޓާ ބައިތަކަށް. ތިޔަ ތަކުގެ ވެރިން، ﷺ ގެ ދީނާ ދުރުވެ ދާ ކަންކަމުގައި، ތިޔަ ތަކުގެ ވެރިންނާ ތިޔަ ބަލަހައްޓާ ބައިތަކަށް ތަބާ ވާ ބަޔަކީ ކޮންބަޔަކު ކަމުގައި ބެލެވޭ ކަމުގައި، ﷺ ގެ ދީނާ ދުރުވެ ދާ ކަންކަމުގައި، ﷺ ގެ ދީނުގައި ތަބާ ވާ ބަޔަކީ ކޮންބަޔަކު ކަމުގައި ބެލެވޭ ކަމުގައި، ﷺ ގެ ދީނާ ދުރުވެ ދާ ކަންކަމުގައި

﴿٦١﴾ فَكَيْفَ إِذَآ أَصَٰبَتْهُم مُّصِيبَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَآءُوكَ يَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ إِنْ أَرَدْنَآ إِلَّآ إِحْسَٰنًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٢﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يَعْلَمُ ٱللَّهُ مَا فِى قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُل لَّهُمْ فِىٓ أَنفُسِهِمْ قَوْلًۢا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمْ جَآءُوكَ فَٱسْتَغْفَرُواْ ٱللَّهَ وَٱسْتَغْفَرَ لَهُمُ ٱلرَّسُولُ لَوَجَدُواْ ٱللَّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ﴿٦٤﴾ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُواْ فِىٓ أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُواْ تَسْلِيمًا ﴾[25]

ފަހަރު: "ކަލޭގެފާނާ ދެކޮޅަށްވެ ދެމީހުން ކުށްކުރުމުގެ ސަބަބުން ކަލޭގެފާނާ ދެކޮޅަށްވެ ގެންދާ ކަންތައް ދެމީހުންގެ

ﯞﯨﯩﯪﯫﯬﯭﯮﯯﯰﯱﯲﯳﯴﯵﯶﯷﯸﯹﯺﯻﯼﯽﯾﯿﰀﰁﰂﰃﰄﰅﰆﰇﰈﰉﰊﰋﰌﰍﰎﰏﰐﰑﰒﰓﰔﰕﰖﰗﰘﰙﰚﰛﰜﰝﰞﰟﰠﰡﰢﰣﰤﰥﰦﰧﰨﰩﰪﰫﰬﰭﰮﰯﰰﰱﰲﰳﰴﰵﰶﰷﰸﰹﰺﰻﰼﰽﰾﰿﱀﱁﱂﱃﱄﱅﱆﱇﱈﱉﱊﱋﱌﱍﱎﱏﱐﱑﱒﱓﱔﱕﱖﱗﱘﱙﱚﱛﱜﱝﱞﱟﱠﱡﱢﱣﱤﱥﱦﱧﱨﱩﱪﱫﱬﱭﱮﱯﱰﱱﱲﱳﱴﱵﱶﱷﱸﱹﱺﱻﱼﱽﱾﱿﲀﲁﲂﲃﲄﲅﲆﲇﲈﲉﲊﲋﲌﲍﲎﲏﲐﲑﲒﲓﲔﲕﲖﲗﲘﲙﲚﲛﲜﲝﲞﲟﲠﲡﲢﲣﲤﲥﲦﲧﲨﲩﲪﲫﲬﲭﲮﲯﲰﲱﲲﲳﲴﲵﲶﲷﲸﲹﲺﲻﲼﲽﲾﲿﳀﳁﳂﳃﳄﳅﳆﳇﳈﳉﳊﳋﳌﳍﳎﳏﳐﳑﳒﳓﳔﳕﳖﳗﳘﳙﳚﳛﳜﳝﳞﳟﳠﳡﳢﳣﳤﳥﳦﳧﳨﳩﳪﳫﳬﳭﳮﳯﳰﳱﳲﳳﳴﳵﳶﳷﳸﳹﳺﳻﳼﳽﳾﳿﴀﴁﴂﴃﴄﴅﴆﴇﴈﴉﴊﴋﴌﴍﴎﴏﴐﴑﴒﴓﴔﴕﴖﴗﴘﴙﴚﴛﴜﴝﴞﴟﴠﴡﴢﴣﴤﴥﴦﴧﴨﴩﴪﴫﴬﴭﴮﴯﴰﴱﴲﴳﴴﴵﴶﴷﴸﴹﴺﴻﴼﴽ﴾﴿﵀﵁﵂﵃﵄﵅﵆﵇﵈﵉﵊﵋﵌﵍﵎﵏

* ﵐﵑﵒﵓﵔﵕﵖﵗ.

﴾ إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن يَقُولُواْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَاۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿ [26]

ﵘﵙﵚ: "ﵛﵜﵝﵞﵟﵠﵡﵢ ﵣﵤﵥﵦ، ﵧﵨﵩﵪﵫﵬﵭﵮ ﷺ ﵯ، ﵰﵱﵲﵳﵴ ﵵﵶﵷﵸ ﵹﵺﵻﵼ ﵽﵾﵿﶀﶁ، ﶂﶃﶄﶅﶆﶇﶈﶉﶊﶋﶌﶍﶎﶏ﶐﶑ﶒﶓﶔﶕﶖﶗﶘﶙﶚﶛﶜﶝﶞﶟﶠﶡﶢﶣﶤﶥﶦﶧﶨﶩﶪﶫﶬﶭﶮﶯﶰﶱﶲﶳﶴﶵﶶﶷﶸﶹﶺﶻﶼﶽﶾﶿﷀﷁﷂﷃﷄﷅﷆﷇ﷈﷉﷊﷋﷌﷍﷎﷏ﷰﷱﷲﷳﷴﷵﷶﷷﷸﷹ، ﷺ ﷻ ﷼ ﷽ ﷾ ﷿ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ: "ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަކުއްލިއްޔާ ކަމަށް ވަންނަ ކަމެއް ކަމުގައި. ފަހު، ތިބާގެ ދިވެހި ބަހުގައި ފުރިހަމަ ތަރުޖަމާ (ތަފްސީރު) ފަހު، ދެކެވުނީ، ކަލޭގެފާނު الله ﷻ ގެ ކިބައިން ދުރަށް."

7- ތިމާ ބަލައިގަނެ، الله ﷻ ގެ ދީނުގެ ކަންކަމުގައި ކަލޭގެފާނުގެ ބުނުމުގެ ދަށަށް ތިމާ ތަކުރުވެ ކަލޭގެފާނު ތިމާ ކުށްވެރިކުރާ ކަމެއް ގޮތުގައި.

* الله ﷻ ވިދާޅުވެއެވ.

﴿ ...وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِۦٓ أَحَدًا ﴾ [35]

ފުރާތް: "...ތިމާ ކަލޭގެފާނުގެ ބުނުމުގެ ތެރެއަށް ތިމާ ބަލައިގަނެ."

* ތިމާ ވިދާޅުވެއެވ.

﴿ ...وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴾ [36]

ފުރާތް: "...ތިމާ ތަކުރުވެ، ތިމާ ކަލޭގެފާނު ކަލޭގެފާނުގެ ދީނުގެ ކަންކަމުގައި ކަލޭގެފާނު ތިމާ ކުށްވެރިކުރާ ކަމެއް ގޮތުގައި."

* ތިމާ ވިދާޅުވެއެވ.

﴿ أَفَحُكْمَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ۚ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴾ [37]

ފުރާތް: "ފަހު، ތިމާ ތިބާ ދެކެ ދެކެ ދުވަހުގައި ދުވަހުގެ ތެރެ ދާ ކަމެއް ހުންނަ ކަމަށް ތިމާ ދަންނަ ކަމަށް ދުވަހުގެ ތެރެ ދާ ކަމެއް ހުންނަ ކަމަށް؟"

ތިމާ ތިމާ ވިދާޅުވެއެވ.

---

[35] الكهف: 26
[36] الأنعام: 121
[37] المائدة: 50

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

2- ތިރީ ތަފްސީލުގެ ބޭނުން ދެއްކެވީ ،(ﷺ) ތަކުގައި ކަންކަމުގެ ގޮތުގައި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން) ދިގުން ބަލައިގަތުމުގެ ގޮތުގައި.

(...وَتَفَرَّدَ الْإِلَهُ بِالطَّاعَةِ لِاخْتِصَاصِهِ بِنِعَمِ الْإِنْشَاءِ وَالْإِبْقَاءِ وَالتَّغْذِيَةِ وَالْإِصْلَاحِ الدِّينِيِّ وَالدُّنْيَوِيِّ، فَمَا مِنْ خَيْرٍ إِلَّا هُوَ جَالِبُهُ، وَمَا مِنْ ضَيْرٍ إِلَّا هُوَ سَالِبُهُ، وَلَيْسَ بَعْضُ الْعِبَادِ بِأَنْ يَكُونَ مُطَاعًا بِأَوْلَى مِنْ الْبَعْضِ، إِذْ لَيْسَ لِأَحَدٍ مِنْهُمْ إِنْعَامٌ بِشَيْءٍ مِمَّا ذَكَرْته فِي حَقِّ الْإِلَهِ، وَكَذَلِكَ لَا حُكْمَ إِلَّا لَهُ فَأَحْكَامُهُ مُسْتَفَادَةٌ مِنْ الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ وَالْإِجْمَاعِ وَالْأَقْيِسَةِ الصَّحِيحَةِ وَالِاسْتِدْلَالَات الْمُعْتَبَرَةِ، فَلَيْسَ لِأَحَدٍ أَنْ يَسْتَحْسِنَ وَلَا أَنْ يَسْتَعْمِلَ مَصْلَحَةً مُرْسَلَةً...) [40]

ފުރަތަމަ: "...ތިރީ ތަފްސީލުގެ ބޭނުން ދެއްކެވީ ތަކުގައި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله بين حقوق وأحكام
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

﴿ إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلۡإِسۡلَٰمُ ... ﴾ [48]

ﮔﯩﺴﻪﺭ: "ﺭﻩﺑﻪﺗﻪﺭﻣﯘ، ﷲ ﺋﯩ ﺑﻪﺳﯘﻟﯘﻏﻪﺭ، ﺋﯩﺴﻼﻡ، ﺋﯩﺴﯘﻟﺘﯘﺭﯗﺵ..."

ﺩﯨﻤﻪﻛﭽﻰ ﻫﯚﻛﯜﻣﺪﺍﺭﻟﯩﺮﻯ ﺋﯩﺴﻼﻡ ﺩﯨﻨﻰ ﺋﯩﺴﺘﯩﺴﻠﯩﻤﻰ. ﺋﯘﻣﯘ ﺋﻪﺳﺘﺎﻳﯩﺪﯨﻞ ﻭﻩ ﺋﯩﺒﺎﺩﻩﺗﻜﻪ ﺋﯩﺨﻼﺹ ﻗﯩﻠﯩﺶ.

(...وكذلك"الإسلام"، وهو الانقياد بالتذلل والخشوع، والفعل منه:"أسلم" بمعنى: دخل في السلم، كما يقال:"أقحط القوم"، إذا دخلوا في القحط، "وأربعوا"، إذا دخلوا في الربيع فكذلك"أسلموا"، إذا دخلوا في السلم، وهو الانقياد بالخضوع وترك الممانعة. فإذْ كان ذلك كذلك، فتأويل قوله:"إنّ الدّين عند الله الإسلام": إنَّ الطاعةَ التي هي الطاعة عنده، الطاعةُ له، وإقرار الألسن والقلوب له بالعبودية والذّلة، وانقيادُها له بالطاعة فيما أمر ونهى، وتذلُّلها له بذلك، من غير استكبار عليه، ولا انحراف عنه، دون إشراك غيره من خلقه معه في العبودية والألوهية..)[49]

ﮔﯩﺴﻪﺭ: "...ﻫﻪﻗﯩﻘﻪﺗﻪ ﺋﻪﻗﻪﺭﯨﻤﯩﺰ ﺋﯩﺴﻼﻡ ﺩﯨﻨﻰ ﺋﯘﻣﯘ ﺳﯩﺮﺗﻘﯩﻜﻰ ﺋﯩﺒﺎﺩﻩﺗﻠﻪﺭ ﺋﯜﺳﺘﯜﺩﯨﻜﻰ ﺋﯩﺒﺎﺩﻩﺗﻠﻪﺭﻧﻰ ﻛﯚﺯﺩﻩ ﺗﯘﺗﯘﭖ ﺋﯩﺴﻼﻡ ﺩﯨﻨﻰ ﺋﯩﺴﺘﯩﺴﻠﯩﻤﻰ ﺩﻩﭖ ﺋﯩﺸﻪﺭﺗﻪ ﻗﯩﻠﻐﺎﻥ ﺋﯩﺪﻯ. ﻫﻪﻗﯩﻘﻪﺗﻪ 'ﻫﻪﺳﻪﻟﻪ' ﺋﯩﺴﯩﻠﻰ ﺑﯩﺮ ﺳﯚﺯ ﺑﻮﻟﯘﺷﺘﯩﻦ ﺋﯩﺴﺘﯩﺴﻠﯩﻤﻰ ﺩﻩﻳﺪﯗ. ﺋﯘﻣﯘ 'ﻫﻪﻗﯩﻘﻪﺗﻪ ﺋﻪﺳﻠﻪﻣﯘ' ﺋﯩﺴﯩﻠﻰ ﺑﯩﺮ ﺳﯚﺯ ﺑﻮﻟﯘﺷﺘﯩﻦ ﺋﯩﺴﺘﯩﺴﻠﯩﻤﻰ ﺩﻩﻳﺪﯗ. ﻫﻪﻗﯩﻘﻪﺗﻪ 'ﻫﻪﺳﻪﻟﻪ' ﺋﯩﺴﯩﻠﻰ ﺑﯩﺮ ﺳﯚﺯ ﺑﻮﻟﯘﺷﺘﯩﻦ ﺋﯩﺴﻼﻡ ﺩﯨﻨﻰ ﺋﯘﻣﯘ ﺳﯩﺮﺗﻘﯩﻜﻰ ﺋﯩﺒﺎﺩﻩﺗﻠﻪﺭ ﺋﯜﺳﺘﯜﺩﯨﻜﻰ ﺋﯩﺒﺎﺩﻩﺗﻠﻪﺭﻧﻰ ﻛﯚﺯﺩﻩ ﺗﯘﺗﯘﭖ ﺋﯩﺴﻼﻡ ﺩﯨﻨﻰ ﺋﯩﺴﺘﯩﺴﻠﯩﻤﻰ ﺩﻩﭖ ﺋﯩﺸﻪﺭﺗﻪ ﻗﯩﻠﻐﺎﻥ ﺋﯩﺪﻯ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

'ތަފްސީރު' ލިޔުންތަކުގައި ދެކެވޭ ގޮތުގައި اللہ ﷻ ގެ ވާހަކަ ދައްކާ ގޮތް.

﴿ أَفَغَيْرَ ٱللَّهِ أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ إِلَيْكُمُ ٱلْكِتَٰبَ مُفَصَّلًا ... ﴾ [57]

ފަހަރު: "(ކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވާށެ) ބުދުވެރިން ދެރުވި ކަލާ اللہ ﷻ ގެ ތެރެއިން ތިމަންމަ ތަކެއް ހޯދަންވާނީ؟ ތިބާގެ ކިބައިގައި، (ބަހުގާރ ގ.ވ) ތަފްސީރުތައް ހާދަވެގެން ކުރިއަށް، ތިރީގައި ދެކެވޭ ގޮތުގައި ކުރިއަށް ކަންކަން..."

ތިރީ 'ތަފްސީރު' ލިޔުންތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ދެކެވޭ. ކަންކަން ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ﴿...وَهُوَ خَيْرُ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴾[58] ތަފްސީރުވެ. ތިރީ: ﴿ ...وَأَنتَ أَحْكَمُ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴾[59] ތިރީ ﴿ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَحْكَمِ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴾[60] ދެއެވ.

'ތަފްސީރު' ލިޔުންތަކުގައި ކަންކަން ހިނގާ ގޮތަށް ފާހަގަ ކުރެވިފައި ތަފްސީރުވެ. ތިރީ ކަންކަމުގައި ބޭނުންކުރާ ބަސްތަކަކީ: ކަލާ- ތިބާ- ތިބާގެ- ކަލާ- ކަލާ- ކަލާ، ތިރީ ބަދަލުގައި ތިމަންމަ ބަސްތަކެވެ.

اللہ ﷻ ގެ ދީނުގެ ގާނޫނުތަކާ ދުރުވެ ގަދަ ގޮތަކަށް ދާ ފަރާތްތަކުގެ ކަންކަމުގައި ބަދަލުދޭ ތިމަންމަ ތިރީގައި ދެކެވޭ ގޮތުގައެވެ.

(...فَإِنَّ اللهَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى هُوَ الْحَكَمُ الَّذِي يَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِهِ وَالْحُكْمُ لَهُ وَحْدَهُ وَقَدْ أَنْزَلَ اللهُ الْكُتُبَ وَأَرْسَلَ الرُّسُلَ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ؛ فَمَنْ أَطَاعَ الرَّسُولَ كَانَ مِنْ أَوْلِيَائِهِ الْمُتَّقِينَ وَكَانَتْ لَهُ سَعَادَةُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَنْ عَصَى الرَّسُولَ كَانَ مِنْ أَهْلِ الشَّقَاءِ وَالْعَذَابِ؛ قَالَ تَعَالَى: ﴿ كَانَ ٱلنَّاسُ أُمَّةً وَٰحِدَةً فَبَعَثَ ٱللَّهُ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ ٱلنَّاسِ فِيمَا ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ ۚ وَمَا ٱخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا ٱلَّذِينَ أُوتُوهُ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۖ فَهَدَى ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ

[57] الأنعام: 114
[58] الأعراف: 87 ، يونس: 109 ، يوسف: 80
[59] هود: 45
[60] التين: 8

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

ފުسަހަ: "ފިކުހުގައި ހުރި ބައިތަކުގައި ކަންތައް ކުރަންވީ ގޮތަކީ، اللہ، ދާދިފަހުން ދެއްކެވި ކިताބުގައި ވާހަކަ ދަންނަވާފައި ހުރި ގޮތަށް ކަންތައް ކުރުން ކަމަށް ދެކެ ދެކެ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الْإِسْلَامِ مِنْ مُلُوكِ التُّرْكِ وَغَيْرِهِمْ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ: تَعَالَوْا إِلَى كِتَابِ اللهِ وَسُنَّةِ رَسُولِهِ أَعْرَضُوا عَنْ ذَلِكَ إعْرَاضًا...)[65]

ﮔﺴﺮﻩ: "...(ﷺﻭﺭﻏﻤﻮﺷ) ﺯﻮﻭﺯ ﻣﻮﺭﻩﺮﺳ ﺳﺮﺒﻪﻣ ﺑﺮﻪﺯﻮﺷﻮ ﺩﺮﺸ، ﺑﺮﺴﻪﺮﻣﻮﺳ ﷺﺯﻮﻭﺯﻩﻮ (ﺑﺮﮔﺮﻮﻭﺯﻮﺷﻮ) ﻣﻮﺍﻣﻬﻮﺳ ﻩﺮﮔﺸﻮ، ﻣﺮﺑ ﺑﺮﺴﻪﺮﻣﻮﺳ ﻩﺮﮔﺸﻮ ﺩﻣﺮﺴﺸﻮﺯ ﺩﻣﻬﻮﺳ ﻏﺮﻩﺮﺳﻮﺳ ﷺﺯﻮﻭﺯﻮﻣ ﺩﺮﺸ ﻩﺮﺑﻮﻩﺮﺯﻮﺩﺮﺸ، ﻏﺮﺮﺸﺳﺮﺳ ﷲ ﻣﺒﮔﺮ ﻏﺮﻩﺮﺯﻮﺮﻩﻮﮔ ﻣﺮﻩﻮﺯ ﻩﺴﻮﻭﺮﺑﻮﻩﻮﻩﻮﻭ. ﻏﺮﻩ ﷲﮔﺮﻩ ﻏﺮﺒﻪﮔﺴﺯ ﺯﻮﻩﻮ ﻣﺮﻩ ﻏﺮﺒﻪﮔﺴﺯ ﺳﺮﺸﻮﺯﻮﻩﻮﻩ ﻩﺮﮔﺸﻮ ﺩﺮﺸ ﺩﻣﻬﻮﺳ، ﺯﻮﺴﻪﮔﻮﺑﺮﺸﺯ ﻣﻮﺑﺮﺸﻮﺳ ﺑﮔﻪﺮﺸ (ﺑﺮﺮﺸﺳ ﷺﺯﻮﻭﺯﻮﻣﻮﺩﺮﺸ)ﺷﮔﺮ ﻣﺮﻩ ﻉﺮﺩﻩﻣﻮﺯ ﻣﻮﺑﺮﺸﺷﮔﺮ ﻣﺮﻩﺯﻮﺩﺸﺷﮔﺮ ﺑﻣﺮﻩﺸﺷﮔﺮ ﻣﺮﻩ ﻏﺸﺳﻮﻭﺴ ﻏﺰﻮﻣ ﻉﺮﺩﻩﻣﻮﺯ ﻣﺮﻩﺯﻮﺩﻣﻮﻩﻮ ﺰﻩﮔﺮﺯﺳﺮﺸ ﺩﺮﺸﺯﻮﻣﺮﺸﺮﻩﻮ. ﻣﺮﻩ ﺯﻮﻩﻮﻣﺮﺸ ﷲ ﺯ ﺯﻮﻩﻮ ﺴﻮﺸﺯﻮﻣﻮﺳ ﺯﺮﺴﻮﺩﺮﺳ ﺳﺮﺯﺳﺯ ﻣﺮﻩ ﷲ ﺩﻩﻣﻮﺯﻮﻩﻮ ﻏﺸﺳﻮﻭﺴ ﻣﺮﻩﺮﻣﻮﺳ ﺯﺮﺴﻮﺩﺮﺳﻮﺮﮔ ﺑﮔﺮ، (ﷺﻭﺭﻏﻤﻮﺷ) ﺯﻮﺮﮔ ﺯﻮﻭﻣﻮﺯﻮﺳ ﻩﺮﮔﺸﻮﺯﻮﺷﻮﺑﻮﺩﻮﺳ ﻣﺮﻩﻮﮔﻮﺑﮔ ﺩﺮﺸﺯﻮﺷﻮﺴ ﻏﺰﻮﻭﺯﻮﺑﮔ ﻣﺮﻩﺯﻮﺩﻣﻮﺯ ﻩﺮﮔﺸﻮ ﺑﺮﻩﻮﻩﻮﻩﻮﻭ. ﻏﺮﻩ ﻩﺴﻮﺯﻮﻩﻮﻩﻮﺳ ﻣﺮﻩﻮﮔﻮﺑﮔ ﺩﺮﺸ ﻩﺴﻮﺯﻮﻩﻮﻩﻮﻭ. ﻏﺮﻩ ﺑﮔﻪﺮﺸ، ﺑﮔﻪﺮﺸﺳﺮﻩ **ﺯﻮﺴﻪﮔﻮﺑﺮﺸﺯ ﺷﺮﻭﻣ ﻏﺸﺳﻮﻭﺴ ﻏﺰﻮﻣ ﻉﺮﺩﻩﻣﻮﺯ ﺷﺮﻭﻣ ﻏﺸﺳﻮﻭﺴ ﻏﺰﻮﻣ ﻉﺮﺩﻩﻣﻮﺯﻮﺷﻮ ﺷﻪﺮﻩﻮﻩﻮﺳ ﺳﻪﮔﺴﻪﻣﻮﻩﻮﺳ ﻩﺮﮔﺸﻮﺯﻮﺷﻮ ﺳﻪﮔﺴﻪﻣﻮﻩﻮﺳ ﺑﻣﺮﻩﺸﺷﮔﺮ ﺩﺮﺸﺯﻮﺷﻮ ﺳﻪﮔﺴﻪﻣﻮﻩﻮﺳ ﺑﻣﺮﻩﺸﺷﮔﺮ ﻣﺮﻩ ﻏﺸﺳﻮﻭﺴ ﻏﺰﻮﻣ ﻉﺮﺩﻩﻣﻮﺯ ﻩﺮﮔﺸﻮ ﺩﺮﺸ ﻩﺴﻮﺯﻮﻩﻮﻩﻮﻭ.** ﻣﺮﻩ ﻏﺮﺒﻪﮔﺴﺯ: 'ﷲ ﺯ ﺯﻮﻩﻮ ﻣﺮﻩ ﻏﺮﺒﻪﮔﺴﺯ ﺳﺮﺸﻮﺯ ﺳﻮﺸﺳﻮﺳ ﺯﻮﺴﻪﮔﻮﺑﺮﺸﺯ ﺳﻪﮔﺴﻪﻣﻮﻩﻮﺳ ﻣﺮﻩﺸﺷﮔﺮ' ﺯﻮﻩﻮﻩﻮﻭﺯﻮﺩ، ﻏﺮﺒﻪﮔﺴﺯ ﻏﺰﻮﻩﻮﻩﻮﺳ ﺯﻮﺴﻪﮔﻮﺑﺮﺸﺯ ﺯﻮﺴﻪﮔﻮﺑﺮﺸﺯ ﺳﻪﮔﺴﻪﻣﻮﻩﻮﺳ ﻣﺮﻩﺸﺷﮔﺮ ﻣﺮﻩ ﻏﺸﺳﻮﻭﺴ ﻏﺰﻮﻣ ﻉﺮﺩﻩﻣﻮﺯ ﻩﺮﮔﺸﻮ ﺩﺮﺸ ﻩﺴﻮﺯﻮﻩﻮﻩﻮﻭ..."

ﺯﻮﺮ ﺑﺮﺑﻮﺩﺑﺮﻩﻮﺳﻮﺴﻮﺳ ﷺ ﻣﺒﮔﺮﻩﺮﺳ ﻏﺰﺴﻪﺑﻮﺩﺯﻮﻩﻮﺳﻮﺩ، ﺑﺮﺴﻪﮔﺮ ﷺ ﺯﺴﻮﺸﺯﻮ ﺯﻮﺮﮔ ﻏﺸﻮﺴﻮﺳ، ﻏﺸﻮﺴ ﻣﺰﻮﻣﺑﺮﺩﻩﻮﺸﻮ ﻣﻮﻩﺑﻮﺴﻮﺳ ﻮﻩﻪﻮﻩﺴﻮﺴﻮﻭ. ﻣﺮﻩ ﺑﮔﻪﺮﺸﺷﮔﺮ ﺯﻮﺴﻪﮔﻮﺑﺮﺸﺯ ﺩﻮﺮﺑﻮﻩﻮﻩﻮﺳ ﺷﺮﻭﻣ ﷲ ﺯ ﺷﻪﺮﻩﻮﻩﻮ ﺯﻮﻩﻮﻩ ﻏﺸﺳ ﻏﺸﻮﺴﻮﺳ ﺑﺮﺑﻮﺩ ﻩﺮﺯﻮﺩﻩ ﺩﺮﺯﻮﺩﻩ ﮔﮔﻪﺮﺸﺯ ﮔﻮﻩﺑ ﺑﺮﺑﻮﺩ ﻩﺮﺯﻮﺩﻩﻮ. ﻣﺮﻩ ﷲ ﻣﺮﺑ ﻩﺮﮔﺸﻮﺩﮔﻩ ﮔﮔﻪﺮﺸﺳ ﺗﻮﺯﺮﺩﻮﺳ ﮔﻮﻩﻪﻮﻩﺴﻮﺴﻮﻭ.

[65] مجموع الفتاوى: 12/339- 340

5- ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴾ وكان من إشراكهم بهم: أنهم أحلوا لهم الحرام فأطاعوهم وحرموا عليهم الحلال فأطاعوهم...) [66]

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ށ۬ެއްޕުގ ކ۬ެއ۬ެވ۬ެ ދ۬ެއ۬ެ ދ۬ެ ދ۬ެ ދ

الحكم بما أنزل الله في أحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

اجْتَمَعَتْ لَهُ هَذِهِ الْأَرْبَعَةُ: فَهُوَ الصِّدِّيقُ حَقًّا. وَهِيَ سَهْلَةٌ بِالدَّعْوَى وَاللِّسَانِ. وَهِيَ مِنْ أَصْعَبِ الْأُمُورِ عِنْدَ الْحَقِيقَةِ وَالِامْتِحَانِ...) [78]

ﮔﺴﺮﻩ: "...ﻫﺮ ﭘﺮﺷﻨﻰ ﺩﺗﮕﺪﻫﺎ ﺋﺴﺮﻫﺘﺴﺮ ﻫﺮ ﺳﺮﺩﺴﺮ ﺟﺜﺮﺑﺮﭘﺮﻗﻰ ﺩﻫﻜﺘﺮﻭ. ﺋﻬﺜﺮﺑﺮﭘﺮﻗﻪ ﺋﻨﻨﺎﺧﻮﺋﺴﻮﺳﺮ، اللہ ﻫﻮﺑﮕﺮﻯ ﻧﺮﻫﻪﻫﻨﻬﻤﻪﻫﺮ ﻫﺮ ﻧﻨﺜﺮﻫﻨﻬﻤﻪﺳﻪ ﻧﺮﻧﺮﻩﺮ، ﻫﺮ ﺋﺒﻨﺘﮕﺴﺮﻯ ﻧﺮﺳﻪﺜﺮﻯ (ﻧﺮﺳﻪﺜﺮﻧﻨﺪﺳﻪ) ﻧﺮﺮ ﻫﺮ ﺋﺒﻨﺘﺜﻨﻰﮔﺴﻨﺮ ﻫﺜﺮﺳﻬﺮﻫﺮ ﻳﻬﺮﺩﺴﻪﺜﺮﺩﺮﻩ، ﻫﺮ ﺋﺒﻨﺘﮕﺴﺮﻯ ﭘﺮﺳﻨﺮ ﻧﺮﻧﺮﻩﺮ ﻫﺮ ﺋﺪﺮﺳﻨﺮ ﻫﺜﺮﺳﻬﺮﻫﺮ ﻳﻬﺮﺩﺴﻪﺜﺮﺩﺮﻯ ﺩﻫﻜﺘﺮﻭ. ﺣﺮﻫﻤﺒﺮﻨﺴﻤﻪﺮ ﺋﺴﺮﻯ ﻳﻬﻬﺮﻯﻫﺮ ﺗﻬﺪﺋﻪﻫﻪﺗﻪ ﭘﺮ، ﻛﺮﺮ ﺋﺴﺮ ﺋﺪﺮ ﺑﺮﻫﺪﺋﻪﻫﺴﺮﻩ ﺳﺪﺋﺮﭘﺮﺋﺒﺘﻮ. (ﺋﻪﺮﺛﺮﺋﺮﻫﺒﺘﻮ). ﻫﺮ ﺋﺒﻨﺴﻤﻪﺒﺮ ﺛﺮﺛﺴﺮ ﻫﺜﺮﺗﺮ ﺗﻬﺮﻩﻨﺒﺘﺮﻫﺮﺳﺮ ﺳﺮﺮﺳﺮ ﻛﺴﺒﺮﺒﺮﺳﻪﺒﺘﺒﺘﻮ. ﺋﺒﺮﺴﻬﺒﺮﺩﺮ ﺑﺮﺋﺪﻫﺪﺒﺮ ﻫﺮ ﻫﺪﺴﺪﺋﺴﺪﺳﻪﺒﺘﻮ ﺭﺪﺮ ﺋﺪﺮ ﺋﺒﺮﺴﻬﺒﺮﺩﺮ...."

ﺛﺮﺳﺮ ﺋﻪﻫﺮﺳﻮﺮ ﺋﺒﻨﺘﮕﺴﺮﻯ ﻧﺮﻫﻪﻫﺪ ﺑﺮﻫﻪﻫﺪ ﺛﺮﻫﻮﺳﺪ ﺑﺮﻫﺮﻫﻰ ﺷﻪﺒﺮﺒﺮﺒﺘﻬﻪﻫﺪﻩﺮﻭ. ﺛﺮﺳﺮ ﺋﻪﻫﺮﺳﻮﺮ ﻫﺮﻫﺮﺋﺪﻫﺪﻩﺮﻭ.

(...وَأَمَّا الرِّضَا بِنَبِيِّهِ رَسُولًا: فَيَتَضَمَّنُ كَمَالَ الِانْقِيَادِ لَهُ. وَالتَّسْلِيمَ الْمُطْلَقَ إِلَيْهِ، بِحَيْثُ يَكُونُ أَوْلَى بِهِ مِنْ نَفْسِهِ. فَلَا يَتَلَقَّى الْهُدَى إِلَّا مِنْ مَوَاقِعِ كَلِمَاتِهِ. وَلَا يُحَاكِمُ إِلَّا إِلَيْهِ. وَلَا يَحْكُمُ عَلَيْهِ غَيْرُهُ، وَلَا يَرْضَى بِحُكْمِ غَيْرِهِ أَلْبَتَّةَ...) [79]

ﮔﺴﺮﻩ: "...ﺛﺮﺳﺮﺳﺮ ﺋﺒﻨﺘﮕﺴﺮﻯ ﺳﺮﻫﻪﻫﺮﻫﺮ ﻧﺮﺴﻪﺜﺮﺩﺮﻨﺮ ﻧﺮﻧﺮﺳﺮ ﺳﺮﺮ، ﺋﺒﻨﺴﻤﻪﺮ ﺋﻨﻨﺎﺧﻮﺋﺴﻮﺳﺮ ﺋﺒﻨﺘﮕﺴﺮﻯ ﺳﺮﺮﺳﺮ ﺳﺮﺮﺳﺮﺩﺮﻩﺮ ﺳﺮﺮﺳﺮ ﺩﻫﻜﺘﺮﻭ. ﻫﺮ ﺋﺒﻨﺘﮕﺴﺮﻯ ﻫﺮﺩﻫﺮ ﺳﺮﺳﻪﺜﺮﺩﺮﻨﺮ ﺳﺮﺮﺳﺮ ﺳﺮﺮﺳﺮﺩﺮﻩﺮ ﺳﺮﺮﺳﺮ ﺩﻫﻜﺘﺮﻭ. ﻫﺮ ﺋﺒﻨﺘﮕﺴﺮﻯ ﻫﺮﺩﻫﺮ ﺳﺮﺳﻪﺜﺮﺩﺮﻨﺮ

ފާހަގަ ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ. ތިބާ ވަނީ ކިތަންމެ ބޮޑު ކަމެއް..."

ދިވެހި ބަހަށް ތަރުޖަމާ ކުރާ ބައި ބަލާ ބަލަހައްޓާ ބަލަ ބަލަ ބަލަ ބަ ބ ބ ބ ބ ބ ب ب ب

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في جوانب أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في جميع أحواله وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في جميع أحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަރަވަނ ބަބުގެ

ﷲ ގެ ދަތުރުތަކުގައި ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ފުރަތަމަ: "...ތަނެއް الله ﷻ ތަކުރާރުކޮށް ބުނެދެއްވި (ތަންބިހުގެ) ގޮތުގައި، ތާއީދުކުރާ ތަނެއް ހުރެ ކަށަވަރުކުރާ."

ގޮތުގައި ތާއީދުކުރާ ބަޔަކު ހުރިހާ ގޮތެއްގައި ހަލާކުވާ ބަޔަކަށް ތާއީދުކުރާ. ތާރީޚުގައި ތަކުރާރުކޮށް الله ﷻ ބަޔާންކުރާ.

ފުރަތަމަ ދަރަޖަ: الله ﷻ ތަކުރާރުކޮށް ބުނެދެއްވި ފާހަގަކުރަން ތަކެއް ނުވާ ކަންތައް:

1- الله ﷻ ދެކެ ބަލާ ބަޔަކު.

﴿ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ ٱللَّهِ... ﴾[96]

ފުރަތަމަ: "ތަނެއް الله ފާހަގަކުރާ ގޮތުގައި ތާއީދުކުރާ ތަނެއް (ތަންބިހުގެ) ގޮތުގައި ބުނެދެއްވި ގޮތަށް ހަމަ، ފާހަގަ ކުރެއްވުމުގެ ތެރެއިން. الله ﷻ ދެކެ ބަލާ ކަމެއް، ތާއީދުކުރާ ތަނެއް ނެ ތާއީދުކުރާ ގޮތަށް..."

ތާއީދުކުރާ ބަޔަކު ދެކެ ބަލާ ގޮތަށް 'ތަފްސީރު ކުރާ ގޮތުގައި ބުނެދެއްވާ. ތިން ތާއީދުކުރާ ގޮތަށް الله ﷻ ތަކުރާރުކޮށް ބުނެދެއްވާ ގޮތުގައި ތާއީދުކުރާ ގޮތަށް ތަފްސީރު ކުރާ ގޮތަށް ބަލާ. ފުރަތަމަ ދަރަޖަ: (ތަފްސީރު) الله ﷻ ތާއީދުކުރާ ގޮތަށް ބުނެދެއްވާ. ދެވަނަ ދަރަޖަ: (ތަފްސީރު) الله ﷻ ތާއީދުކުރާ ގޮތަށް ބުނެދެއްވާ. ތިން ތާއީދުކުރާ ގޮތަށް ބަލާ.

(...وقال آخرون: بل"الأنداد" في هذا الموضع، إنما هم سادتهم الذين كانوا يطيعونهم في معصية الله تعالى ذكره....عن السدي: { وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ ٱللَّهِ } قال، الأنداد من الرجال، يطيعونهم كما يطيعون الله، إذا أمروهم أطاعوهم وعَصَوا الله...)[97]

[96] البقرة: 165

[97] تفسير الطبري:280/3

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ ﷺ ﴿ إِذْ تَبَرَّأَ ٱلَّذِينَ ٱتُّبِعُواْ مِنَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُواْ ••• ﴾[102] ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ: "...الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

.وَهَذَا أَيْضًا هُوَ الْعَدْلُ الْمَذْكُورُ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى {ثُمَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ } أَيْ يَعْدِلُونَ بِهِ غَيْرَهُ فِي الْعِبَادَةِ الَّتِي هِيَ الْمَحَبَّةُ وَالتَّعْظِيمُ...)[107]

ﷺ: "...ﷺ (ﷺ ﷺ ﷺ) ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

(...ފިރިހެނުން ތެދުވެރިކަމާ ދުރުވާ ކަންކަމުގައި ...) ވަނީ ދިވެހި ބަހުގައި ބަލަންވީ ގޮތަކަށް ކަމަށާ ދެކޭ ކަމަށް ...."

ބަހުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެދުވެރިކަން ދެނެގަނެވޭ ގޮތަކީ ބަހުގެ ތެރެއިން ބަލާ ގޮތާ، ބަހުގެ ތެދުވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ބަހުގެ ތެރެއިން ބަލާ ގޮތާ، ބަހުގެ ތެދުވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ބަހުގެ ތެރެއިން ބަލާ ގޮތެވެ.

3- اللہ ﷻ ގެ ދީނުގައި ބަލަންވާ ގޮތް.

﴿...فَمَن يَكْفُرْ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسْتَمْسَكَ بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ ...﴾ [112]

ތަފްސީރު: "...ދެކޭ ބުދުތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި (ތަންތަނުގައި) ދެކެ، ބަލަންވާ، ގޮތަކަށް ބަލައިގެން ދެކެ ކަންކަމުގައި ކަންތައް ކުރުން. ކަނޑިގެ ކަންކަމުގައި ...."

ތަފްސީރުގެ ތެރެއިން ދެނެގަނެވޭ ގޮތަކީ ކަންކަމުގެ ތެދުވެރިކަން ހޯދުމަށް ބަލަންވާ ގޮތެވެ. ތަފްސީރު ކަމަށް (ދިވެހި ބަހުގައި ލިޔެ ކިޔެވޭ) ތަފްސީރު ކަމަށް ބަލާ ގޮތަކީ ތަފްސީރު ލިޔުނު ބަހުގެ ތެދުވެރިކަން (ތަފްސީރު) ދިވެހި ބަހުގައި ބަލާ ގޮތެވެ.

("فَمَن يَكْفُرْ بِٱلطَّٰغُوتِ"، قال: كهان تنزل عليها شياطين، يلقون على ألسنتهم وقلوبهم...) [113]

ތަފްސީރު: "...﴿فَمَن يَكْفُرْ بِٱلطَّٰغُوتِ﴾ ތަފްސީރު ލިޔުނު (ބުދުތަކެ) ވަނީ ދިވެހި ބަހުގައި ބަލާ ގޮތަކަށް ކަމަށާ ދެކޭ ކަމަށް ބަލާ ގޮތެވެ. ބަލާ ގޮތުގެ ތެރެއިން ތަފްސީރު ލިޔުނު ބަހުގެ ތެދުވެރިކަން ހޯދުމަށް ބަލަންވާ ގޮތެވެ.."

---

[112] البقرة: 256

[113] تفسير الطبري:418/5

ﷺ ﷺ ﷺ (ﷺ ﷺ ﷺ) ﷺ ﷺ.

(أخبرني أبو الزبير، عن جابر بن عبد الله، أنه سمعه يقول: - وسئل عن الطواغيت التي كانوا يتحاكمون إليها فقال-: كان في جهينة واحد، وفي أسلم واحد، وفي كل حي واحد، وهي كهان ينزل عليها الشيطان.)[114]

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

(...هَذِهِ الْآيَةُ الْكَرِيمَةُ حَاكِمَةٌ عَلَى كُلِّ مَنِ ادَّعَى مَحَبَّةَ اللهَّ، وَلَيْسَ هُوَ عَلَى الطَّرِيقَةِ الْمُحَمَّدِيَّةِ فَإِنَّهُ كَاذِبٌ فِي دَعْوَاهُ فِي نَفْسِ الْأَمْرِ، حَتَّى يَتَّبِعَ الشَّرْعَ الْمُحَمَّدِيَّ وَالدِّينَ النَّبَوِيَّ فِي جَمِيعِ أَقْوَالِهِ وَأَحْوَالِهِ، كَمَا ثَبَتَ فِي الصَّحِيحِ عَنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: "مَنْ عَمِلَ عَمَلا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ"...)[119]

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

(...فإن قال قائل: أوَ مُخَلَّدٌ في النار من عصى الله ورسوله في قسمة المواريث؟ قيل: نعم، إذا جمع إلى معصيتهما في ذلك شكًّا في أن الله فرض عليه ما فرض على عباده في هاتين الآيتين، أو علم ذلك فحادَّ الله ورسوله في أمرهما على ما ذكر ابن عباس من قول من قالَ حين نزل على رسول الله صلى الله عليه وسلم قول الله تبارك وتعالى: ﴿ يُوصِيكُمُ ٱللَّهُ فِيٓ أَوۡلَٰدِكُمۡۖ لِلذَّكَرِ مِثۡلُ حَظِّ ٱلۡأُنثَيَيۡنِ... ﴾ إلى تمام الآيتين: أيُورَّث من لا يركب الفرس ولا يقاتل العدوَّ ولا يحوز الغنيمة، نصفَ المال أو جميع المال؟ استنكارًا منهم قسمةَ الله ما قسم لصغار ولد الميت ونسائه وإناث ولده ممن خالف قسمةَ الله ما قسم من ميراث أهل الميراث بينهم على ما قسمه في كتابه، وخالف حكمه في ذلك وحكم رسوله، استنكارًا منه حكمهما، كما استنكره الذين ذكر أمرَهم ابن عباس ممن كان بين أظهُر أصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم من المنافقين الذين فيهم نزلت وفي أشكالهم هذه الآية فهو من أهل الخلود في النار، لأنه باستنكاره حكمَ الله في تلك، يصير بالله كافرًا، ومن ملة الإسلام خارجًا...) [123]

ﮔ ﯗ ﯘ ﯙ ﯚ ﯛ ﯜ ﯝ ﯞ ﯟ ﯠ ﯡ ﯢ ﯣ ﯤ ﯥ ﯦ ﯧ ﯨ ﯩ ﯪ ﯫ ﯬ ﯭ ﯮ ﯯ ﯰ ﯱ ﯲ ﯳ ﯴ ﯵ ﯶ ﯷ ﯸ ﯹ ﯺ ﯻ ﯼ ﯽ ﯾ ﯿ ﰀ ﰁ ﰂ ﰃ ﰄ ﰅ ﰆ ﰇ ﰈ ﰉ ﰊ ﰋ ﰌ ﰍ ﰎ ﰏ ﰐ ﰑ ﰒ ﰓ ﰔ ﰕ ﰖ ﰗ ﰘ ﰙ ﰚ ﰛ ﰜ ﰝ ﰞ ﰟ ﰠ ﰡ ﰢ ﰣ ﰤ ﰥ ﰦ ﰧ ﰨ ﰩ ﰪ ﰫ ﰬ ﰭ ﰮ ﰯ ﰰ ﰱ ﰲ ﰳ ﰴ ﰵ ﰶ ﰷ ﰸ ﰹ ﰺ ﰻ ﰼ ﰽ ﰾ ﰿ ﱀ ﱁ ﱂ ﱃ ﱄ ﱅ ﱆ ﱇ ﱈ ﱉ ﱊ ﱋ ﱌ ﱍ ﱎ ﱏ ﱐ ﱑ ﱒ ﱓ ﱔ ﱕ ﱖ ﱗ ﱘ ﱙ ﱚ ﱛ ﱜ ﱝ ﱞ ﱟ ﱠ ﱡ ﱢ ﱣ ﱤ ﱥ ﱦ ﱧ ﱨ ﱩ ﱪ ﱫ ﱬ ﱭ ﱮ ﱯ ﱰ ﱱ ﱲ ﱳ ﱴ ﱵ ﱶ ﱷ ﱸ ﱹ ﱺ ﱻ ﱼ ﱽ ﱾ ﱿ ﲀ ﲁ ﲂ ﲃ ﲄ ﲅ ﲆ ﲇ ﲈ ﲉ ﲊ ﲋ ﲌ ﲍ ﲎ ﲏ ﲐ ﲑ ﲒ ﲓ ﲔ ﲕ ﲖ ﲗ ﲘ ﲙ ﲚ ﲛ ﲜ ﲝ ﲞ ﲟ ﲠ ﲡ ﲢ ﲣ ﲤ ﲥ ﲦ ﲧ ﲨ ﲩ ﲪ ﲫ ﲬ ﲭ ﲮ ﲯ ﲰ ﲱ ﲲ ﲳ ﲴ ﲵ ﲶ ﲷ ﲸ ﲹ ﲺ ﲻ ﲼ ﲽ ﲾ ﲿ ﳀ ﳁ ﳂ ﳃ ﳄ ﳅ ﳆ ﳇ ﳈ ﳉ ﳊ ﳋ ﳌ ﳍ ﳎ ﳏ ﳐ ﳑ ﳒ ﳓ ﳔ ﳕ ﳖ ﳗ ﳘ ﳙ ﳚ ﳛ ﳜ ﳝ ﳞ ﳟ ﳠ ﳡ ﳢ ﳣ ﳤ ﳥ ﳦ ﳧ ﳨ ﳩ ﳪ ﳫ ﳬ ﳭ ﳮ ﳯ ﳰ ﳱ ﳲ ﳳ ﳴ ﳵ ﳶ ﳷ ﳸ ﳹ ﳺ ﳻ ﳼ ﳽ ﳾ ﳿ ﴀ ﴁ ﴂ ﴃ ﴄ ﴅ ﴆ ﴇ ﴈ ﴉ ﴊ ﴋ ﴌ ﴍ ﴎ ﴏ ﴐ ﴑ ﴒ ﴓ ﴔ ﴕ ﴖ ﴗ ﴘ ﴙ ﴚ ﴛ ﴜ ﴝ ﴞ ﴟ ﴠ ﴡ ﴢ ﴣ ﴤ ﴥ ﴦ ﴧ ﴨ ﴩ ﴪ ﴫ ﴬ ﴭ ﴮ ﴯ ﴰ ﴱ ﴲ ﴳ ﴴ ﴵ ﴶ ﴷ ﴸ ﴹ ﴺ ﴻ ﴼ ﴽ ﴾ ﴿ ﵀ ﵁ ﵂ ﵃ ﵄ ﵅ ﵆ ﵇ ﵈ ﵉ ﵊ ﵋ ﵌ ﵍ ﵎ ﵏ ﵐ ﵑ ﵒ ﵓ ﵔ ﵕ ﵖ ﵗ ﵘ ﵙ ﵚ ﵛ ﵜ ﵝ ﵞ ﵟ ﵠ ﵡ ﵢ ﵣ ﵤ ﵥ ﵦ ﵧ ﵨ ﵩ ﵪ ﵫ ﵬ ﵭ ﵮ ﵯ ﵰ ﵱ ﵲ ﵳ ﵴ ﵵ ﵶ ﵷ ﵸ ﵹ ﵺ ﵻ ﵼ ﵽ ﵾ ﵿ ﶀ ﶁ ﶂ ﶃ ﶄ ﶅ ﶆ ﶇ ﶈ ﶉ ﶊ ﶋ ﶌ ﶍ ﶎ ﶏ ﶐ ﶑ ﶒ ﶓ ﶔ ﶕ ﶖ ﶗ ﶘ ﶙ ﶚ ﶛ ﶜ ﶝ ﶞ ﶟ ﶠ ﶡ ﶢ ﶣ ﶤ ﶥ ﶦ ﶧ ﶨ ﶩ ﶪ ﶫ ﶬ ﶭ ﶮ ﶯ ﶰ ﶱ ﶲ ﶳ ﶴ ﶵ ﶶ ﶷ ﶸ ﶹ ﶺ ﶻ ﶼ ﶽ ﶾ ﶿ ﷀ ﷁ ﷂ ﷃ ﷄ ﷅ ﷆ ﷇ ﷈ ﷉ ﷊ ﷋ ﷌ ﷍ ﷎ ﷏ ﷐ ﷑ ﷒ ﷓ ﷔ ﷕ ﷖ ﷗ ﷘ ﷙ ﷚ ﷛ ﷜ ﷝ ﷞ ﷟ ﷠ ﷡ ﷢ ﷣ ﷤ ﷥ ﷦ ﷧ ﷨ ﷩ ﷪ ﷫ ﷬ ﷭ ﷮ ﷯ ﷰ ﷱ ﷲ ﷳ ﷴ ﷵ ﷶ ﷷ ﷸ ﷹ ﷺ ﷻ ﷼ ﷽ ﷾

ފުރަތަ: "ތިމަންމެ ދިރިއުޅުއްވާ ދުނިޔެ، ﷲ ތިމަންމެ ދިރިއުޅުއްވާ ދުނިޔެ ކަމުގައި. ދުނިޔެ ގެ ދިރިއުޅުއްވާ ބައިތައް ކަންކަން ފެނިގެން ދާ ގޮތަށް..."

ލިޔުންތެރެ ކަނޑައެޅިފައި ވާ ގޮތުގައި ﷺ ގެ ފާނަކީ ﷲ ގެ ރަސޫލެއް ކަމަށް ތަކުރާރު ކުރާ ("ތިމަންމެ ދިރިއުޅުއްވާ ދުނިޔެ") 'ދުރުކުރާ ބަޔަކު ކަމުގައި ކަށަވަރު، ދިރިއުޅުއްވާ ދުނިޔެ، ދުރުކުރާ ބަޔަކު ކަމުގައި ކަށަވަރު، ދިރި ތިބި ބައިތަކުގެ ގޮތުގައި ކަށަވަރު، ދިރި ތިބި ބައިތަކުގެ ގޮތުގައި ކަށަވަރު، ﷲ ގެ ދީނުގެ ގޮތުގައި ކަށަވަރު، ﷺ ގެ ފާނަކީ ﷺ ގެ ދަރިންގެ ދަރިން ކަމ

ﷺ: "...(ﷺ، اللہ ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަނ ތިބުން ތަބިއްތާ ވިދާޅުވެދިއުނު.

(...﴿ بِمَآ أَرَىٰكَ ٱللَّهُ ﴾ معناه: على قوانين الشرع، إما بوحي ونص، أو بنظر جار على سنن الوحي، وقد تضمن الله تعالى لأنبيائه العصمة...) [128]

ފާހަގަ: "...(...ކަނޑައެޅުނު ގޮތުގެ ތެރެއިން ހަމައެކަނި ...) ދޭނެ ފާހަގަ ތަކެއްގެ ދަށުގައި ވެއްޖެ. ތިބާ ގެންދަނީ ކަލޭގެފާނަށް ދައްކާ ގޮތަށް ކަލޭގެފާނަށް ދައްކާ ގޮތަށް ކަލޭގެފާނަށް ދައްކާ ގޮތަށް ކަލޭގެފާނަށް ދައްކާ ގޮތަށް ކަލޭގެފާނަށް ދައްކާ ގޮތަށް ކަލޭގެފާނަށް ދައްކާ ގޮތަށް..."

ފާހަގަ: ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

﴿ أَفَغَيْرَ ٱللَّهِ أَبْتَغِي حَكَمًا ... ﴾ [133]

ފުރަތަމަ: "(ކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވާށެ!) ކިތަންމެ ބޮޑު ކަމެއް ހިނގާ ކަމަށް ދެކެ ދެކެ ތިބެ ތިބެ ތިމަންމަ ތިމަންމަ ގެ ދަރިންނަށް ދަންނަވާ؟.."

ތަފްސީރުތަކުގައި ވިދާޅުވާފައިވާ.

(...والمعنى:أَفَغَيْرَ الله أَطْلُبُ لَكُمْ حَاكِمًا وَهُوَ كَفَاكُمْ مَئُونَةَ الْمَسْأَلَةِ فِي الْآيَاتِ بِمَا أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ الْمُفَصَّلِ، أَيِ الْمُبَيَّنُ. ثُمَّ قِيلَ: الْحَكَمُ أَبْلَغُ مِنَ الْحَاكِمِ، إِذْ لَا يَسْتَحِقُّ التَّسْمِيَةَ بِحَكَمٍ إِلَّا مَنْ يَحْكُمُ بِالْحَقِّ، لِأَنَّهَا صِفَةُ تَعْظِيمٍ فِي مَدْحٍ. وَالْحَاكِمُ صِفَةٌ جَارِيَةٌ عَلَى الْفِعْلِ، فَقَدْ يُسَمَّى بِهَا مَنْ يَحْكُمُ بِغَيْرِ الْحَقِّ...) [134]

ދެވަނަ: "ތަފްސީރުތަކުގައި ތަފްސީރުކުރާ: ތިމަންމަ ގެ ދަރިންނަށް ދީފައިވާ ދީނުގެ ގާނޫނުތަކުގެ ތެރެއިން ތިމަންމަ ގެ ދަރިންނަށް ދަރުސް ދެމުން ދާ (ދަރުސްތަކުގައި) ތަފްސީރުކުރާ ބައިގައި ތަފްސީރުކުރާ ކަމަށް ދެކެ، ތިމަންމަ ގެ ދަރިންނަށް ދަރުސް ދެމުން ދާ ކަމަށް ދެކެ ތިބެ ތިބެ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ށ.ކ.ބ.ދ.ރ. ލ.ފ.ގ.ދ.ރ. ލ.ދ.ށ.ދ.ރ. ލ.ދ.ށ.ދ.ރ. ލ.ދ.ށ.ދ.ރ. ލ.ދ.ށ.ދ.ރ. ލ.ދ.ށ.ދ.ރ. ل.ه.ا. ل.ه.ا. ل.ه.ا

ތަކެއް ނުވާ ގޮތަށް، ދަތުރުކުރާ ދުވަސްތަކުގައި ތިބި ކުދިންނާ ދެކޮޅަށް ކަންކަން ކުރުން ފަދަ ކަންކަމެވެ. ތިމާ ދެނީ ކިތަންމެ ބޮޑު ކަމެއް ކަމަށް ވިޔަސް ހުއްދަ ދީފައެވެ.

ތިންވަނަކަމަކީ: ކުށްވެރި ކަމުގެ ކަންކަން ކުރާ، ދަތުރުކުރާ ފަރާތަށް ދެވޭ ހުއްދަ ކަމަށް ވާނަމަ، ދަތުރުގައި ހުންނަ ފަރާތަށް ދެވޭ ހުއްދަ ކަމަށް ވާނަމަ ދެވިދާނެ ގޮ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ފަހަރު: "...اللہ ތަކުރާރުކުރެއްވި ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ ބަޔާންތަކާ ތަފާތު ގޮތަށް ކަންކަން ކުރުން ދަނީ ކޮންފަދަ ކަންކަމަށް ހެއްދެވުމަށް ތަކުރާރުކުރެއްވި ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ ބަޔާންތަކާ ތަފާތު ގޮތަށް ކަންކަން ކުރުން..."

- ތަފުސީރު ބަޔާންކުރުން.

﴿ ...إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۖ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ... ﴾ [150]

ފަހަރު: "...اللہ ތަކުރާރުކުރެއްވި ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ ބަޔާންތަކާ ތަފާތު ގޮތަށް ކަންކަން ކުރުން. ތަކުރާރުކުރެއްވާ ގޮތުގައި ބަދަލުކުރުން، ތަކުރާރުކުރެއްވާ ގޮތުގައި ކުރުން..."

- ތަފުސީރު ބަޔާންކުރުން.

﴿ ...وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِۦٓ أَحَدًا ﴾ [151]

ފަހަރު: "...ތަފުސީރު ކުރާފަހަރު ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ތަފުސީރުގެ ތެރެއަށް ގެންނަން ބޭނުންވާ ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ ބަޔާންތަކާ ތަފާތު ގޮތަށް ކަންކަން ކުރުން."

- ތަފުސީރު ބަޔާންކުރުން.

﴿ لَّقَدْ أَنزَلْنَآ ءَايَٰتٍ مُّبَيِّنَٰتٍ ۚ وَٱللَّهُ يَهْدِى مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤٦﴾ وَيَقُولُونَ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ ۚ وَمَآ أُو۟لَٰٓئِكَ بِٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا دُعُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِن يَكُن لَّهُمُ ٱلْحَقُّ يَأْتُوٓا۟ إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴿٤٩﴾ أَفِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَمِ ٱرْتَابُوٓا۟ أَمْ يَخَافُونَ أَن يَحِيفَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُۥ ۚ بَلْ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن يَقُولُوا۟ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَخْشَ ٱللَّهَ وَيَتَّقْهِ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَآئِزُونَ ﴾ [152]

---

[150] يوسف: 67

[151] الكهف: 26

[152] النور: 46 - 52

ﷺ: "ﷺ ﷺ ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ހަދާނަމެވެ، اللَّهُ ﷻ ގެ ދީނުގެ ގާނޫނާ ދުރުވެ ދިއުމުގެ ގޮތުގައި ކަންކަމުގެ ތަފާތު ގޮތްތަކެއް ކަމަށްވާ ކަމުގައި ވާތީ، ތަފާތު ގޮތްތަކުގެ ތަފާތު ދަރަޖަ ދެއ

ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﻫﺮﯨﻤﯩﮕﯩﺰﻧﯩﯔ ﺷﻪﺋﯩﺘﺎﮈﯨﺘﯩﻐﯘ. ﻫﻪﺭ ﺍﻟﻠﻪﻫﻪﺗﺘﯘﻫﯩ، ﺋﯩﺘﺎﮔﯩﺴﻰ ﻫﻪﻣﯩﺸﻪﮔﻪﻫﻨﯩﯔ ﺋﯩﺸﻪﺭﯨﻤﯩﺘﻰ ﭼﯜﺷ (ﻫﻪﺭﺷﻪﺗﺘﯘﻍ) ﺋﯜﺯﯛﻟﯜﺷﻘﺎ ﺩﯨﯖﯨﺰﯨﺪﯨﻜﯩﻨﯩﺸﻰ ﺋﻪﭼﯩﺮﻟﯩﻖ ﺋﯩﺸﻠﯩﺮﯨﻤﯩﺰﻧﻰ ﺋﺎﺳﺎﺳﻠﯩﻖ ﺋﯩﺴﺘﯩﻤﺎﺳﻰ ﺋﯩﺪﻯ ﺋﯩﺪﻯ

ތަނަވަސްކަމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ތަކުރާރުކުރާ ބަޔަކަށް ދެއްވާ ދަރުސުގައި ވެސް ދެކެވޭ. ތަނަވަސްކަމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ތަކުރާރުކުރާ ބަޔަކަށް ދެއްވާ ދަރުސުގައި ވެސް ދެކެވޭ. "

- ތަފާސީރު ބަޔާންކުރުން.

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُقَدِّمُواْ بَيۡنَ يَدَيِ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ﴾[161]

ފާހަގަ: "ތ ތ ތ ތ ތ ތ ތ ތ ތ ތ! ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُواْ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ يُدْعَوْنَ إِلَىٰ كِتَٰبِ ٱللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُم مُّعْرِضُونَ ﴾[163]

ﷺ: "ﷺ ﷺ ﷺ (ﷺ ﷺ ﷺ) ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ؟"

(ﷺ ﷺ ﷺ) ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

عليهم عهودَهم ومواثيقهم بإقامته والعمل به. فلن يعدُوا أن يكونوا في تكذيبهم محمدًا وما جاء به من الحق، مثلهم في تكذيبهم موسى وما جاء به وهم يتولونه ويقرّون به.

ومعنى قوله: {ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُم مُّعْرِضُونَ }، ثم يستدبر عن كتاب الله الذي دعا إلى حكمه، معرضًا عنه منصرفًا، وهو بحقيقته وحجته عالم...) [169]

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ: "ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

(...يعني بذلك جل ثناؤه: فإن اختلفتم، أيها المؤمنون، في شيء من أمر دينكم: أنتم فيما بينكم، أو أنتم وولاة أمركم، فاشتجرتم فيه {فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ} يعني بذلك: فارتادوا معرفة حكم ذلك الذي اشتجرتم أنتم بينكم، أو أنتم وأولو أمركم فيه من عند الله، يعني بذلك: من كتاب الله، فاتبعوا ما وجدتم وأما قوله:"{وَٱلرَّسُولِ} فإنه يقول: فإن لم تجدوا إلى علم ذلك في كتاب الله سبيلا فارتادوا معرفة ذلك أيضًا من عند الرسول إن كان حيًا، وإن كان ميتًا فمن سنته {إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْآخِرِ} يقول: افعلوا ذلك إن كنتم تصدقون بالله {وَٱلْيَوْمِ ٱلْآخِرِ} ...)[179]

ﷺ: "...الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ: ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في جميع أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في أحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ށ.ކ.ދ.ގ.ށ.ތ.ރ.ސ.ކ.ދ.ގ.ށ.ތ.ރ.ސ.ކ.ދ.ގ.ށ.ތ.ރ.ސ

ދަނީ ކަމަށް. ތިމަ ތިމަކަށް ހުށަހެޅުނު ކަންކަމުގައި ދެކަމަކީ ތަފާތު ކަމެއް ކަމަށް ދެކެ ބަލައިގަންނަ ކަމަށް.

ތުރުކީ ދަތުރުގައި ފާތިމާ ބީ ގާސިމް ދަރިފުޅާ ތަފާތުވެ ދަތުރުގައި ދިޔަ ކަންކަމުގައި ތިމާ ދެކެ ބަލައިގަންނަ ކަމަށް. ތުރުކީ ދަތުރުގައި ދަރިފުޅާ ތަފާތުވެ ދަތުރުގައި ދިޔަ ކަންކަމުގައި ތިމާ ދެކެ ބަލައިގަންނަ ކަމަށް.

(كَانَ أَبُو بَرْزَةَ الأَسْلَمِيُّ كَاهِنًا يَقْضِي بَيْنَ الْيَهُودِ فِيمَا يَتَنَافَرُونَ إِلَيْهِ، فتنافرَ إِلَيْهِ نَاسٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ، فَأَنْزَلَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ "أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُواْ" إِلَى قَوْلِهِ: "إِنْ أَرَدْنَآ إِلَّآ إِحْسَٰنًا". [النساء آية 60]) [186]

ފާތިމާ: "ދާދި ތިމާ ދަރިފުޅާ ތަފާތުވެ ދަތުރުގައި ދިޔަ ކަންކަމުގައި ދެކެ ބަލައިގަންނަ ކަމަށް. ދަރިފުޅާ ތަފާތުވެ ދަތުރުގައި ދިޔަ ކަންކަމުގައި ތިމާ ދެކެ ބަލައިގަންނަ ކަމަށް. ތިމާ ދަރިފުޅާ ދެމެދު ކަމެއް ދިމާވެ ދަތުރުގައި ދިޔަ ކަންކަމުގައި ތިމާ ދެކެ ބަލައިގަންނަ ކަމަށް. ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُواْ﴾ ތިމާ ދަރިފުޅާ ދެމެދު ﴿إِنْ أَرَدْنَآ إِلَّآ إِحْسَٰنًا﴾: "

ދަނީ ދަރިފުޅާ ތަފާތުވެ ދަތުރުގައި ދިޔަ ކަންކަމުގައި ދެކެ ބަލައިގަންނަ ކަމަށް. ދަރިފުޅާ ތަފާތުވެ ދަތުރުގައި ދިޔަ ކަންކަމުގައި ދެކެ ބަލައިގަންނަ ކަމަށް:

(ذُكر لنا أن هذه الآية نزلت في رجلين: رجل من الأنصار يقال له"بشر"، وفي رجل من اليهود، في مدارأة كانت بينهما في حق، فتدارءا بينهما، فتنافرا إلى كاهن بالمدينة يحكم بينهما، وتركا نبي الله صلى الله عليه وسلم. فعاب الله عز وجل ذلك وذُكر لنا أن

[186] رواه الطبري في معجم الكبير 273/11 ورقمه 12045 وفي معجم الزوائد 6/7 قال رواه الطبري ورجاله صحيح ورواه الواحدي في أسباب النزول ص 160 (أبو برزة صحابي مشهور) وكان ذالك قبل أن يسلم. أنظر الفتح 37/5. سلفية أولي

اليهودي كان يدعوه إلى النبي صلى الله عليه وسلم ليحكم بينهما، وقد علم أن نبيّ الله صلى الله عليه وسلم لن يجور عليه. فجعل الأنصاري يأبى عليه وهو يزعم أنه مسلم، ويدعوه إلى الكاهن، فأنزل الله تبارك وتعالى ما تسمعون، فعابَ ذلك على الذي يزعم أنه مسلم، وعلى اليهودي الذي هو من أهل الكتاب، فقال:"أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزۡعُمُونَ أَنَّهُمۡ ءَامَنُواْ" إلى قوله:"صُدُودًا ".)[187]

ﷺ: "ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

(..."الطاغوت" رجل من اليهود كان يقال له: كعب بن الأشرف، وكانوا إذا ما دعوا إلى ما أنزل الله وإلى الرسول ليحكم بينهم قالوا، بل نحاكمكم إلى كعب! فذلك قوله:"يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓاْ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ"، الآية...) [188]

ﷺ: "...ﷺﷺﷺ ﷺﷺﷺﷺﷺ ﷺﷺﷺ ﷺﷺﷺ

الحكم بما أنزل الله في دعواه أو حكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺﷺﷺﷺ ﷺﷺ ﷺ. ﴿ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ﴾ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ. "ﷺﷺﷺﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ."

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ:

(...لَكِنْ وَقَعَ فِي رِوَايَة أُمّ سَلَمَة عِنْد الطَّبَرِيِّ وَالطَّبَرَانِيِّ الْجَزْم بِذَلِكَ وَأَنَّهَا نَزَلَتْ فِي قِصَّة الزُّبَيْر وَخَصْمه ، وَكَذَا فِي مُرْسَل سَعِيد بْن الْمُسَيِّب....وَجَزَمَ مُجَاهِد وَالشَّعْبِيّ بِأَنَّ الْآيَة إِنَّمَا نَزَلَتْ فِيمَنْ نَزَلَتْ فِيهِ الْآيَة الَّتِي قَبْلهَا وَهِيَ قَوْله تَعَالَى (أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُواْ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓاْ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ) الْآيَة...) [206]

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ولا تنفروا ويقول لا يتحدث الناس ان محمدا يقتل اصحابه وقد قال الله تعالى (وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَىٰ خَآئِنَةٍ مِّنۡهُمۡ إِلَّا قَلِيلٗا مِّنۡهُمۡۖ فَٱعۡفُ عَنۡهُمۡ وَٱصۡفَحۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ)...)[210]

ފުރަތަ: "ތިމަންމެ ވިސްނަމުން: ތަކުލީފުތަކުގައި ކަނޑައެޅިފަ ހުރި ދަރަޖަ ތިމަންމެ ﷺ ތަކުގައި ތިބެ ތިމަންމެ ކުރާ ކަންތައްތަކުގައި ކަނޑައެޅިފަ ހުރި ދަރަޖަ ކަމުގައި ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ކަމަކީ ތިމަންމެ ކުރާ ކަންތައްތަކުގައި ތިމަންމެ ކުރާ ކަންތައްތަކުގައި ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ކަމަކީ ތިމަންމެ ކުރާ ކަންތައްތަކުގައި ތިމަންމެ ކުރާ ކަންތައްތަކުގައި ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ކަމަކީ ތިމަންމެ ﷺ ތަކުގައި ތިބެ ތިމަންމެ ކުރާ ކަންތައްތަކުގައި ތިމަންމެ ކުރާ ކަންތައްތަކުގައި ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ކަމަކީ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

(...وَفَرْضُ تَحْكِيمِهِ لَمْ يَسْقُطْ بِمَوْتِهِ بَلْ ثَابِتٌ بَعْدَ مَوْتِهِ كَمَا كَانَ ثَابِتًا فِي حَيَاتِهِ وَلَيْسَ تَحْكِيمُهُ مُخْتَصًّا بِالْعَمَلِيَّاتِ دُونَ الْعِلْمِيَّاتِ كَمَا يَقُولُهُ أَهْلُ الزَّيْغِ وَالْإِلْحَادِ. وَقَدِ افْتَتَحَ سُبْحَانَهُ هَذَا الْخَبَرَ بِالْقَسَمِ الْمُؤَكَّدِ بِالنَّفْيِ قَبْلَهُ وَأَقْسَمَ عَلَى انْتِفَاءِ الْإِيمَانِ مِنْهُمْ حَتَّى يُحَكِّمُوا رَسُولَهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي جَمِيعِ مَا تَنَازَعُوا فِيهِ مِنْ دَقِيقِ الدِّينِ وَجَلِيلِهِ وَفُرُوعِهِ وَأُصُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَكْتَفِ مِنْهُمْ بِهَذَا التَّحْكِيمِ حَتَّى يَنْتَفِيَ الْحَرَجُ، وَهُوَ الضِيقُ مِمَّا حَكَمَ بِهِ فَتَنْشَرِحَ صُدُورُهُمْ لِقَبُولِ حُكْمِهِ انْشِرَاحًا لَا يَبْقَى مَعَهُ حَرَجٌ ثُمَّ يُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا أَيْ يَنْقَادُوا انْقِيَادًا لِحُكْمِهِ...) [218]

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ذلك إلى الحكم الحق أتمّ تسليم، ولهذا أكّد ذلك بالمصدر المؤكّد، وهو قوله جلّ شأنه: {تَسۡلِيمًا } المبيّن أنه لا يُكتفى هاهنا بالتسليم.. بل لا بدّ من التسليم المطلق...) [225]

ދަންނަވަނީ: "...ތިބާ ހުށަހަޅާ ކަންކަމުގައި ފައިސާ ދިނުމުގެ ކަންކަމުގައި ކަންބޮޑު ކަންކަމުގައި ﷺ ގެ ގާތުގައި ތިބާ ވާ ގޮތަށް ﷺ ގެ ގާތުގައި ތިބުމަކީ ﷺ ގެ ގާތުގައި ތިބުމުގެ ގޮތުގައި ވާ ގޮތަށް ﷺ ގެ ގާތުގައި ތިބުން

الحكم بما أنزل الله في أحواله وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ގެ ދުވަހުން ފެށިގެން ތަކުރާރުކުރެވެ ދާ ގޮތަށް، ދަނޑުވެރިކަމާ ދެކޮޅަށް ދަނޑުވެރިން ދެ ބަޔަކަށް ބަލާ ދެ ގޮތަށް ދެ ގޮތަށް ބަލާ ދާ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

(قلت: يا رسول الله أما إنهم لم يكونوا يصلون لهم. صدقت، ولكن كانوا يُحلُّون لهم ما حرَّم الله فيستحلُّونه، ويحرّمون ما أحلّ الله لهم فيحرِّمونه) [231]

ﷺ: "ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ ﷺ ﷺ. "ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

(أمَا إنهم لم يكونوا يصومون لهم ولا يصلون لهم، ولكنهم كانوا إذا أحلوا لهم شيئًا استحلُّوه، وإذا حرّموا عليهم شيئًا أحله الله لهم حرَّموه، فتلك كانت رُبوبيَّتهم.) [233]

ﷺ: "ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﯞﯕﯓﯞﯔﯕﯓﯞﯓﯓﯞ. ﯗﯔ ﯘﯖﯓﯔﯕﯞ ﯜﯓﯘﯓﯕ ﯔﯓﯓﯔﯔﯕﯞ ﯔﯗﯓﯜﯔﯔﯕﯔﯓ ﯔﯗﯓﯜﯔﯔﯕﯓ ﯔﯗﯓﯜﯔﯔﯕﯔﯓ ﯔﯗﯓﯜﯔﯔﯕﯔﯓ ﯔﯗﯓﯜﯔﯔﯕﯔ

(...وأما قوله: (اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا)، فإنّ اتخاذ بعضهم بعضًا ما كان بطاعة الأتباع الرؤساء فيما أمروهم به من معاصي الله، وتركِهم ما نهوهم عنه من طاعة الله، كما قال جل ثناؤه:(اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ)...) [236]

ﷺ: "...﴿ ٱتَّخَذُوٓاْ أَحۡبَارَهُمۡ وَرُهۡبَٰنَهُمۡ أَرۡبَابٗا ﴾ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

((وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ) أي لا نتبعه في تحليل شي أو تحريمه إلا فيما حلله الله تعالى. وهو نظير قوله تعالى:" ٱتَّخَذُوٓاْ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَٰنَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ " معناه أنهم أنزلوهم منزلة ربهم في قبول تحريمهم وتحليلهم لما لم يحرمه الله ولم يحله الله.) [238]

ﷺ: "﴿ وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ﴾ ۋەرى، ئاڭا بېرگۇنىڭ ھېچ بىر بېرگۇنىڭ الله ھەققىگە ئىلاھلىق قىلىشىغا رۇخسەت قىلمايدۇ. رەسۇلۇللاھ ﷺ بېرگۇنىڭ ئاڭا ئىتائەت قىلىشىنى ئەمر قىلغان. ئەينى الله ھەققىدە ئىتائەت قىلىشقا ئوخشاش. ﴿ ٱتَّخَذُوٓاْ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَٰنَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ﴾ ۋەرسىدىكى ﷺ، الله بېرگۇنىڭ ئالاھلىقىغا ھېچ بىر بېرگۇنى ئورتاق قىلمايدۇ دېگەن مەنىدە كەلگەن ئايەتنى ئوقۇدى."

ھېچ ھۆججەتسىز ئۆزىگە ھەققىگە رەسۇلۇللاھ ﷺ بېرگۇنىڭ ئۆزى سېغىنى شەرىئەتكە ئوخشاش ۋەقىلىگە ئۇرۇنغان. ﴿ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ تَعَالَوْاْ ﴾ دە سېغىنىدىكى ئەينى ئىشلار ئۈچۈن ئىشلىتىلگەن. ھېچ ھۆججەتسىز ۋەقىلىنىدۇ:

(...فلا نقول عزير ابن الله ولا المسيح ابن الله، ولا نطيع الأحبار فيما أحدثوه من التحريم والتحليل لأن كلا منهم بعضنا، بشر مثلنا...) [239]

ﷺ: "...غەزىر ئەلەيھىسسالام الله نىڭ ئوغلى ئەمەس. ھېچ ئالىملار الله نىڭ ئەمرىگە ئەمەل قىلىشتا ئۇلارغا ئىتائەت قىلمايمىز. ھېچ ھالقىمىز (ئۆزىمىز) ھېچ ئۇنىڭغا ئوخشاش ئىنسان، بىزگە ئوخشاش ئىنسانلار، بىزگە ئوخشاش ئىنسانلار ئىچىدىن ئەمەلىيەتتە ھېچ بىر ئىنسان ئەمەس. ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەمەلىيەتتە ھېچ ئىتائەت قىلىنمايدۇ." ئۇنىڭ ئەمرىگە ھېچ بىر ئەھمىيەت بېرىلمەيدۇ.

---

[238] تفسير القرطبي 106/4

[239] إرشاد الساري 80/1

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަކެއް ހަލާކުވާ ކަމަށް، اللہ ގެ ދީނުގައި ތަކެއް ހަލާކުވާ ކަމަށް ދައްކާ ކަމަށް ވާނަމަ؟" ތަނ ކިޔާ ތަނ ދެއްކުމަށް ދަލީލު ވަނީ. (تأكل ما ذبحت بيدك ولا تأكل ما ذبح الله....) ފަދަ: "ތަކުރުގައި ތަކެއް ފަހަރު ކައިފާ ތަކެއް اللہ ފަހަރު ކައިފާ ތަކެއް ތަކުރުގައި ކައިނުވާ ކަމަށް ވާނަމަ؟..." [243] ފަދާ ތަކެއް ކަމަށް ދަލީލު ވެފައިވަނީ. اللہ ތަކުރުގައި ބަލާ ތަކެއް ތަކެއް ކަމަށް:

((وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ) أي: حيث عدلتم عن أمر الله لكم وشرعه إلى قول غيره، فقدمتم عليه غيره فهذا هو الشرك، كما قال تعالى: (ٱتَّخَذُوٓاْ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَٰنَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ....) [244]

ފަދަ: "... ﴿ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴾ ތަކެއް، ތިމަ ތިތަކެއް ތަކުރުގައި اللہ ގެ ތަކުރުގައި ތަކެއް ތަކުރުގައި ތަކުރުގައި ތަކެއް ތަކުރުގައި ތަކެއް ތަކެއް ތަކުރުގައި ތަކެއް ތަކެއް ތަކުރުގައި ތަކުރުގައި ތަކެއް ތަކުރުގައި ތަކެއް ތަކެއް ތަކުރުގައި ތަކެއް. ތަކެއް ތަކުރުގައި ތަކެއް. اللہ ތަކުރުގައި ތަކެއް ތަކެއް ތަކުރުގައި ﴿ ٱتَّخَذُوٓاْ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَٰنَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ﴾..." ފަދާ ތަކެއް ތަކުރުގައި ތަކެއް ތަކެއް ތަކުރުގައި ތަކެއް ތަކެއް ތަކުރުގައި ތަކެއް.

ފަދަ ތަކެއް ތަކެއް (ތަކުރުގައި ތަކެއް ތަކެއް ތަކެއް ތަކެއް ތަކެއް ތަކެއް) ތަކެއް ތަކެއް ތަކެއް ތަކެއް ތަކެއް ތަކެއް

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﺭﺳﻮﺭﺱ ﺋﺴﻼﻡ ﺩﻳﻦﻣﻮﺩﻭﻧﻪ ﻛﻮﻧﻮ. ﺋﺴﻼﻡ ﺩﻳﻦﻣﻮﺩﻭ ﻣﻴﺮﺋﺴﻼﻡ ﺩﻳﻦ ﺩﻭﻭﻩ ﺑﻪﺩﻭﺋﺴﻮﺩﻭ..."

ﻣﻴﺮ ﺋﻨﺮﺱ ﺣﻘﺪﻫﻴﺮ ﻫﺪﻭﺩﻭﻳﺮﺱﻴﻼ ﻣﻴﺮﻳﺮﺱﺴﺮ ﻣﻮﻣﻮﻭﺭﺱ ﺑﺮﺑﻴﻼ ﺋﺴﺘﻮﻣﺮﺱ ﺷﻴﻼﻧﺮﻭ ﻫﺴﻮﻣﺮﺩ ﻫﻤﺮﺱﺑﻪﻣﻮﻭﺭﻴﻼ ﻭﺋﻮﻭ:

(...وَقَوْلُهُ فِي سِيَاقِ الْآيَةِ: { إِنَّهُمْ كَانُوٓاْ إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ } وَلَا رَيْبَ أَنَّهَا تَتَنَاوَلُ " الشِّرْكَيْنِ ": الْأَصْغَرَ وَالْأَكْبَرَ وَتَتَنَاوَلُ أَيْضًا مَنْ اسْتَكْبَرَ عَمَّا أَمَرَهُ اللهُ بِهِ مِنْ طَاعَتِهِ؛ فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ تَحْقِيقِ قَوْلِ لَا إلَهَ إلَّا اللهُ؛ فَإِنَّ الْإِلَهَ هُوَ الْمُسْتَحِقُّ لِلْعِبَادَةِ فَكُلُّ مَا يُعْبَدُ بِهِ اللهُ فَهُوَ مِنْ تَمَامِ تَأَلُّهِ الْعِبَادِ لَهُ فَمَنْ اسْتَكْبَرَ عَنْ بَعْضِ عِبَادَتِهِ سَامِعًا مُطِيعًا فِي ذَلِكَ لِغَيْرِهِ؛ لَمْ يُحَقِّقْ قَوْلَ: لَا إلَهَ إلَّا اللهُ فِي هَذَا الْمَقَامِ. وَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا - حَيْثُ أَطَاعُوهُمْ فِي تَحْلِيلِ مَا حَرَّمَ اللهُ وَتَحْرِيمِ مَا أَحَلَّ اللهُ يَكُونُونَ عَلَى وَجْهَيْنِ: (أَحَدُهُمَا) : أَنْ يَعْلَمُوا أَنَّهُمْ بَدَّلُوا دِينَ اللهِ فَيَتْبَعُونَهُمْ عَلَى التَّبْدِيلِ فَيَعْتَقِدُونَ تَحْلِيلَ مَا حَرَّمَ اللهُ وَتَحْرِيمَ مَا أَحَلَّ اللهُ اتِّبَاعًا لِرُؤَسَائِهِمْ مَعَ عِلْمِهِمْ أَنَّهُمْ خَالَفُوا دِينَ الرُّسُلِ فَهَذَا كُفْرٌ وَقَدْ جَعَلَهُ اللهُ وَرَسُولُهُ شِرْكًا - وَإِنْ لَمْ يَكُونُوا يُصَلُّونَ لَهُمْ وَيَسْجُدُونَ لَهُمْ - فَكَانَ مَنْ اتَّبَعَ غَيْرَهُ فِي خِلَافِ الدِّينِ مَعَ عِلْمِهِ أَنَّهُ خِلَافُ الدِّينِ وَاعْتَقَدَ مَا قَالَهُ ذَلِكَ دُونَ مَا قَالَهُ اللهُ وَرَسُولُهُ؛ مُشْرِكًا مِثْلَ هَؤُلَاءِ.

[وَ (الثَّانِي) : أَنْ يَكُونَ اعْتِقَادُهُمْ وَإِيمَانُهُمْ بِتَحْرِيمِ الْحَلَالِ وَتَحْلِيلِ الْحَرَامِ ثَابِتًا لَكِنَّهُمْ أَطَاعُوهُمْ فِي مَعْصِيَةِ اللهِ كَمَا يَفْعَلُ الْمُسْلِمُ مَا يَفْعَلُهُ مِنْ الْمَعَاصِي الَّتِي يَعْتَقِدُ أَنَّهَا مَعَاصٍ؛ فَهَؤُلَاءِ لَهُمْ حُكْمُ أَمْثَالِهِمْ مِنْ أَهْلِ الذُّنُوبِ] كَمَا ثَبَتَ فِي " الصَّحِيحِ " عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: {إنَّمَا الطَّاعَةُ فِي الْمَعْرُوفِ}...) [248]

[248] مجموع الفتاوى 70/7

ﷺ: "ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﴿ إِنَّهُمْ كَانُوٓاْ إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴾ ﷺ: "ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﯞﯧﯓﯞﯩﯕﯞﯧ ﯓﯩﯓﯞﯦﯦﯧ ﯔﯦﯔﯞﯦﯓﯩﯓﯩ، ﯓﯩﯓﯞﯦﯦﯩ ﯦﯦﯦﯓﯞﯦﯓﯧﯩ ﯔﯦﯦﯦﯓﯞﯦﯓﯧﯩ

(...ثُمَّ ذَلِكَ الْمُحَرِّمُ لِلْحَلَالِ وَالْمُحَلِّلُ لِلْحَرَامِ إنْ كَانَ مُجْتَهِدًا قَصْدُهُ اتِّبَاعُ الرَّسُولِ لَكِنْ خَفِيَ عَلَيْهِ الْحَقُّ فِي نَفْسِ الْأَمْرِ وَقَدْ اتَّقَى اللهَ مَا اسْتَطَاعَ ؛ فَهَذَا لَا يُؤَاخِذُهُ اللهُ بِخَطَئِهِ بَلْ يُثِيبُهُ عَلَى اجْتِهَادِهِ الَّذِي أَطَاعَ بِهِ رَبَّهُ...) [250]

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﯩﺮﻩﺗﯫﻭﯨﺴﯖ ﺷﯩﺮﯨﻌﻪﺗﯩﻨﻰ. ﻫﯨﺰﯨﻤﻪﺗﻪﺗﯩﻤﯖ، ﯩﺮﻩﺗﯫ ﻫﯩﺴﯨﺘﻪﺗﻪﺗﯩﺮ ﯩﺮﻩﺗﯫﺋﯩﺪ ﺋﯩﺸﺘﯩﺮﺍﻙ ﻫﻪﻫﯫﺳ ﺋﯩﺮﻩﺗﻪﺗﯩﻤﯖ ﻫﯫﺗﯫﺋﯩﺮﯨﻠﯩﺮﯨﻤﯖ ﺋﯩﺮﻩﺗﯫﻫﯫﺗﯫﺋﯩﺴ ﻫﯫﺗﯫﺋﯩﺮﯨﻠﯩﺮﯨﻤﯖ ﻫﯫﺗﯫﺋﯩﺮﯨﻠﯩﺮﯨﻤﯖ ﺋﯩﺮﻩﺗﯫﻫﯫﺗﯫﺋﯩﺴ

ފުރަތަމަ ދަރަޖަ ކަނޑައެޅުމުގައި، ތިން ގޮތަކުން ބަލަންޖެހޭ ކަންތައް ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތް ދެނެގަތުމަށް ފަހު، ދެ ގޮތަކުން ބަލަންޖެހޭ ކަންތައް ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތް ދެނެގަތުމަށް ފަހު

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله وأحواله وأحكامه
اللہ ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ.

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ: "ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﯨﯩﯪﯫﯬﯭﯮﯯﯰﯱﯲﯳﯴﯵﯶﯷﯸﯹﯺﯻﯼﯽﯾﯿﰀﰁﰂﰃﰄﰅﰆﰇﰈﰉﰊﰋﰌﰍﰎﰏﰐﰑﰒﰓﰔﰕﰖﰗﰘﰙﰚﰛﰜﰝﰞﰟﰠﰡﰢﰣﰤﰥﰦﰧﰨﰩﰪﰫﰬﰭﰮﰯﰰﰱﰲﰳﰴﰵﰶﰷﰸﰹﰺﰻﰼﰽﰾﰿﱀﱁﱂﱃﱄﱅﱆﱇﱈﱉﱊﱋﱌﱍﱎﱏﱐﱑﱒﱓﱔﱕﱖﱗﱘﱙﱚﱛﱜﱝﱞﱟﱠﱡﱢﱣﱤﱥﱦﱧﱨﱩﱪﱫﱬﱭﱮﱯﱰﱱﱲﱳﱴﱵﱶﱷﱸﱹﱺﱻﱼﱽﱾﱿﲀﲁﲂﲃﲄﲅﲆﲇﲈﲉﲊﲋﲌﲍﲎﲏﲐﲑﲒﲓﲔﲕﲖﲗﲘﲙﲚﲛﲜﲝﲞﲟﲠﲡﲢﲣﲤﲥﲦﲧﲨﲩﲪﲫﲬﲭﲮﲯﲰﲱﲲﲳﲴﲵﲶﲷﲸﲹﲺﲻﲼﲽﲾﲿﳀﳁﳂﳃﳄﳅﳆﳇﳈﳉﳊﳋﳌﳍﳎﳏﳐﳑﳒﳓﳔﳕﳖﳗﳘﳙﳚﳛﳜﳝﳞﳟﳠﳡﳢﳣﳤﳥﳦﳧﳨﳩﳪﳫﳬﳭﳮﳯﳰﳱﳲﳳﳴﳵﳶﳷﳸﳹﳺﳻﳼﳽﳾﳿﴀﴁﴂﴃﴄﴅﴆﴇﴈﴉﴊﴋﴌﴍﴎﴏﴐﴑﴒﴓﴔﴕﴖﴗﴘﴙﴚﴛﴜﴝﴞﴟﴠﴡﴢﴣﴤﴥﴦﴧﴨﴩﴪﴫﴬﴭﴮﴯﴰﴱﴲﴳﴴﴵﴶﴷﴸﴹﴺﴻﴼﴽ﴾﴿﵀﵁﵂﵃﵄﵅﵆﵇﵈﵉﵊﵋﵌﵍﵎﵏

الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ٱلْفَٰسِقُونَ ﴾[263] ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﯘﯕﯘﯖﯘﯔﯓ ﯙﯞﯓ ﯓﯞﯕﯘﯕﯗ، ﯓﯞﯓﯗﯕﯗ ﯜﯞﯙ ﯜﯓﯞﯙﯘﯕﯜﯓﯘﯓﯞﯓﯓﯘﯔ ﯘﯕﯘﯖﯘﯔﯜﯓﯓﯞﯓﯗﯕﯗ ﯗﯞﯓﯜ، ﯜﯞﯙ اللّٰه ﯖﯞﯜﯙﯞﯗ ﯕﯘﯖﯓﯔ ﯘﯕﯘﯖﯘﯔﯘﯓﯔ ﯜﯓﯞﯖﯗﯓﯗ ﷺ ﯜﯓﯔ ﯜﯘﯓﯘﯕﯜﯓﯞﯓﯓﯞﯓﯗﯕﯗ ﯜﯞﯙ ﯜﯘﯓﯘﯕﯜﯓﯞﯓﯓﯞﯓﯗﯕﯗ ﯜﯓﯔ ﯜﯘﯓﯘﯕﯜﯓﯞﯓﯓﯞﯓﯗﯕﯗ ﯜﯞﯙ ﯖﯞﯜﯙﯞﯗ ﯖﯞﯓﯔ ﯜﯘﯓﯘﯕﯜﯓﯞﯓﯓﯞﯓﯗﯕﯗ ﯜﯞﯙ ﯖﯞﯜﯙﯞﯗ

ތަފްސީރ ދެބަރަށް

ހިތްހަމަނުވާ ގޮތަށް ކަންބޮޑުކުރާ ތަކެއްޗާ ގުޅިގެން ކަލާމް ކުރުން ހަރާމް ކަމަށް ވެއްޖެ؟ ތަފްސީލު ދެއްވާ ފަދަ ދަލީލެއް ގެނެސް ދެއްވާ ފަދަ ބަޔާނެއް ކުރެއްވުން ހަރާމް ކަމަށް ވެއްޖެ؟

ދިވެހިރާއްޖެ ފަދަ ހިންގުމުގެ ގޮތުގައި ﷺ: ﴿... وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴾[265] ﴿... ٱلظَّٰلِمُونَ ﴾[266] ﴿... ٱلْفَٰسِقُونَ ﴾[267] ކަމުގައި ބަލައިގަންނަ. ތަފްސީލު ދެއްވާ ގޮތަށް ހިތްހަމަނުވާ ގޮތަށް ކަންބޮޑުކުރާ ތަކެއްޗާ ގުޅިގެން ކަލާމް ކުރުން ހަރާމް ކަމަށް ބަލައިގަންނަ. ދަށް ކަމަށް

ފަރާތް: "ތިމަންގެ ދަށުން ދެވޭ ހުކުމްތަކާ ދުރުވެ ދިޔަ ގޮތް: ﴿... وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴾[269] ﴿... فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴾[270] ﴿... فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴾[271] ފަދަ ތަކެތި ތިމަންގެ ދަށުން ދެވޭ ހުކުމްތަކާ ދުރުވެ ދިޔަ ގޮތް ކަމަށް ބަލާ ކަމަށް ވާނެ ކަމަށެވެ."

ތިމަން ބުނާ ގޮތަށް ވަކި ކުރުމެއް ނެތް ކަމަށެވެ.

(نَزَلَتْ هَؤُلَاءِ الْآيَاتُ فِي أَهْلِ الْكِتَابِ.) [272]

ފަރާތް: "ތިމަންގެ ދަށުން ދެވޭ ހުކުމްތަކާ ދުރުވެ ދިޔަ ގޮތް."

ތިމަން ބުނާ ގޮތަށް ވަކި ކުރުމެއް ނެތް ކަމަށެވެ.

(...أُنْزِلَتْ فِي الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى وَأَهْلِ الشِّرْكِ...) [273]

ފަރާތް: "ތިމަންގެ ދަށުން ދެވޭ ހުކުމްތަކާ ދުރުވެ ދިޔަ ގޮތް ކަމަށް ބަލާ ކަމަށް ވާނެ ކަމަށެވެ."

ތިމަން ބުނާ ގޮތަށް ވަކި ކުރުމެއް ނެތް ކަމަށެވެ.

(هؤلاء الآيات في أهل الكتاب.) [274]

ފަރާތް: "ތިމަންގެ ދަށުން ދެވޭ ހުކުމްތަކާ ދުރުވެ ދިޔަ ގޮތް."

ތިމަން ބުނާ ގޮތަށް ވަކި ކުރުމެއް ނެތް ކަމަށެވެ.

---

[269] المائدة: 44
[270] المائدة: 45
[271] المائدة: 47
[272] تفسير الطبري: 10/ 347
[273] تفسير الطبري: 10/ 347
[274] تفسير الطبري: 10/ 351

(...ذكر لنا أن هؤلاء الآيات أنزلت في قتيل اليهود الذي كان منهم.) [275]

ފުسَرَ: "ތަފްސީރުގައި ދެކެވޭ ގޮތުގެ ބަދަލުގައި ދަންނަވަނީ ކިތަންމެ ބޮޑު ފާހަގަ ކުރެއްވުމެއް ތަކެއް ދެކެވުނީ ހަމައެކަނި ކަމަށެވެ."

ތަފްސީރުގައި ވަނީ ކިތަންމެ ބޮޑު ފާހަގަ ކުރެއްވުމެއް ތަކެއް ދެކެވުނީ ހަމައެކަނި ކަމަށެވެ. ހަމާ ގުޅިގެންނާ ހަމައަށްވުރެ ތަފްސީރުގައި ދެކެވޭ ގޮތުގެ ބަދަލުގައި ދިވެހި ބަހުގައި ލިޔެ ހުށަހެޅުމަކީ ކިތަންމެ ބޮޑު ކަމެއް ކަމަށެވެ.

(...إنما عنى بذلك يهود، وفيهم أنزلت هذه الصفة.) [276]

ފުسَرَ: "ތަފްސީރުގައި ދެކެވޭ ގޮތުގެ ބަދަލުގައި ދަންނަވަނީ (ކިތަންމެ) ބަލަހައްޓަވާ ގޮތެއް ހުށަހެޅުމަކީ ކަމަށެވެ."

ތިހެން ތަފްސީރުގައި ދެކެވޭ ގޮތުގެ ބަދަލުގައި ދަންނަވަނީ ކިތަންމެ ބޮޑު ފާހަގަ ކުރެއްވުމެއް ތަކެއް ދެކެވުނީ ހަމައެކަނި ކަމަށެވެ. ﷺ ގެ ތަފްސީރުގައި ދެކެވޭ ގޮތުގެ ބަދަލުގައި ﴿... وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴾[277] ފުރަތަމަ ދަށެވެ.

(...قال: نعم الإخوة لكم بنو إسرائيل، إن كانت لكم كل حُلْوة، ولهم كل مُرَّة!! ولتسلُكُنَّ طريقَهم قِدَى الشِّراك.) [278]

ފުسَرَ: "ތަފްސީރުގައި ބަލަހައްޓަވާ ގޮތުގެ ބަދަލުގައި ދަންނަވަނީ ތަފްސީރުގައި ދެކެވޭ ގޮތުގެ ބަދަލުގައި ދަންނަވަނީ ކިތަންމެ ބޮޑު ފާހަގަ ކުރެއްވުމެއް ތަކެއް ދެކެވުނީ ހަމައެކަނި ކަމަށެވެ. ތަފްސީރުގައި ދެކެވޭ ގޮތުގެ ބަދަލުގައި ދަންނަވަނީ ކިތަންމެ ބޮޑު ކަމެއް ކަމަށެވެ. ތަފްސީރުގައި ދެކެވޭ ގޮތުގެ ބަދަލުގައި ދަންނަވަނީ ކިތަންމެ ބޮޑު ކަމެއް ކަމަށެވެ."

---

[275] تفسير الطبري: 10/ 351

[276] تفسير الطبري: 10/ 353

[277] المائدة: 44

[278] تفسير الطبري: 10/ 348

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަނ ތަކުރީގެ ކަންތައް ދެކެ ދެނެގަތުމަށް ދަތުރުކުރުން. ތަނ ގެންދާނެ ކަންތައް ކުރުމަށް ކުރިން ތަކުރީގެ ކަންތައް ދެނެގަތުން.

(...ومن أحسن ما قيل فيه قول الشَّعْبِيَّ قَالَ: هِيَ فِي الْيَهُودِ خَاصَّةً، وَيَدُلُّ عَلَى ذَلِكَ ثَلَاثَةُ أَشْيَاءَ، مِنْهَا أَنَّ الْيَهُودَ قَدْ ذُكِرُوا قَبْلَ هَذَا فِي قَوْلِهِ: {لِلَّذِينَ هَادُواْ }، فَعَادَ الضَّمِيرُ عَلَيْهِمْ، وَمِنْهَا أَنَّ سِيَاقَ الْكَلَامِ يَدُلُّ عَلَى ذَلِكَ، أَلَا تَرَى أَنَّ بَعْدَهُ { وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ } فَهَذَا الضَّمِيرُ لِلْيَهُودِ بِإِجْمَاعٍ، وَأَيْضًا فَإِنَّ الْيَهُودَ هُمُ الَّذِينَ أَنْكَرُوا الرَّجْمَ وَالْقِصَاصَ...)[280]

ފާހަގަ: "...ތަނ ގެންދާނެ ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ތަފާތު ތަކެތި ދެނެގަތުމަށް ބޭނުންވާ ކަންތައް. ފިލާވަޅު ދެނެގަތުން. 'ދިވެހިންގެ ތަރިންނަށް ފާހަގަ ކުރަންވާ ކަންތައް.[281] ތަނ ގެންދާނެ ގޮތުގެ ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ތަފާތުތަކާ ބެހޭ ދަސްކުރުން. ބައެއްގެ ދަށުން: ފިލާވަޅު ތަރުޖަމާ ތަރުޖަމާ ކުރުމުގެ ދަށުން ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ތަފާތުތަކާ ބެހޭ ދަސްކުރުން. (...ތަރުޖަމާ ކުރުމުގެ ބިންގަޑުތައް، ބަޔަކު ތަރުޖަމާ ކުރުމުގެ ދަށުން ބަލައިގަތުން.) ބަހުގެ ތަފާތު (ބަދަލު) ތަފާތުތަކާ ބެހޭ ދަސްކުރުން. ބައިތަކުގެ ގުރައްދު (ބަދަލު) ތަފާތުތަކާ ބެހޭ ދަސްކުރުން. ބައިތަކުގެ ގުރައްދު ކުރުމުގެ ދަށުން ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ތަފާތު ކަންތައް ދެނެގަތުން! (ބ ތަކެއްގެ ބަދަލުގައި ބަދަލުކުރެވޭ ތަކެތި ދެނެގަތުން ފިލާވަޅު ކުރުމުގެ ދަށުން ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ތަފާތު ކަންތައް ދެނެގަތުން....) ތަރުޖަމާ ކުރުމުގެ ދަށުން ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ތަފާތު ކަންތައް ދެނެގަތުން. ތަނ ގެންދާނެ ގޮތުގެ ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ތަފާތުތަކާ ބެހޭ ދަސްކުރުން. ތަނ ގެންދާނެ ގޮތުގެ ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ތަފާތު ކަންތައް ދެނެގަތުން..." ފާހަގަ ކުރަންވާ ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ތަފާތު ކަންތައް ދެނެގަތުން.

ތަނ ގެންދާނެ ގޮތުގެ ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ތަފާތު ކަންތައް ދެނެގަތުން. ބައެއްގެ ދަށުން ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ތަފާތު ކަންތައް ދެނެގަތުން ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ތަފާތު ކަންތައް ދެނެގަތުން ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ތަފާތު ކަންތައް ދެނެގަތުން ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ތަފާތު ކަންތައް ދެނެގަތުން ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ތަފާތު ކަންތައް ދެނެގަތުން.[282]

---

[280] إعراب القرآن: 2/21-22

[281] ތަރުޖަމާ ކުރުމުގެ ބިންގަޑުތައް ދަސްކުރުން. ބަދަލު ކުރުން ބަހުގެ ތަފާތު ގުޅުންހުރި ގޮތަށް ދެނެގަތުން.

[282] تفسير الطبري: 358/10

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

(...وَمِنْهُمْ مَنْ قَالَ: الْكَافِرُونَ لِلْمُشْرِكِينَ، وَالظَّالِمُونَ لِلْيَهُودِ، وَالْفَاسِقُونَ لِلنَّصَارَى، وَبِهِ أَقُولُ؛ لِأَنَّهُ ظَاهِرُ الْآيَاتِ، وَهُوَ اخْتِيَارُ ابْنِ عَبَّاسٍ، وَجَابِرِ بْنِ زَيْدٍ، وَابْنِ أَبِي زَائِدَةَ، وَابْنِ شُبْرُمَةَ...)[287]

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ[288] ﷺ. ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله بحوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަންކަ ދިނުމުގެ ކުރިން ކަންކަމާ ބެހޭ ގާނޫނު ބަދަލުކުރުން ނުކުރެވޭ ކަމަށް ބަޔާންކުރުން.[294]

---

[294] ތަންކަ ދިނުމުގެ ކުރިޔަރު ހުށަހަޅާ ކަންކަމާ ގުޅޭ ގާނޫނު ބަދަލުކުރުން ނުކުރެވޭނެ ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖެ ސަރުކާރުން ތާއީދުކުރާ ބައެއް ބައިނަލްއަދި ދިވެހި ގާނޫނުތަކުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންކަމެވެ.

1- ތަންކަ ދިނުމުގެ ކުރިން ކަންކަމާ ގުޅޭ ގާނޫނު ބަދަލުކުރުން ނުކުރެވޭ ކަމަށް ބަޔާންކުރުން. (من جحد ما أنزل الله فقد كفر ومن أقر به ولم يحكم فهو ظالم.) ފާހަގަ: "اللہ ގެ ބަޔާނުގައި ނުވަތަ ރަސޫލާ ކުރިން ކުރެވުނު ގާނޫނުތަކުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ދޫކޮށް ދިނުމަށް ދެކޮޅު ހަދާ ކަންކަމާ ގުޅޭ ގާނޫނު ބަދަލުކުރުން ނުކުރެވޭ ކަމަށް ބަޔާންކުރުން. ތަންކަ ދިނުމުގެ ކުރިން ކަންކަމާ ގުޅޭ ގާނޫނު ބަދަލުކުރުން ކަންކަމާ ގުޅޭ ގާނޫނު ބަދަލުކުރުމެވެ

ތެރޭގައި ތިބެންވީ ގޮތް:

- ދީނުގެ ބޭނުންތަކަށް ފައިސާ ހަދިޔާ ކުރުން:

((وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ } قَالَ: «هِيَ بِهِ كُفْرٌ ، وَلَيْسَ كُفْرًا بِاللهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ»)[295]

ފާހަގަ: "(ތެރޭ الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله وأحواله وأحكامه
ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

(لَيْسَ بِكُفْرٍ يَنْقُلُ عَنِ الْمِلَّةِ.) [302]

ﷺ: "ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ."

4- ﴿... وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ﴾ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

(...هِيَ السُّحْتُ، قَالَا: فِي الْحُكْمِ؟ قَالَ: ذَاكَ الْكُفْرُ ،ثمَّ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ: {وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ })[307]

ﷺ: "ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله بحوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

8- ކަނޑައެޅުމުގެ ބޮޑުކަންކަން ކަނޑައެޅުމުގެ ކުރިން ކަނޑައެޅުން. ތިރީ ލިޔެވިދާނެ ކަނޑައެޅުމުގެ ބޮޑުކަންކަން ތިރީގައި ކަނޑައެޅުން. ކަނޑައެޅުމުގެ ކުރިން ކަނޑައެޅުން ދެމެދުގައި ކަނޑައެޅުން ދެމެދުގައި ކަނޑައެޅުން ދެމެދުގައި ކަނޑައެޅުން. ތިރީ ކަނޑައެޅުން ދެމެދުގައި ކަނޑައެޅުން ދެމެދުގައި ކަނޑައެޅުން ދެމެދުގައި ކަނޑައެޅުން. ތިރީ ކަނޑައެޅުން ދެމެދުގައި ކަނޑައެޅުން ދެމެދުގައި ﷺ ކަނޑައެޅުން ދެމެދުގައި ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

2- ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

- ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

﴿ ... وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴾ ގަންނަ: "ތިމަންނާ ދެމެދު ހުކުރުދޭ (ތަންދޫ!) ފަހެ، ތިމަންމެ ތިމަންނާ ދެމެދު ހުކުރުދެއްވާ." ފާތިހާގޮތަށް ތަފުސީރުކުރާ ބައެއްގެ ދަށުން ތިމަންމެ ދަންނަ ގޮތަކީ ތިމަންމެ ދަންނަ ގޮތަށް (ތަފްސީރުކުރާ ގޮތަށް) ފާހަގަ ކުރަންވާނެ ކަމެއް ކަމަށާ، ތިމަންމެ ދަންނަ ގޮތަށް ތަފްސީރުކުރާ ބައެއްގެ ދަށުން ތިމަންމެ ދަންނަ ގޮތަށް ތަފްސީރުކުރާ ބައެއް ކަމަށާ ދައްކާ ގޮތަށް ދައްކާ ކަމަށާ ދެކެވޭ. ތަފްސީރު ކުރާ ބައެއް (ކިތަންމެ ބޮޑު ބައެއް) ދަށުން ތިމަންމެ ދަންނަ ގޮތަށް ތަފްސީރުކުރާ ބައެއް ކަމަށާ ދެކެވޭ. ތަފްސީރު ކުރާ ބައެއް ތަފްސީރުކުރާ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ:

1. ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

عند منبر رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- وهو يوم الجمعة- ولكن إذا صليت الجمعة دخلت واستفتيته فيما اختلفتم فيه. فأنزل الله عز وجل (أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ ٱلْحَآجِّ وَعِمَارَةَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ كَمَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْآخِرِ وَجَٰهَدَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ لَا يَسْتَوُۥنَ عِندَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ [320])[321]

ۋىسرەر: "ھەزرىتىمىز ﷺ ئۇ جىسمەتنىڭ ئاياغلىرىدە ھېرىدۇ. ئۇمۇزۇر چۈشۈۋاتىدۇ. ھېچقايسىڭلار ئۇنىڭغا ياخشىلىق قىلىشتا ئۇنىڭدىن ئۈستۈن ئەمەسسىلەر. ھەتتا ئەڭ چۈشۈۋاتىدۇ. ھەزرىتىمىز ئۇنىڭغا ئىشىنىدۇ. ھېچقايسىڭلار ئۇنىڭدىن ئۈستۈن ئەمەسسىلەر. ھەتتا ئەڭ چۈشۈۋاتىدۇ. ھېچقايسىڭلار ئۇنىڭدىن ئۈستۈن ئەمەسسىلەر. ھەتتا ئەڭ چۈشۈۋاتىدۇ. ھەزرىتىمىز ﷺ ئۇ جىسمەتنىڭ ئاياغلىرىدە ھېرىدۇ. ئۇمۇزۇر چۈشۈۋات

(...فإن قيل: فعلى هذا يجوز الاستدلال على المسلمين بما أنزل في الكافرين، ومعلوم أن أحكامهم مختلفة. قيل له: لا يستبعد أن ينتزع مما أنزل الله في المشركين أحكام تليق بالمسلمين. وقد قال عمر: إنا لو شئنا لاتخذنا سلائق وشواء وتوضع صحفة وترفع أخرى ولكنا سمعنا قول الله تعالى: ﴿ أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَٰتِكُمْ فِي حَيَاتِكُمُ ٱلدُّنْيَا وَٱسْتَمْتَعْتُم بِهَا ﴾[323] وهذه الآية نص في الكفار، ومع ذلك ففهم منها عمر الزجر عما يناسب أحوالهم بعض المناسبة، ولم ينكر عليه أحد من الصحابة. فيمكن أن تكون هذه الآية من هذا النوع. وهذا نفيس وبه يزول الاشكال ويرتفع الإبهام، والله أعلم...)[324]

ﮔﯩﺴﺮﻩ: "...ﻏﻪﺭﻩﺑﻪﺩﻩ ﺟﻪﺭﻩ ﺩﯨﺸﻪﻏﯩﺸﻪﺑﻪﺩﯨ. ﺗﺎﻏﻪﺭﻩﺷﯩﺴﻪﺭﺷﻪ ﻫﻪﻏﻪﺭﻩﻫﻪﻏﻪﺭﻩﺟﻪﺭﻩﻫﻪ ﻣﻪﻫﻪﻣﻪﻫﻪ ﺩﯨﺴﻪﺟﻪﺩﯨﺸﻪﺭﻩﺷﻪ ﺭﻩﻣﻪﺑﻪﺭﻩﺑﻪﺩﻩﺷﻪ ﺟﻪﻏﻪﺭﻩﺑﻪﺭﻩﺷﻪ ﻣﻪﻫﻪﺩﻩﺳﻪﺭ ﺟﻪﻏﻪﺭﻩﺑﻪﺭﻩﺷﻪ ﺭﻩﻣﻪﺑﻪﺩﻩ؟ ﻫﻪﺭ ﻫﻪﻣﻪﺷﻪﻏ ﻫﻪﺳﻪﺟﻪﺩﻩﺳﻪﺭﻩﺷﻪﻏ ﺗﻪﻣﻪﺩﻩﺳﻪﺩﻩ ﻫﻪﺟﻪﺭﻩﺷﻪﺩﻩ. ﻫﻪﺋﻪ ﻏﻪﻏﻪﺩﻩﺳﻪﺩﻩ ﻫﻪﻏﻪﺭﻩ ﺟﻪﺭﻩﺷﻪﺭﻩﺷﻪ ﺩﯨﺸﻪﺑﻪﺭﻩﺷﻪﻣﻪﺩﻩﺳﻪﺩﻩ ﻏﻪﻏﻪﺭﻩﻫﻪﻏﻪﺭﻩﺟﻪﺭﻩﻫﻪ ﺑﻪﺭﻩﻣﻪﺩﻩﺷﻪ ﺩﯨﺴﻪﺟﻪﺩﯨﺸﻪﻣﻪﺩﻩﺳﻪﺩﻩ ﺩﯨﺋﻪ ﺑﻪﺭﻩﻣﻪﺩﻩﺷﻪ ﺷﻪﺭﻩﺑﻪﺭﻩﺷﻪﺭﻩﺷﻪﺩﻩﺳﻪﺩﻩ. ﻫﻪﺩﻩﺭﻩﺩﻩﺷﻪ ﺟﻪﻏﻪﺭﻩﺩﻩﺷﻪ. "ﻣﻪﺟﻪﺭﻩﺩﻩﺷﻪ ﻫﻪﺷﻪﺷﻪﺭﻩﺩﻩ، ﻏﻪﺭﻩﻏﻪﺭﻩﻫﻪﻏﻪ ﺩﻩﺭﻩﺩﻩ ﻫﻪﻏﻪﺭﻩﻫﻪﻣﻪ، ﻏﻪﺭﻩﻏﻪﺭﻩﺑﻪﺭﻩﺷﻪﺭ ﻏﻪﻏﻪﺭﻩﻫﻪ ﺗﻪﻣﻪﺩﻩﺳﻪﺩﻩ ﻫﻪﺟﻪﺭﻩﺷﻪﺩﻩ. ﻫﻪﺭﻩﺷﻪﺭﻩﺩﻩﺷﻪ ﷺ ﻫﻪﺭﻩ ﻫﻪﺳﻪﺟﻪﺩﻩ ﻫﻪﺭﻩﻏﻪﺭﻩﺩﻩﺷﻪﺭﻩﺷﻪﺭ ﻫﻪﻫﻪﺩﻩﺳﻪﺩﻩ ﻫﻪﺭﻩﻏﻪﺭﻩﺩﻩﺷﻪﺭﻩﺷﻪﺭ ﻫﻪﻫﻪﺩﻩﺳﻪﺩﻩ. ﷺ ﻫﻪﺭﻩﺷﻪﺭﻩﺩﻩﺷﻪ ﻫﻪﺟﻪﺭﻩﺷﻪﺩﻩ. ﻫﻪﺭﻩﺷﻪﺭﻩﺩﻩﺷﻪ ﷺ ﻫﻪﺭﻩ ﻫﻪﺳﻪﺟﻪﺩﻩ ﻫﻪﺭﻩﻏﻪﺭﻩﺩﻩﺷﻪﺭﻩﺷﻪﺭ ﻫﻪﻫﻪﺩﻩﺳﻪﺩﻩ ﻫﻪﺭﻩﻏﻪﺭﻩﺩﻩﺷﻪﺭﻩﺷﻪﺭ ﻫﻪﻫﻪﺩﻩﺳﻪﺩﻩ

الحكم بغير ما أنزل الله وحوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަކުރާރު ކުރުމުގެ ސަބަބު:

1- ދީނުގެ ގޮތުގައި ތަކުރާރު ކުރުމުގެ ތެރެއިން ދީނުގެ ކަންކަމުގައި ތަރުގީބު ލިބުން.

2- ﴿ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ﴾ [330] ފުރާނ: "ތަކުރާރު ކުރުމުގެ ސަބަބުން ދަރުސުގައި ގިނަ ވަގުތު ." اللهﷻ ގެ ދީނުގެ ތަފާތު ގޮތްތަކުގައި، ތަކުރާރު ކުރުމުގެ ގޮތުގައި ﷺ ތަކުރާރު ކުރުމުގެ ތެރެއިން ތަކުރާރު ކުރުމަކީ ދަރުސުގައި ގިނަ ވަގުތު ހިފާ ކަންކަމެއް. ތަކުރާރު ކުރުމުގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅިގެން ދަރުސުގައި ގިނަ ވަގުތު ހިފާ ކަންކަމެއް. ދަރުހަ ދިނުމަށް ތަކުރާރު ކުރުން.[331]

3- ﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلْنَا مِنَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلْهُدَىٰ ﴾ [332] ފުރާނ: "ދަރަނޑަށް ކަންކަން ފާހަގަ ކުރުމުގެ ތެރެއިން ތަކުރާރު ކުރުން ތަކުރާރު ކުރުން ކަމުގައި ވާތީ، ތަކުރާރު ކުރުން ދަރަނޑަށް ކަންކަން ހަނު ކުރުމުގެ ތެރެއި

4- ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަނ ފިހާރަ، ތަކުދަށްތަކުން ތަކެއްތަން ލަބަދުން، ތިމަން ކަށުވަން ތުރުކަމުގައި ކަނޑައަޅާ ތަކެއްތަ ކަމަށް ވިސްނާ ކަމަށް ދެކެ ކަށަވަރުކުރުމަށް ފަހު ކަށަވަރު ކުރެވުނު ތަކެއްތަ ތަކެއްތަ ކަމަށް ކަށަވަރުކުރެވުނު

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

وليس كمن كفر بالله واليوم الآخر وكذلك قال طاووس وقال عطاء : هو كفر دون كفر وظلم دون ظلم وفسق دون فسق.

ومنهم : من تأول الآية على ترك الحكم بما أنزل الله جاحدا له وهو قول عكرمة وهو تأويل مرجوح فإن نفس جحوده كفر سواء حكم أو لم يحكم،

ومنهم : من تأولها على ترك الحكم بجميع ما أنزل الله قال : ويدخل في ذلك الحكم بالتوحيد والإسلام وهذا تأويل عبدالعزيز الكناني وهو أيضا بعيد إذ الوعيد على نفي الحكم بالمنزل وهو يتناول تعطيل الحكم بجميعه وببعضه ،

ومنهم : من تأولها على الحكم بمخالفة النص تعمدا من غير جهل به ولا خطأ في التأويل حكاه البغوي عن العلماء عموما ،

ومنهم : من تأولها على أهل الكتاب وهو قول قتادة والضحاك وغيرهما وهو بعيد وهو خلاف ظاهر اللفظ فلا يصار إليه ،

ومنهم : من جعله كفرا ينقل عن الملة .

والصحيح : أن الحكم بغير ما أنزل الله يتناول الكفرين الأصغر والأكبر بحسب حال الحاكم فإنه إن اعتقد وجوب الحكم بما أنزل الله في هذه الواقعة وعدل عنه عصيانا لأنه مع اعترافه بأنه مستحق للعقوبة فهذا كفر أصغر وإن اعتقد أنه غير واجب وأنه مخير فيه مع تيقنه أنه حكم الله تعالى فهذا كفر أكبر وإن جهله وأخطأه : فهذا مخطىء له حكم المخطئين...) [338]

[338] مدارج السالكين: 1/336-337

ﷺ: "﴿ ... وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴾ [339] ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في جوانبه وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وحوالة أحكامه
ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ٱلنَّاسِ فِيمَا ٱخْتَلَفُواْ فِيهِۚ وَمَا ٱخْتَلَفَ فِيهِ ﴾[343] ..... فالأمور المشتركة بين الأمة لا يحكم فيها إلا الكتاب والسنة ليس لأحد أن يلزم الناس بقول عالم ولا أمير ولا شيخ ولا ملك . ومن اعتقد أنه يحكم بين الناس بشيء من ذلك ولا يحكم بينهم بالكتاب والسنة فهو كافر .

وحكام المسلمين يحكمون في الأمور المعينة لا يحكمون في الأمور الكلية وإذا حكموا في المعينات فعليهم أن يحكموا بما في كتاب الله فإن لم يكن فبما في سنة رسول الله صلى الله عليه و سلم فإن لم يجدوا اجتهد الحاكم برأيه...) [344]

ﮔ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

أَخْتَلَفُواْ فِيهِ ۚ وَمَا ٱخْتَلَفَ فِيهِ ﴾[348] ގަނޑު: "ދީނުގައި ހުރި ތަފާތުކަން ކަނޑައެޅުމަށް. ﷺ، اللّٰه، ވަފާތެރިކަމާ ހަގީގަކުން ކައިވެނި ކުރެއްވި ނަބިއްޔާ ދެކެ ދީނުގައި ތަފާތުވެ ބަލިވެ

- ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة وأحكامه
ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وحوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

وَأَيْضًا {حَدِيثُ أَبِي بُرْدَةَ بْنِ نِيَارٍ لَمَّا بَعَثَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إلَى مَنْ تَزَوَّجَ امْرَأَةَ أَبِيهِ فَأَمَرَهُ أَنْ يَضْرِبَ عُنُقَهُ وَيُخَمِّسَ مَالَهُ} فَإِنَّ تَخْمِيسَ الْمَالِ دَلَّ عَلَى أَنَّهُ كَانَ كَافِرًا لَا فَاسِقًا وَكُفْرُهُ بِأَنَّهُ لَمْ يُحَرِّمْ مَا حَرَّمَ اللهُ وَرَسُولُهُ....)[355]

ދަންނަވީ: "...ހިންގާ ބަދަލުގައި ހަމަލާދިނުން، ފެނުގައި ހަލާކުވުން ކަމުގައި ވާ ހާދިސާ، ދިވެހިންގެ ތެރޭގައި ވެއްކުރާ (ކުށުތަކާ ގުޅިގެން) ފާހަގަ ކުރެވޭ ހާދިސާ ކަމުގައި ވާ ކަމަށް ބުނެ ދެކެވޭ ކަމެއް ނޫން. ތަނ ވަންނަ ކަންތައް، ކުރިން ދިމާވި ކަންތައްތަކާ ގުޅިގެން ބަލާ ބަލައި ދެނެގަތުމަށް ފަހު، ކުރިއަށް ކުރިއަށް ހިނގާ ގޮތް ދެނެގަތުމަށް ފަހު، ކުރިއަށް ދިމާ ވާ ގޮތް ދެނެގަތުމަށް ފަހު، ކުރިއަށް ދިމާ ވާ ގޮތް ދެނެގަތުމަށް ފަހު، ކުރިއަށް ދިމާ ވާ ގޮތް ދެނެގަތުމަށް ފަހު، **ކުރިއަށް ދިމާ ވާ ގޮތް ދެނެގަތުމަށް ފަހު،

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަނ ފުރަތަމަ ތަންތަނުގައި. ފަހު ދުވަހުގައި ފާ ތަނަވަސްކަން ލިބޭ ކަލޭ ކަލޭގެ ގައިގައި ކަނޑައެޅި ގޮތަށް ކަލޭ ކަލޭގެ ދަރިންނަށް ކަލޭ ތަނުގައި ބަލަހައްޓަން ދަތުރުވާ ތަނެއް. ތަނ ދިވެހިން ފަހަރުގައި ދަންނަ ގޮތަށް ދުވަހުގެ ފެށުމަށް ކިޔާ ދަންނަ ގޮތަށް ދުވަހުގެ ނިމުމަށް ކިޔާ ދަންނަ ގޮތަށް ދުވަހުގެ ނަން ދެއްކުމަށް ކިޔާ ދަންނަ ގޮތަށް ދުވަހުގެ ތާރީޚު ދެއްކުމަށް ކިޔާ ދަންނަ ގޮތަށް ދުވަހުގެ ގަޑި

ތަކެއް، ތިރީ ބުނާގޮތަށް ކަންކަން ހިނގާ ގޮތަށް ކަންކަމުގެ ދަށުން ވާ ދަށުވުން ތަކެއް ކަމަށް ވާ ގޮތަށް ކަންކަމުގެ ދަށުން ވާ ދަށުވުން.

ތިލަދުންމަތީ ކަންކަމުގެ ދަށުން ވާ ދަށުވުން ދެ ގޮތަކަށް ބަލާ ގޮތަށް ބަލާ ގޮތަށް:

1- (...أن يجحد الحاكمُ بغير ما أنزل الله أحقيّة حُكمِ الله ورسوله وهو معنى ما رُوي عن ابن عباس،[363] واختاره ابن جرير أنّ ذلك هو جحودُ ما أنزل اللهُ من الحُكم الشرعي، وهذا ما لا لا نزاع فيه بين أهل العلم، فإنّ الأصول المتقررة المتّفق عليها بينهم أنّ مَنْ جَحَدَ أصلاً من أصول الدين أو فرعًا مُجمعًا عليه، أو أنكر حرفًا مما جاء به الرسول صلى الله عليه وسلم، قطعيًّا، فإنّه كافرًا الكفرَ الناقل عن الملّة...) [364]

ދަންނަ: "...الله ﷻ ދެ ކަމެއް ކުރުމުގެ ދަށުން ވާ ދަށުވުން ދެ ގޮތަށް ބަލާ ގޮތަށް ކަންކަމުގެ ދަށުން ވާ ދަށުވުން. ތިރީ ބުނާގޮތަށް ކަންކަމުގެ ދަށުން ވާ ދަށުވުން ދެ ގޮތަށް ބަލާ ގޮތަށް ކަންކަމުގެ ދަށުން ވާ ދަށުވުން. ދެ ގޮތަށް ބަލާ ގޮތަށް ކަންކަމުގެ ދަށުން ވާ ދަށުވުން ދެ ގޮތަށް ބަލާ ގޮތަށް ކަންކަމުގެ ދަށުން ވާ ދަށުވުން. ތިރީ ބުނާ

الحكم بغير ما أنزل الله وحوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوادث وأحكام
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وحوله إلى أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وحوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ (نواقض الإسلام) ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة وأحكامه
اللہ ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﭼ ﭑ ﭒ ﭓ ﭔ ﭕ ﭖ ﭗ ﭘ ﭙ ﭚ ﭛ ﭜ ﭝ ﭞ ﭟ ﭠ ﭡ ﭢ ﭣ ﭤ ﭥ ﭦ ﭧ ﭨ ﭩ ﭪ ﭫ ﭬ ﭭ ﭮ ﭯ ﭰ ﭱ ﭲ ﭳ ﭴ ﭵ ﭶ ﭷ ﭸ ﭹ ﭺ ﭻ ﭼ ﭽ ﭾ ﭿ ﮀ ﮁ ﮂ ﮃ ﮄ ﮅ ﮆ ﮇ ﮈ ﮉ ﮊ ﮋ ﮌ ﮍ ﮎ ﮏ ﮐ ﮑ ﮒ ﮓ ﮔ ﮕ ﮖ ﮗ ﮘ ﮙ ﮚ ﮛ ﮜ ﮝ ﮞ ﮟ ﮠ ﮡ ﮢ ﮣ ﮤ ﮥ ﮦ ﮧ ﮨ ﮩ ﮪ ﮫ ﮬ ﮭ ﮮ ﮯ ﮰ ﮱ ﯓ ﯔ ﯕ ﯖ ﯗ ﯘ ﯙ ﯚ ﯛ ﯜ ﯝ ﯞ ﯟ ﯠ ﯡ ﯢ ﯣ ﯤ ﯥ ﯦ ﯧ ﯨ ﯩ ﯪ ﯫ ﯬ ﯭ ﯮ ﯯ ﯰ ﯱ ﯲ ﯳ ﯴ ﯵ ﯶ ﯷ ﯸ ﯹ ﯺ ﯻ ﯼ ﯽ ﯾ ﯿ ﰀ ﰁ ﰂ ﰃ ﰄ ﰅ ﰆ ﰇ ﰈ ﰉ ﰊ ﰋ ﰌ ﰍ ﰎ ﰏ ﰐ ﰑ ﰒ ﰓ ﰔ ﰕ ﰖ ﰗ ﰘ ﰙ ﰚ ﰛ ﰜ ﰝ ﰞ ﰟ ﰠ ﰡ ﰢ ﰣ ﰤ ﰥ ﰦ ﰧ ﰨ ﰩ ﰪ ﰫ ﰬ ﰭ ﰮ ﰯ ﰰ ﰱ ﰲ ﰳ ﰴ ﰵ ﰶ ﰷ ﰸ ﰹ ﰺ ﰻ ﰼ ﰽ ﰾ ﰿ ﱀ ﱁ ﱂ ﱃ ﱄ ﱅ ﱆ ﱇ ﱈ ﱉ ﱊ ﱋ ﱌ ﱍ ﱎ ﱏ ﱐ ﱑ ﱒ ﱓ ﱔ ﱕ ﱖ ﱗ ﱘ ﱙ ﱚ ﱛ ﱜ ﱝ ﱞ ﱟ ﱠ ﱡ ﱢ ﱣ ﱤ ﱥ ﱦ ﱧ ﱨ ﱩ ﱪ ﱫ ﱬ ﱭ ﱮ ﱯ ﱰ ﱱ ﱲ ﱳ ﱴ ﱵ ﱶ ﱷ ﱸ ﱹ ﱺ ﱻ ﱼ ﱽ ﱾ ﱿ ﲀ ﲁ ﲂ ﲃ ﲄ ﲅ ﲆ ﲇ ﲈ ﲉ ﲊ ﲋ ﲌ ﲍ ﲎ ﲏ ﲐ ﲑ ﲒ ﲓ ﲔ ﲕ ﲖ ﲗ ﲘ ﲙ ﲚ ﲛ ﲜ ﲝ ﲞ ﲟ ﲠ ﲡ ﲢ ﲣ ﲤ ﲥ ﲦ ﲧ ﲨ ﲩ ﲪ ﲫ ﲬ ﲭ ﲮ ﲯ ﲰ ﲱ ﲲ ﲳ ﲴ ﲵ ﲶ ﲷ ﲸ ﲹ ﲺ ﲻ ﲼ ﲽ ﲾ ﲿ ﳀ ﳁ ﳂ ﳃ ﳄ ﳅ ﳆ ﳇ ﳈ ﳉ ﳊ ﳋ ﳌ ﳍ ﳎ ﳏ ﳐ ﳑ ﳒ ﳓ ﳔ ﳕ ﳖ ﳗ ﳘ ﳙ ﳚ ﳛ ﳜ ﳝ ﳞ ﳟ ﳠ ﳡ ﳢ ﳣ ﳤ ﳥ ﳦ ﳧ ﳨ ﳩ ﳪ ﳫ ﳬ ﳭ ﳮ ﳯ ﳰ ﳱ ﳲ ﳳ ﳴ ﳵ ﳶ ﳷ ﳸ ﳹ ﳺ ﳻ ﳼ ﳽ ﳾ ﳿ ﴀ ﴁ ﴂ ﴃ ﴄ ﴅ ﴆ ﴇ ﴈ ﴉ ﴊ ﴋ ﴌ ﴍ ﴎ ﴏ ﴐ ﴑ ﴒ ﴓ ﴔ ﴕ ﴖ ﴗ ﴘ ﴙ ﴚ ﴛ ﴜ ﴝ ﴞ ﴟ ﴠ ﴡ ﴢ ﴣ ﴤ ﴥ ﴦ ﴧ ﴨ ﴩ ﴪ ﴫ ﴬ ﴭ ﴮ ﴯ ﴰ ﴱ ﴲ ﴳ ﴴ ﴵ ﴶ ﴷ ﴸ ﴹ ﴺ ﴻ ﴼ ﴽ ﴾ ﴿ ﵀ ﵁ ﵂ ﵃ ﵄ ﵅ ﵆ ﵇ ﵈ ﵉ ﵊ ﵋ ﵌ ﵍ ﵎ ﵏ ﵐ ﵑ ﵒ ﵓ ﵔ ﵕ ﵖ ﵗ ﵘ ﵙ ﵚ ﵛ ﵜ ﵝ ﵞ ﵟ ﵠ ﵡ ﵢ ﵣ ﵤ ﵥ ﵦ ﵧ ﵨ ﵩ ﵪ ﵫ ﵬ ﵭ ﵮ ﵯ ﵰ ﵱ ﵲ ﵳ ﵴ ﵵ ﵶ ﵷ ﵸ ﵹ ﵺ ﵻ ﵼ ﵽ ﵾ ﵿ ﶀ ﶁ ﶂ ﶃ ﶄ ﶅ ﶆ ﶇ ﶈ ﶉ ﶊ ﶋ ﶌ ﶍ ﶎ ﶏ ﶐ ﶑ ﶒ ﶓ ﶔ ﶕ ﶖ ﶗ ﶘ ﶙ ﶚ ﶛ ﶜ ﶝ ﶞ ﶟ ﶠ ﶡ ﶢ ﶣ ﶤ ﶥ ﶦ ﶧ ﶨ ﶩ ﶪ ﶫ ﶬ ﶭ ﶮ ﶯ ﶰ ﶱ ﶲ ﶳ ﶴ ﶵ ﶶ ﶷ ﶸ ﶹ ﶺ ﶻ ﶼ ﶽ ﶾ ﶿ ﷀ ﷁ ﷂ ﷃ ﷄ ﷅ ﷆ ﷇ ﷈ ﷉ ﷊ ﷋ ﷌ ﷍ ﷎ ﷏ ﷐ ﷑ ﷒ ﷓ ﷔ ﷕ ﷖ ﷗ ﷘ ﷙ ﷚ ﷛ ﷜ ﷝ ﷞ ﷟ ﷠ ﷡ ﷢ ﷣ ﷤ ﷥ ﷦ ﷧ ﷨ ﷩ ﷪ ﷫ ﷬ ﷭ ﷮ ﷯ ﷰ ﷱ ﷲ ﷳ ﷴ ﷵ ﷶ ﷷ ﷸ ﷹ ﷺ ﷻ ﷼ ﷽ ﷾

ތަކުވާ ކަމަށް ބަލައިގަންނަ: 'ތަނަވަސް ދުވަހުގައި' ތަކުވާ ކަމަށް ބަލައިގަންނަ: 'ތަނަވަސް ދުވަހުގައި ދުނިޔެ ހަލާކުވާ' ދެކެވެ.

4- ހިތުގައި ފާޑުކިޔުމާއި ހިތާމަ، ކުރިން ހުންނަ ހިތާމަ ކަމަށް ވަންނަ ކަމަށް ދެކެވެ. ކުށްވެރި ތަނަވަސް (ހުންނަ) ކަމަށް ވެގެންދާ ކަމަށް. ކުށް ކަންކަމުގައި ބައިވެރިވާ ބަޔަކު ކަމަށް ވަންނަ ކަމަށް. ތަނަ ހަމަ ކަންކަމުގައި ތަނަވަސް ކުށްވެރިވާ ކަމަށް ވަންނަ ކަމަށް. ތަނަ ކުށްވެރިވާ ކަންކަމުގައި ތަނަ ބައިވެރިވާ ކަމަށް ވަންނަ ކަމަށް.

5- ކުށްވެރިން (ހުންނަ)ގެ ދަށުން ކަންކަމުގައި ތަނަ، ތަނަ ކަންކަމުގައި ހަމަ ހުންނަ ކަމަށް، ތަނަ ކަންކަމުގައި ތަނަ ކަމަށް ދެކެވެ. ތަނަ ހަމަ ކަންކަމުގައި ތަނަ ކަމަށް ދެކެވެ. ތަނަ ހަމަ ކަންކަމުގައި ތަނަ ކަމަށް ދެކެވެ.[379]

6- ކުށްވެރި ކަމަށް ތަނަ ކަންކަމުގައި ހިތާމަ ކަންކަމުގައި ހުންނަ ކަމަށް ތަނަ ކަންކަމުގައި ތަނަ ކަމަށް ދެކެވެ. ތަނަ ކަންކަމުގައި ތަނަ ކަމަށް ދެކެވެ. ތަނަ ކަންކަމުގައި ތަނަ ކަމަށް ދެކެވެ. إن شاء الله

ކަންކަމުގައި ތަނަ ކަންކަމުގައި ތަނަ ކަންކަމުގައި ތަނަ ކަންކަމުގައި ތަނަ ކަންކަމުގައި ތަނަ.

ތަނަ ތަނަ ކަންކަމުގައި الله ތަނަ ކަންކަމުގައި ތަނަ ކަންކަމުގައި ތަނަ ކަންކަމުގައި ތަނަ ކަންކަމުގައި

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله أحوالها وأحكامها
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަނ ތިމަންނާ ދެކޮޅަށް ތަކުލީފުތައް ކުރުމަށް ދަންނަވާ ކަންކަމުގައި ކަންކަމުގައި ކަންކަމުގައި

﴿ وَجَعَلُواْ لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ ٱلۡحَرۡثِ وَٱلۡأَنۡعَٰمِ نَصِيبٗا فَقَالُواْ هَٰذَا لِلَّهِ بِزَعۡمِهِمۡ وَهَٰذَا لِشُرَكَآئِنَا ... ﴾[386]

ﮔﯩﺴﻪﺭﻯ: "ﺋﯘ (ﺷﻪﻳﻄﺎﻥ) ﺩﻩﻳﺪﯗ، ﺍﷲ ﺗﻪﻋﺎﻟﺎ ﺋﯚﺯﻯ ﻳﺎﺭﺍﺗﻘﺎﻥ ﻣﺎﻝ-ﺩﯗﻧﻴﺎﺩﯨﻦ ﻣﯘﺳﯘﻟﻤﺎﻧﻼﺭﻏﺎ ﺋﺎﻳﺮﯨﻐﺎﻥ ﻣﺎﻝ-ﺩﯗﻧﻴﺎﻧﻰ ﺋﯚﺯﻯ ﺋﯜﭼﯜﻥ ﺑﻪﻟﮕﯩﻠﻪﭖ، ﺋﯘﻻﺭﻏﺎ ﺋﺎﻳﺮﯨﻐﺎﻥ ﻣﺎﻝ-ﺩﯗﻧﻴﺎﻧﻰ ﺋﺎﻟﻼﻫﻨﯩﯔ ﺋﯜﭼﯜﻥ ﺑﻪﻟﮕﯩﻠﻪﭖ، ﺋﯘﻻﺭﻧﯩﯔ ﺋﯚﺯﻯ ﺋﯜﭼﯜﻥ ﺋﺎﻟﻼﻫﻨﯩﯔ ﻧﺎﻣﻰ ﺑﯩﻠﻪﻥ ﺋﺎﻳﺮﯨﻐﺎﻥ ﻣﺎﻝ-ﺩﯗﻧﻴﺎﻧﻰ ﺋﺎﻟﻼﻫﻨﯩﯔ ﺋﯜﭼﯜﻥ ﺋﺎﻳﺮﯨﻐﺎﻥ ﻣﺎﻝ-ﺩﯗﻧﻴﺎﺩﯨﻦ ﺋﺎﻟﻼﻫﻨﯩﯔ ﻧﺎﻣﻰ ﺑﯩﻠﻪﻥ ﺋﺎﻳﺮﯨﻐﺎﻥ ﻣﺎﻝ-ﺩﯗﻧﻴﺎﻧﻰ ﺋﯚﺯﻯ ﺋﯜﭼﯜﻥ ﺑﻪﻟﮕﯩﻠﻪﭖ، ﺋﯘﻻﺭﻧﯩﯔ ﺋﯚﺯﻯ ﺋﯜﭼﯜﻥ ﺋﺎﻟﻼﻫﻨﯩﯔ ﻧﺎﻣﻰ ﺑﯩﻠﻪﻥ ﺋﺎﻳﺮﯨﻐﺎﻥ ﻣﺎﻝ-ﺩﯗﻧﻴﺎﻧﻰ ﺋﺎﻟﻼﻫﻨﯩﯔ

الحكم بغير ما أنزل الله بحوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަކުލީފުތަކުގެ ދަށް ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް ތަކުލީފު ދީފައި ވާ ފަރާތުން ކަނޑައެޅިފައި ވާ ކަންކަމާ ގުޅިގެން ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންކަމާ ގުޅިގެން ކަނޑައެޅިފައި ވާ ގޮތަށް ކަނޑައެޅިފައި ވާ ވަގުތުގައި ކަނޑައެޅިފައި ވާ ގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންކަމާ ގުޅިގެން

فَجَعَلَ الْحَقَّ بَاطِلًا وَالْبَاطِلَ حَقًّا وَالسُّنَّةَ بِدْعَةً وَالْبِدْعَةَ سُنَّةً وَالْمَعْرُوفَ مُنْكَرًا وَالْمُنْكَرَ مَعْرُوفًا وَنَهَى عَمَّا أَمَرَ اللهُ بِهِ وَرَسُولُهُ وَأَمَرَ بِمَا نَهَى اللهُ عَنْهُ وَرَسُولُهُ: فَهَذَا لَوْنٌ آخَرُ. يَحْكُمُ فِيهِ رَبُّ الْعَالَمِينَ وَإِلَهُ الْمُرْسَلِينَ مَالِكُ يَوْمِ الدِّينِ الَّذِي {لَهُ ٱلْحَمْدُ فِي ٱلْأُولَىٰ وَٱلْآخِرَةِ ۖ وَلَهُ ٱلْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ } {ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا })[390]

ﮔﯩﺴﮑﻪ: "...ﺑﮕﯩﺪﻩﮐﯩ ﭘﯩﺸﯘﻏﯩ ﭼﯩﺮﺍﻗﻠﯩﻖﻧﻰ ﺋﯩﺒﺎﺩﻩﺗﻠﯩﺸﯩﺪﯨﻜﻰ ﺋﯩﺸﻨﻰ ﺋﯩﺠﺘﯩﻬﺎﺩﻯ ﺑﯘﻳﯘﻙ ﺋﯩﺶ ﻗﯘﺭﯗﺷﻘﺎ ﺳﯩﻐﯩﺸﯩﺪﯨﻜﻰ ﻣﺎﺭﺟﯘﻋﯩﺪﯨﻦ ﻫﯚﻛﯜﻡ ﺋﯧﻠﯩﺶ. ﻣﻪﻟﯩﻠﻪ ﺋﯩﺸﻨﻰ ﺋﯩﺠﺘﯩﻬﺎﺩ ﭼﯩﺮﺍﻗﻠﯩﻖﻧﻰ ﺋﯩﺒﺎﺩﻩﺗﻠﯩﺸﯩﺪﯨﻜﻰ ﺋﯩﺸﻨﻰ ﺑﯘﻳﯘﻙ ﺋﯩﺶ ﻗﯘﺭﯗﺷﻘﺎ ﺳﯩﻐﯩﺸﯩﺪﯨﻜﻰ ﻣﺎﺭﺟﯘﻋﯩﺪﯨﻦ ﻫﯚﻛﯜﻡ ﺋﯧﻠﯩﺶ. ﻣﻪﻟﯩﻠﻪ ﺋﯩﺸﻨﻰ ﺋﯩﺠﺘﯩﻬﺎﺩ ﺷﯘﻣﯘ ﻣﻪﻟﯩﻠﻪ ﺋﯩﺠﺘﯩﻬﺎﺩﻯ ﺑﯘﻳﯘﻙ ﺋﯩﺶ ﻗﯘﺭﯗﺷﻘﺎ ﺳﯩﻐﯩﺸﯩﺪﯨﻜﻰ ﻣﺎﺭﺟﯘﻋﯩﺪﯨﻦ ﻫﯚﻛﯜﻡ ﺋﯧﻠﯩﺶ. **ﻣﻪﻟﯩﻠﻪ ﺩﻩﭖ ﻗﻮﻳﻮﺷﻘﺎ ﺗﯚﺳﯩﻤﻠﯩﻚ ﺋﯩﺶ ﺋﯩﺠﺘﯩﻬﺎﺩﻯ ﺑﯘﻳﯘﻙ ﺋﯩﺶ ﻗﯘﺭﯗﺷﻘﺎ ﺳﯩﻐﯩﺸﯩﺪﯨﻜﻰ ﺋﯩﺸﻨﻰ ﺋﯩﺠﺘﯩﻬﺎﺩ ﺩﻩﭖ ﺋﺎﺗﯩﻠﯩﺪﯗ.** ﻣﻪﺳﯩﻠﻪﻥ ﺋﯩﺠﺘﯩﻬﺎﺩ ﭼﯩﺮﺍﻗﻠﯩﻖﻧﻰ ﺋﯩﺒﺎﺩﻩﺗﻠﯩﺸﯩﺪﯨﻜﻰ ﺋﯩﺸﻨﻰ **ﺑﯘﻳﯘﻙ ﺋﯩﺶ ﻗﯘﺭﯗﺷﻘﺎ ﺳﯩﻐﯩﺸﯩﺪﯨﻜﻰ ﻣﺎﺭﺟﯘﻋﯩﺪﯨﻦ ﻫﯚﻛﯜﻡ ﺋﯧﻠﯩﺶ** ﺩﻩﭖ ﻗﺎﺭﯨﺴﯩﻤﯘ ﻣﻪﻟﯩﻠﻪ ﺋﯩﺠﺘﯩﻬﺎﺩ ﺷﻪﺭﺋﯩﻲ ﺋﯩﺠﺘﯩﻬﺎﺩ ﺩﻩﭖ ﺋﺎﺗﯩﻠﯩﺪﯗ، ﻣﻪﻟﯩﻠﻪ ﺑﯩﺮﯨﻨﭽﻰ ﻣﻪﻟﯩﻠﻪ ﺋﯩﺠﺘﯩﻬﺎﺩﻯ ﺑﯘﻳﯘﻙ ﺋﯩﺶ ﻗﯘﺭﯗﺷﻘﺎ ﺳﯩﻐﯩﺸﯩﺪﯨﻜﻰ ﺋﯩﺸﻨﻰ ﺋﯩﺠﺘﯩﻬﺎﺩ ﺩﻩﭖ ﺋﺎﺗﯩﻠﯩﺪﯗ، ﻣﻪﻟﯩﻠﻪ ﺋﯩﺠﺘﯩﻬﺎﺩ ﺷﻪﺭﺋﯩﻲ ﺋﯩﺠﺘﯩﻬﺎﺩ ﺩﻩﭖ ﺋﺎﺗﯩﻠﯩﺪﯗ، ﻣﻪﻟﯩﻠﻪ ﺋﯩﺠﺘﯩﻬﺎﺩ ﺋﯩﺠﺘﯩﻬﺎﺩﻯ ﺑﯘﻳﯘﻙ ﺋﯩﺶ ﻗﯘﺭﯗﺷﻘﺎ ﺳﯩﻐﯩﺸﯩﺪﯨﻜﻰ ﺋﯩﺸﻨﻰ ﺋﯩﺠﺘﯩﻬﺎﺩ ﺩﻩﭖ ﺋﺎﺗﯩﻠﯩﺪﯗ، ﻣﻪﻟﯩﻠﻪ ﺋﯩﺠﺘﯩﻬﺎﺩ

ﷺ: "...ﷺﷺﷺ، ﷺﷺﷺ، ﷺﷺﷺ ﷺﷺﷺ، ﷺ ﷺﷺﷺ ﷺﷺﷺ ﷺﷺﷺ ﷺﷺﷺ. ﷺﷺ ﷺﷺﷺ ﷺﷺﷺ ﷺﷺﷺ ﷺﷺﷺ ﷺﷺﷺ. ﷺﷺ ﷺﷺﷺ ﷺﷺﷺ ﷺﷺﷺ ﷺﷺﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله أو حوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ތަކުލީފުކުރާ ކަންކަމެވެ. ތިމަ ތަކުލީފުކުރާ ފަރާތުން ކުރާ ... (ތިމަ ކުރާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކޮންކަންތައް ކުރުމަށް ހުއްދަ ދީފައި ހުންނަ ...) ތަކުލީފުކުރާ ފަރާތުން (... ތިމަ ކުރާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކޮންކަންތައް ކުރުމަށް ހުއްދަ ދީފައި ނެތް ...) ކަމުގައި ވާ (... ތިމަ ކުރާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކޮންކަންތައް ކުރުމަށް ހުއްދަ ދީފައި ނެތް ...) ކަމުގައި ވާ ކަންކަމެވެ.

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ: اللہ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ތުމްލަ ކަންތައް ކުށްވެރިކަމުގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަނެ ތުމްލަ

الحكم بما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

بأن محمدا رسول الله بعد هذه المناقضة؟ وذكر أدلة جميع ما قدمنا على وجه البسط، معلومة معروفة، لا يحتمل ذكرها هذا الموضع...) [405]

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﯣﺮﺷ ﺍﻫﻤﺸﻮﺭ ﺍﺮﻤﺎﻴﺘﻴﺰﺷ، ﺍﺸﺪﺨﻮﺮ ﻮﻫﻤﻮﺮ ﻫﻤﺮﺸﺮﻤﺎﺮﻫﻮﻋ ﻭﻐﺮﻴﻭﺍﺪﻴﻭ:

(...السادس: ما يحكم به كثير من رؤساء العشائر والقبائل، من البوادي ونحوهم، من حكايات آبائهم وأجدادهم، وعاداتهم التي يسمونها "سلومهم" يتوارثون ذلك منهم، ويحكمون به، ويحصلون على التحاكم إليه عند النّزاع، بقاء على أحكام الجاهلية، وإعراضا ورغبة عن حكم الله ورسوله، فلا حول ولا قوة إلا بالله...)[406]

ﮔﺴﻤﻪ: "ﺮﻮﺴﻤﺮﺸ: ﺍﻫﻪ ﺮﺸﻴﺮﺴﻫﺪﻴ ﺘﻫﻐﻮﻤﻪﺮﻤﺎﺮ ﺘﻫﻮﻤﻪﺮﻤﺎﺮ ﺠﻴﺪﺸﻴ ﻮﺮﺸﺮ ﻳﺴﺮ ﻭﺮﺸﻐﻪ ﺍﻴﺰﻤﺮ ﻭﺮﺸ ﺍﻴﻴﺪﺸ ﺒﺮﺸﺪﺮﻤﺮﺸ ﻤﺸﺴﺮ، ﺍﻫﻭﺮﺸﻴ ﺒﻫﻮﺰﻤﺸﻴ ﻮﺮﺴﻤﻪﺮﻤﺎﺮ ﻮﻐﺮﻤﻪﺮﻤﺎﺮ. ﺍﻫﻭﺮﺸ ﺍﻫﻤﺸﻤﻪﺮﻤﺎﺮ ﺴﻴﺠﺪﺮﺪﺍﻫﻴ. ﺍﻫﻭﺮﺸ ﺍﻫﻤﻪﻤﺮﺪ ﻤﺸﻪ ﻫﻤﺮﺮﺸ ﺍﻴﻴﻪ ﻮﺠﺮﻤﻪﺮﻤﺪﺸﻴﻫﻴ. ﻤﺮﻭﺮ ﺍﻴﻴﺪﺸ ﺒﺮﺸﺪﺮﻤﺮﻫﻴ. ﻤﺮﻭﺮ ﻫﺮﻫﺴﻴ ﺮﻐﺠﻴﻮﺮﺴﻫﺮ، ﺍﻴﻴﺒﻤﺮﻤﺮﺸ ﺒﺮﺸﺪﺮﻴﻤﺮﺸ ﺍﻫﻭﺮﺸ ﻫﺠﻤﻪﺮﻤﺎﺮ. ﺍﻫﻪ ﻫﺠﺮﻤﻪﺮﻤﺎﺮ ﺒﺮﺸﺪﺮﻴﻤﺮﺸ ﺪﻴﺸ ﻤﺮﻫﻴﻐﺠﻴ ﻴﺮﻐﻴﻮﺮﺴﻫﺮ. ﻤﺮﻭﺮ ﻫﺮﻫﺴﻴ ﺮﻐﺠﻴﻮﺮﺴﻫﺮ، ﺍﻴﻴﺒﻤﺮﻤﺮﺸ ﺒﺮﺸﺪﺮﻴﻤﺮﺸ ﻫﺠﻤﻪﺮﻤﺎﺮ ﺤﻴﻭﺰﻤﺮ ﻴﺮﻐﻴﻮﺮﺴﻫﺮ. ﻤﺮﻭﺮ ﺍﻫﻪ ﻫﺮﻫﺴﻴ ﺮﻐﺠ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الْمُرَادُ بِعِبَادَةِ الشَّيْطَانِ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: {أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَبَنِيٓ ءَادَمَ أَن لَّا تَعْبُدُواْ ٱلشَّيْطَٰنَۖ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ۞ وَأَنِ ٱعْبُدُونِيۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ }..) [408]

ﷺ: "...اللہ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ: (ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

(...أَنَّهُ كُلُّ مَنِ اتَّبَعَ تَشْرِيعًا غَيْرَ التَّشْرِيعِ الَّذِي جَاءَ بِهِ سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللهِ صَلَوَاتُ اللهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ، فَاتِّبَاعُهُ لِذَلِكَ التَّشْرِيعِ الْمُخَالِفِ كُفْرٌ بَوَاحٌ...) [412]

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ: "ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

12،11- ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ.

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ގ ދ ދ ދ

مُؤْمِنًا مُذْعِنًا لِدِينِ الله يَعْتَقِدُ أَنَّ كِتَابَهُ يَفْرِضُ عَلَيْهِ حُكْمًا، ثُمَّ هُوَ يُغَيِّرُهُ بِاخْتِيَارِهِ، وَيَسْتَبْدِلُ بِهِ حُكْمًا آخَرَ بِإِرَادَتِهِ ; إِعْرَاضًا عَنْهُ، وَتَفْضِيلًا لِغَيْرِهِ عَلَيْهِ، وَيُعْتَدُّ مَعَ ذَلِكَ بِإِيمَانِهِ وَإِسْلَامِهِ. وَالظَّاهِرُ أَنَّ الْوَاجِبَ عَلَى الْمُسْلِمِينَ فِي مِثْلِ هَذِهِ الْحَالِ مَعَ مِثْلِ هَذَا الْحَاكِمِ، أَنْ يُلْزِمُوهُ بِإِبْطَالِ مَا وَضَعَهُ مُخَالِفًا لِحُكْمِ الله، وَلَا يَكْتَفُوا بِعَدَمِ مُسَاعَدَتِهِ عَلَيْهِ، وَمُشَايَعَتِهِ فِيهِ، فَإِنْ لَمْ يَقْدِرُوا فَالدَّارُ لَا تُعْتَبَرُ دَارَ إِسْلَامٍ فِيمَا يَظْهَرُ، وَلِلْأَحْكَامِ فِيهَا حُكْمٌ آخَرُ...) [423]

ﮔﺴﺮﻩ: "...ﻫﺮﻩ ﻫﻲﺋﻲﺑﺮﺳﺶ ﺍﻩﺷﻪﺮﺭﺑ ﻏﺮﻫﻲﺋﻲﺩﻩ ﺑﺎﺋﺰﺑﺮﻭﺳﺮ ﺑﻪﺪﺩ ﺋﻪﻭﺮﺑﻐﺮﻭﺑﺶ ﺍﺳﺮﻱﺋﺶﻭﻫ ﺷﻪﺮﺑﻪﻭﺑﺶ ﺷﻪﺮﺑﻪﻭﺋﺶﺷﺶﻭ. ﺍﻩﺮ ﺍﺮﺷﻪﺮﺑﺮﺑﻪﺭ ﺑﻪﺦ، ﺷﺮﻭﻩﻭ ﻫﻲﺷﻪﺮﺷ ﺍﻩﺮ ﷲ ﺋ ﺑﺮﺑﻪﺪﺋﺰﺑﻪﺮﺷ ﺍﺳﺮﻱﺋﺶﻭﻫ ﺑﻪﺦﺋﺶﺩﺋﺰﺑﺮ ﻫﺮﺍﺮﻫﺎﻩﺑﻪﺮﺷ ﻫﻲﺷﻪ ﺋﻪﻭﺮﺑﻐﺮﻭﺑﺮ ﻫﺒﺮﺑﻪﺪﺋﺰﺑﺮ ﺋﺰﺑﻪﺮﻭﺋﺶﻭﻫ ﺑﻪﺦ ﷲ ﻫﻪﻭﺮﺧﺎﻩﻭﺋﻪﻭﺷ ﺑﺮﺑﻪﺪﺋﺶﻭ. ﺷﺮﻭﻩﻭ ﺍﺮﺷﻪﺮﺑﻪﺪﻩ ﻫﻪﻭﺮﺧﺎﻩﻭﺋﻪﻭﺷ ﺍﻩﺮﻫﻪﺮﻭﺷﻪ ﺋﻪﻭﺮﺑﻪﺪﺋﺰﺑﻪﺮﺷ ﺑﻪﺦﺋﺶﺩﺋﺰﺑﺮ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ތިމާގެ ދަށުގައި ހުންނަ ބައެއް ބަންދުންނަށް ހިތް ދުއްކައިގެން ހުންނަ ކަމަށް ފެނުނު ހިނދު، ދެ ފައިގައި ހުންނަ ބަންދުންނަށް ދެ ފައިގައި ހުންނަ ބަންދުންނަށް ދެ ފައިގައި ހުންނަ ބަންދުންނަށް

15- ދުބާހުވާ ތަންތަނުގެ ތަފްޞީލް.

الله ﷻ ވަނިވެގެންވާ ކަލިމާ ކިޔުން ދެ ގޮތަކަށް ބަލައިގެންނެވެ. ތިމަ ކަލާނގެ ވަނީ ދެ ގޮތަކަށް ތަފާތުވެ ވަކިވެ ވާ ކަމުގައި ކަލާނގެ ވަނީ ބަޔާންކުރައްވާފައެވެ. ތިމަ ކަލާނގެ ވަނީ ދެ ގޮތަކަށް ތަފާތުވެ ވަކިވެ ވާ ކަމުގައި ކަލާނގެ ވަނީ ބަޔާންކުރައްވާފައެވެ.

(...فنقول: من لم يحكم بما انزل الله استخفافاً به، أو احتقاراً، أو اعتقاداً أن غيره أصلح منه، وأنفع للخلق أو مثله فهو كافر كفراً مخرجاً عن الملة، ومن هؤلاء من يضعون للناس تشريعات تخالف التشريعات الإسلامية لتكون منهاجاً يسير الناس عليه، فإنهم لم يضعوا تلك التشريعات المخالفة للشريعة الإسلامية إلا وهم يعتقدون أنها أصلح وأنفع للخلق، إذ من المعلوم بالضرورة العقلية، والجبلة الفطرية أن الإنسان لا يعدل عن منهاج إلى منهاج يخالفه إلا وهو يعتقد فضل ما عدل إليه ونقص ما عدل عنه...) [426]

ފުسَرَ: "...ތިމަ ކަލާނގެ ވަނީ ވަކިވެ ވާ ކަމުގައި ކަލާނގެ ވަނީ ބަޔާންކުރައްވާފައެވެ. اللهﷻ ދެ ގޮތަކަށް ތަފާތުވެ ވަކިވެ ވާ ކަމުގައި ކަލާނގެ ވަނީ ބަޔާންކުރައްވާފައެވެ. ތިމަ ކަލާނގެ ވަނީ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

تَعۡمَلُونَ } وقال سبحانه: { إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡفُرُونَ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُواْ بَيۡنَ ٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيَقُولُونَ نُؤۡمِنُ بِبَعۡضٖ وَنَكۡفُرُ بِبَعۡضٖ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُواْ بَيۡنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا * أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ حَقّٗاۚ وَأَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٗا مُّهِينٗا } .

الثاني: أن يستبدل بحكم الله – تعالى – حكمًا مخالفًا له في قضية معينة دون أن يجعل ذلك قانونًا يجب التحاكم إليه فله ثلاث حالات: الأولى: أن يفعل ذلك عالمًا بحكم الله – تعالى – معتقدًا أن ما خالفه أولى منه وأنفع للعباد، أو أنه مساو له، أو أن العدول عن حكم الله إليه جائز فهذا كافر كفرًا مخرجًا عن الملة لما سبق في القسم الأول.

الثانية: أن يفعل ذلك عالمًا بحكم الله معتقدًا أنه أولى وأنفع لكن خالفه بقصد الإضرار بالمحكوم عليه أو نفع المحكوم له، فهذا ظالم وليس بكافر وعليه يتنزل قول الله – تعالى –: {وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ } .

الثالثة: أن يكون كذلك لكن خالفه لهوى في نفسه أو مصلحة تعود إليه فهذا فاسق وليس بكافر وعليه يتنزل قول الله تعالى –: {وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ } .

وهذه المسألة أعني مسألة الحكم بغير ما أنزل الله من المسائل الكبرى التي ابتلي بها حكام هذا الزمان فعلى المرء أن لا يتسرع في الحكم عليهم بما لا يستحقونه حتى يتبين له الحق؛ لأن المسألة خطيرة – نسأل الله – تعالى – أن يصلح للمسلمين ولاة أمورهم وبطانتهم كما أن على المرء الذي آتاه الله العلم أن يبينه لهؤلاء الحكام لتقوم الحجة عليهم وتبين المحجة، فيهلك من هلك

عن بينة، ويحيا من حيَّ عن بينة، ولا يحقرن نفسه عن بيانه، ولا يهابن أحدًا فيه فإن العزة لله ولرسوله وللمؤمنين. والله ولي التوفيق.) [427]

ﷺ: "...ﷺ. ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަފްސީލުގެ.

﴿ ... وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴾[429]

ފުރަތަމަ: "...ތަފްސީލަކީ ކޮންމެ ބަޔަކު ދެކެވުނު، ދެކޭ ގޮތަށް ކަމުގައި ވާނެ."

ތަފްސީލުގެ.

﴿ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَالُواْ لِلَّذِينَ كَرِهُواْ مَا نَزَّلَ ٱللَّهُ سَنُطِيعُكُمۡ فِي بَعۡضِ ٱلۡأَمۡرِۖ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ إِسۡرَارَهُمۡ ٢٦ فَكَيۡفَ إِذَا تَوَفَّتۡهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَضۡرِبُونَ وُجُوهَهُمۡ وَأَدۡبَٰرَهُمۡ ٢٧ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱتَّبَعُواْ مَآ أَسۡخَطَ ٱللَّهَ وَكَرِهُواْ رِضۡوَٰنَهُۥ فَأَحۡبَطَ أَعۡمَٰلَهُمۡ ﴾[430]

ފުރަތަމަ: "ތިމަ، الله ﷻ ތަކުރާ ގެންނަ ގޮތަށް ދައްކާ ނުދެއްކުމުގެ ތަފްސީލަކީ ތިމަ ކަންކަމުގައި ތިމަ ކަންކަމުގައި ތިމަ ކަންކަމުގައި

﴿ ۞۞۞أَفَتُؤۡمِنُونَ بِبَعۡضِ ٱلۡكِتَٰبِ وَتَكۡفُرُونَ بِبَعۡضٖۚ فَمَا جَزَآءُ مَن يَفۡعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمۡ إِلَّا خِزۡيٞ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰٓ أَشَدِّ ٱلۡعَذَابِۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ﴾[431]

ފުسَرَ: "...ގުرُ، ފުޅުން ބަހަކުން ތިމަންމެ ދިނުމުގެ، ތަކުލީފުގެ ގޮތުގައި ހުންނަ ގޮތް؟ ގުرُ، ތިމަންމެ ދިނުމުގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅި ބައިތަކަށް، ތިމަންމެ ދެކޮޅަށް ދާ ގޮތަށް ކަންތައް ކުރުމުގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅި ބައިތަކަށް ތިމަންމެ ކާފަރުވާ ދެމެހެއްޓެވި ގޮތަށް ކަންތައް ކުރުން. ތަނެއް ދަތުރުކުރާ ވަގުތު، ތިމަންމެ ދިނުމުގެ، ތަކުލީފުގެ ގޮތުގައި ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް ކުރުން. ތަނެއް ދަތުރުކުރާ ވަގުތު، ތިމަންމެ ދިނުމުގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅި ބައިތަކަށް، ތިމަންމެ ދެކޮޅަށް ދާ

ފުރަތަމަ: الله ﷻ ބުނެފައި ހުންނަ ގޮތަށް ހުކުމް ނުކުރުން. ތިމަ ބުނެފައި ހުންނަ ގޮތަށް ހުކުމް ކުރުން ދަރަނޑިވެގެން ދަރަނޑި ކަމެއް ކަމަށް ވަދެ، ދަރަނޑި ކަމަށް ބުނެ، ދަރަނޑި ކަމަށް ބުނެ، ދަރަނޑި ކަމަށް ބުނ

ތަނ ފަރާތުން -ތަކުރާ الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ- ފެނުން ދުރުގައި ކަނޑުގެ ކަނ ތަކެއް ހުންނަ ތަނ ކަނ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ފުރަތަމަ: اللہ ވިދާޅުވި ހެނިހެން ކަންކަމުގައި ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

التَّبْدِيلِ فَيَعْتَقِدُونَ تَحْلِيلَ مَا حَرَّمَ اللهُ وَتَحْرِيمَ مَا أَحَلَّ اللهُ اتِّبَاعًا لِرُؤَسَائِهِمْ مَعَ عِلْمِهِمْ أَنَّهُمْ خَالَفُوا دِينَ الرُّسُلِ فَهَذَا كُفْرٌ وَقَدْ جَعَلَهُ اللهُ وَرَسُولُهُ شِرْكًا ....وَ (الثَّانِي) : أَنْ يَكُونَ اعْتِقَادُهُمْ وَإِيمَانُهُمْ بِتَحْرِيمِ الْحَلَالِ وَتَحْلِيلِ الْحَرَامِ ثَابِتًا لَكِنَّهُمْ أَطَاعُوهُمْ فِي مَعْصِيَةِ اللهِ كَمَا يَفْعَلُ الْمُسْلِمُ مَا يَفْعَلُهُ مِنْ الْمَعَاصِي الَّتِي يَعْتَقِدُ أَنَّهَا مَعَاصٍ؛ فَهَؤُلَاءِ لَهُمْ حُكْمُ أَمْثَالِهِمْ مِنْ أَهْلِ الذُّنُوبِ...) [436]

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

1- اللّٰہ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ފުރަތަމަ ބަހަކީ: ތިމާގެ ތެރޭގައި ދެ ބަލިކަށި ހުރުން ކަމަށް ކަންނަ ކަމެއް ކަމުގައި ވާ ކަމަށް ދެ ބަލިކަށި ހުރި ފަރާތްތަކުން ވަކި ވަކި ގޮތްގޮތ

**ﷺ: ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ކަލާމުގެ ދަށުން

ކުލަ ކުށްވެރިކަން (ކުށް ބޮޑުކަން)ގައި ބަލާނީ ކޮބާ ގޮތަކަށް؟

ތަފްސީރުވެރިން ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތުގައި ابن عباس رضي الله عنهما ވިދާޅުވެފައިވާ ކަލާމަކީ (ކުށް ބޮޑުކަން) ކަމުގައި ދެކެވޭ. ތަފްސީރުވެރިން ބަޔާންކުރެއްވި ގޮތުގައި، ކަލާމުގެ ތެރެއިން ކުށް ބޮޑުކަން ދައްކާ ގޮތަކީ (ތަފްސީރުގައި ބަލާ ގޮތަށް) ކުށް ބޮޑުކަން ދައްކާ ގޮތް ކަމަށް ވިދާޅުވެ ނުވަތަ ކުށް ބޮޑުކަން ދައްކާ ގޮތަށް ކަލާމު ބަލާ ގޮތަކަށް ވިދާޅުވެ ނުވަތަ ކުށް ބޮޑުކަން ދައްކާ ގޮތަށް ކަލާމު ބަލާ ގޮތަކަށް ވިދާޅުވެ ކަލާމުގެ ތެރެއިން

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله وأحواله وأحكامه
اللہ ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله بحوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

(قعد إلى أبي مجلز نفرٌ من الإبَاضيَّة، قال فقالوا له: يقول الله: {وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ }، {فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ }، {فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ }! قال أبو مجلز: إنهم يعملون بما يعلمون - يعني الأمراء - ويعلمون أنه ذنب! قال: وإنما أنزلت هذه الآية في اليهود! والنصارى قالوا: أما والله إنك لتعلم مثل ما نعلم، ولكنك تخشاهم! قال: أنتم أحق بذلك منّا! أمّا نحن فلا نعرف ما تعرفون! [قالوا] : ولكنكم تعرفونه، ولكن يمنعكم أن تمضوا أمركم من خشيتهم!)[449]

ފަހަރު: "ދިވެހިންގެ ބަޔަކު ކަމަކު ދިވެހިންގެ ތެރެއިން ދިޔައިރު. (ދިވެހިން) ވިދާޅުވުން. ތިމަންމެ ބުނާ: 'الله ﷻ ގެ ﴿ ... وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴾[450] ﴿ ... فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴾[451] ﴿ ... فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴾[452]"

ކަމަކު ދިވެހިން ވިދާޅުވުން: 'ތިމަންމެ (ތިބާ) ވަދެގެންވާ ގޮތަށް ކަމަކު ތިމަންމެ ދެނެގަނެ. ތިބާ ތިމަންމެ ގާތަށް ގެނެވަޑައިގެން ދެއްކި ގޮތަށް ތިމަންމެ ދެނެގަނެ. ތިބާ ވިދާޅުވުން: 'ތިބާ ދެނެގަނެ ދާނެ ގޮތަށް ތިބާ ދެނެގަނެ. ތިބާ ދެނެގަނެ ދާ ގޮތަށް ތިބާ ދެނެގަނެ.'

ތިމަންމެ ގާތަށް ވިދާޅުވުން: 'ތިބާ ދެނެގަނެ. الله ގެ ކިތާބު ގާތަށް. ތިބާ ދެނެގަނެ ދާ ގޮތަށް ތިބާ ދެނެގަނެ. ތިބާ ދެނެގަނެ. ތިބާ ދެނެގަނެ ދާ ގޮތަށް ތިބާ ދެނެގަނެ.'

ވިދާޅުވުން: 'ތިބާ ދެނެގަނެ ދާ ގޮތަށް ތިބާ ދެނެގަނެ ދާ ގޮތަށް ތިބާ ދެނެގަނެ. ތިބާ ދެނެގަނެ ދާ ގޮތަށް ތިބާ ދެނެގަނެ ދާ ގޮތަށް ތިބާ ދެނެގަނެ.'

[449] تفسير الطبري: 10 /347 -348
[450] المائدة: 44
[451] المائدة: 45
[452] المائدة: 47

ތިމާ ވެސް ބުނާ: "ތިމާ ކަމުގައި ހުންނަ ތަނުގައި ތިބެ، ތިމާ ދެކެ ނަމާދާ ގުޅިގެން ތިމާ ދެކެ ދެނެ ދެއްވާ ދުޢާ ކުރާ ތަނުގައި ތިބެ، ތިމާ ދެކެ ދެނެ ދެއްވާ ދުޢާ ކުރާ ތަނުގައި ތިބެ، ތިމާ ދެކެ ދެނެ ދެއްވާ ދުޢާ ކުރާ ތަނުގައި ތިބެ."

ދިވެހިރާއްޖެ ޤާނޫނުގައި ތިމާ ދެކެ ދެނެ ދެއްވާ ދުޢާ ކުރާ ތަނުގައި ތިބެ ދުޢާ ކުރުމާ ގުޅިގެން ކަނޑައަޅާ ހުރި ގާނޫނުތަކަކީ ތިމާ ދެކެ ދެނެ ދެއްވާ ދުޢާ ކުރާ ތަނުގައި ތިބެ ދުޢާ ކުރުމާ ގުޅިގެން ކަނޑައަޅާ ހުރި ގާނޫނުތަކެއް ނެތް ކަމަށް ވާތީ، ދިވެހިރާއްޖެ ގާނޫނުގެ ދަށުން

الحكم بما انزل الله في حوالة احكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

(ﷺ ﷺ ﷺ) ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وحوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ތުހުރި ފުރިހަމަކަން ލިބުނު ކަށަވަރު ކުރެއްވުމަށް ތަކުރާރު ކުރެއްވުމަށް ދަންނަވަން ލާނެ ކަންކަމެވެ. ތުހުރި ކަންކަމުގައި ހިންގަމުންދާ ފަރާތްތަކުގެ ކަންކަމުގައި ދަށުގެ ފަންނުވެރިންގެ ކަންކަމުގައި ތަކުރާރު ކުރެއްވުމަށް ދަންނަވަން ލާނެ ކަންކަމެވެ. ތުހުރި

الحكم بما أنزل الله وأحواله وأحكامه
اللہ ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

يُحَدِّثُونَهُمْ وَيُفْتُونَهُمْ وَيُخَاطِبُونَهُمْ، كَمَا يُخَاطِبُ الْمُسْلِمُ الْمُسْلِمَ، كَمَا كَانَ عَبْدُ اللهِ بْنُ عَبَّاسٍ يُجِيبُ نَجْدَةَ الْحَرُورِيَّ لَمَّا أَرْسَلَ إِلَيْهِ يَسْأَلُهُ عَنْ مَسَائِلَ، وَحَدِيثُهُ فِي الْبُخَارِيِّ . وَكَمَا أَجَابَ نَافِعُ بْنُ الْأَزْرَقِ عَنْ مَسَائِلَ مَشْهُورَةٍ ، وَكَانَ نَافِعٌ يُنَاظِرُهُ فِي أَشْيَاءَ بِالْقُرْآنِ، كَمَا يَتَنَاظَرُ الْمُسْلِمَانِ...) [475]

ދަންނަވަ: "...ތަނެއް ބަދަލުކުރުމަށް ކަންތައް ކުރެއްވުމަށް ތަފާތު ގޮތްތަކެއް ތަކެއް ތަކެއް

4- ތަނ ގައުމަކަށ ތިމަންނަށ ބަލައިގަނެ ދެކޭ ކަމަށ، ތިމަން ތަކުރާރުވެ ފާސްކުރާ ބަޔަކު ހުންނަ ގޮތަކަށ ތަންކަނ ހަދަންވާ ގޮތ: ތަނ ތަކެއްޗ ގަނެ ދިނުމ ނުވަތ ތަކެއްޗ ވިއްކ ދުވަހ ކަނ ބަލައިގަނެ ދެކޭ ކަމ ކަނ ބަލައިގަނެ ދެކޭ ކަމ ކަނ ބަލައިގަނެ ދެކޭ ކަމ

الحكم بما أنزل الله في حوالة وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله إحوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

﴿ وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَٱبْعَثُوا۟ حَكَمًا مِّنْ أَهْلِهِۦ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَآ إِن يُرِيدَآ إِصْلَٰحًا يُوَفِّقِ ٱللَّهُ بَيْنَهُمَآ ﴾[482]

ފަހަރު: "ތިމަންމެ ދެމީހުން ކުށްވެރިވެފައި ތިމަންމެ ދެމީހާ ދެމެދު ތިމަންމެ ދެމީހާ ދެމެދު ކަލޭގެ ތެދުވެރިކަމުގައި ތިމަންމެ ދެމީހާ ދެމެދު ތިމަންމެ ދެމީހާ ދެމެދު ތިމަންމެ ދެމީހާ ދެމެދު

الحكم بما أنزل الله أحوالهم وأحكامهم
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
ﷺ ﷺ ﷺ

ދެކެ ތަފާތުވާ ބައެއް ފަރާތްތަކުން ދެކޮޅު ހެދުމަކީ ކަލާނގެ ދީނުގައި ބޭނުންވާ ކަމެއް ކަމުގައި ވާ ކަމަށް ދައްކާ ކަމަށް ވާ ކަމަށް ވާ ކަމަށް ވ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

"لَمَّا تُوُفِّيَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَاسْتُخْلِفَ أَبُو بَكْرٍ وَكَفَرَ مَنْ كَفَرَ مِنَ الْعَرَبِ قَالَ عُمَرُ يَا أَبَا بَكْرٍ كَيْفَ تُقَاتِلُ النَّاسَ وَقَدْ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَقُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ فَمَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ فَقَدْ عَصَمَ مِنِّي مَالَهُ وَنَفْسَهُ إِلَّا بِحَقِّهِ وَحِسَابُهُ عَلَى اللهِ.) قَالَ أَبُو بَكْرٍ وَاللهِ لَأُقَاتِلَنَّ مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ فَإِنَّ الزَّكَاةَ حَقُّ الْمَالِ وَاللهِ لَوْ مَنَعُونِي عَنَاقًا كَانُوا يُؤَدُّونَهَا إِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَقَاتَلْتُهُمْ عَلَى مَنْعِهَا قَالَ عُمَرُ فَوَاللهِ مَا هُوَ إِلَّا أَنْ رَأَيْتُ أَنْ قَدْ شَرَحَ اللهُ صَدْرَ أَبِي بَكْرٍ لِلْقِتَالِ فَعَرَفْتُ أَنَّهُ الْحَقُّ " [488]

ﷺ: "ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله في الحوالة وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ﺭﺳﻮﷺ ﷺﷺﺳﻠﻤﻮﺱ ﺭﺩﺩ ﺩﻭﻟﺘﻰﺩﺱ ﷺﻮﺯﺱ ﷺﺩﻭﺩﺱ ﺷﻮﷺﺩﺱ ﺩﻭﺩ

الحكم بما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ.....ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ. ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

(..نَنْزِعُ مِنْكُمْ الْحَلْقَةَ وَالْكُرَاعَ وَنَغْنَمُ مَا أَصَبْنَا مِنْكُمْ وَتَرُدُّونَ عَلَيْنَا مَا أَصَبْتُمْ مِنَّا ، وَتَدُونَ قَتْلَانَا وَتَكُونُ قَتْلَاكُمْ فِي النَّار...) [492]

ދަންނަވަނީ: "ތަނަވަސް ކަމެއްގައި ހިނގާފައިވާ ބަޔަކު ތަނަވަސް ކަމުގައި ދެކެ ދެކޮޅަށް ހުރި ކަންކަމެއް ތަނަވަސް ކަމުގައި ދެކެ ދެކޮޅަށް ހުރި ކަންކަމެއް ކުށްވެރި

ونقل الأثرم فيمن ترك صوم رمضان هو مثل تارك الصلاة، فقال: الصلاة آكد ليس هي كغيرها. فقيل له: تارك الزكاة. فقال: قد جاء عن عبد الله ما تارك الزكاة بمسلم، وقد قاتل أبو بكر عليها. والحديث في الصلاة.

فظاهر هذا أنه حكى قول عبد الله، وفعل أبي بكر، ولم يقطع به لأنه قال الحديث في الصلاة يعني الحديث الوارد بالكفر، لينظر هو في الصلاة، وقول النبي بين العبد وبين الكفر ترك الصلاة فمن ترك الصلاة فقد كفر. ولأن الزكاة حق في المال فلم يكفر بمنعه، والقتال عليه كالكفارات وحقوق الآدميين...) [494]

ﮔ ﯕ ﯖ ﯗ ﯘ ﯙ ﯚ ﯛ ﯜ ﯝ ﯞ ﯟ ﯠ ﯡ ﯢ ﯣ ﯤ ﯥ ﯦ ﯧ ﯨ ﯩ ﯪ ﯫ ﯬ ﯭ ﯮ ﯯ ﯰ ﯱ ﯲ ﯳ ﯴ ﯵ ﯶ ﯷ ﯸ ﯹ ﯺ ﯻ ﯼ ﯽ ﯾ ﯿ ﰀ ﰁ ﰂ ﰃ ﰄ ﰅ ﰆ ﰇ ﰈ ﰉ ﰊ ﰋ ﰌ ﰍ ﰎ ﰏ ﰐ ﰑ ﰒ ﰓ ﰔ ﰕ ﰖ ﰗ ﰘ ﰙ ﰚ ﰛ ﰜ ﰝ ﰞ ﰟ ﰠ ﰡ ﰢ ﰣ ﰤ ﰥ ﰦ ﰧ ﰨ ﰩ ﰪ ﰫ ﰬ ﰭ ﰮ ﰯ ﰰ ﰱ ﰲ ﰳ ﰴ ﰵ ﰶ ﰷ ﰸ ﰹ ﰺ ﰻ ﰼ ﰽ ﰾ ﰿ ﱀ ﱁ ﱂ ﱃ ﱄ ﱅ ﱆ ﱇ ﱈ ﱉ ﱊ ﱋ ﱌ ﱍ ﱎ ﱏ ﱐ ﱑ ﱒ ﱓ ﱔ ﱕ ﱖ ﱗ ﱘ ﱙ ﱚ ﱛ ﱜ ﱝ ﱞ ﱟ ﱠ ﱡ ﱢ ﱣ ﱤ ﱥ ﱦ ﱧ ﱨ ﱩ ﱪ ﱫ ﱬ ﱭ ﱮ ﱯ ﱰ ﱱ ﱲ ﱳ ﱴ ﱵ ﱶ ﱷ ﱸ ﱹ ﱺ ﱻ ﱼ ﱽ ﱾ ﱿ ﲀ ﲁ ﲂ ﲃ ﲄ ﲅ ﲆ ﲇ ﲈ ﲉ ﲊ ﲋ ﲌ ﲍ ﲎ ﲏ ﲐ ﲑ ﲒ ﲓ ﲔ ﲕ ﲖ ﲗ ﲘ ﲙ ﲚ ﲛ ﲜ ﲝ ﲞ ﲟ ﲠ ﲡ ﲢ ﲣ ﲤ ﲥ ﲦ ﲧ ﲨ ﲩ ﲪ ﲫ ﲬ ﲭ ﲮ ﲯ ﲰ ﲱ ﲲ ﲳ ﲴ ﲵ ﲶ ﲷ ﲸ ﲹ ﲺ ﲻ ﲼ ﲽ ﲾ ﲿ ﳀ ﳁ ﳂ ﳃ ﳄ ﳅ ﳆ ﳇ ﳈ ﳉ ﳊ ﳋ ﳌ ﳍ ﳎ ﳏ ﳐ ﳑ ﳒ ﳓ ﳔ ﳕ ﳖ ﳗ ﳘ ﳙ ﳚ ﳛ ﳜ ﳝ ﳞ ﳟ ﳠ ﳡ ﳢ ﳣ ﳤ ﳥ ﳦ ﳧ ﳨ ﳩ ﳪ ﳫ ﳬ ﳭ ﳮ ﳯ ﳰ ﳱ ﳲ ﳳ ﳴ ﳵ ﳶ ﳷ ﳸ ﳹ ﳺ ﳻ ﳼ ﳽ ﳾ ﳿ ﴀ ﴁ ﴂ ﴃ ﴄ ﴅ ﴆ ﴇ ﴈ ﴉ ﴊ ﴋ ﴌ ﴍ ﴎ ﴏ ﴐ ﴑ ﴒ ﴓ ﴔ ﴕ ﴖ ﴗ ﴘ ﴙ ﴚ ﴛ ﴜ ﴝ ﴞ ﴟ ﴠ ﴡ ﴢ ﴣ ﴤ ﴥ ﴦ ﴧ ﴨ ﴩ ﴪ ﴫ ﴬ ﴭ ﴮ ﴯ ﴰ ﴱ ﴲ ﴳ ﴴ ﴵ ﴶ ﴷ ﴸ ﴹ ﴺ ﴻ ﴼ ﴽ ﴾ ﴿ ﵀ ﵁ ﵂ ﵃ ﵄ ﵅ ﵆ ﵇ ﵈ ﵉ ﵊ ﵋ ﵌ ﵍ ﵎ ﵏ ﵐ ﵑ ﵒ ﵓ ﵔ ﵕ ﵖ ﵗ ﵘ ﵙ ﵚ ﵛ ﵜ ﵝ ﵞ ﵟ ﵠ ﵡ ﵢ ﵣ ﵤ ﵥ ﵦ ﵧ ﵨ ﵩ ﵪ ﵫ ﵬ ﵭ ﵮ ﵯ ﵰ ﵱ ﵲ ﵳ ﵴ ﵵ ﵶ ﵷ ﵸ ﵹ ﵺ ﵻ ﵼ ﵽ ﵾ ﵿ ﶀ ﶁ ﶂ ﶃ ﶄ ﶅ ﶆ ﶇ ﶈ ﶉ ﶊ ﶋ ﶌ ﶍ ﶎ ﶏ ﶐ ﶑ ﶒ ﶓ ﶔ ﶕ ﶖ ﶗ ﶘ ﶙ ﶚ ﶛ ﶜ ﶝ ﶞ ﶟ ﶠ ﶡ ﶢ ﶣ ﶤ ﶥ ﶦ ﶧ ﶨ ﶩ ﶪ ﶫ ﶬ ﶭ ﶮ ﶯ ﶰ ﶱ ﶲ ﶳ ﶴ ﶵ ﶶ ﶷ ﶸ ﶹ ﶺ ﶻ ﶼ ﶽ ﶾ ﶿ ﷀ ﷁ ﷂ ﷃ ﷄ ﷅ ﷆ ﷇ ﷈ ﷉ ﷊ ﷋ ﷌ ﷍ ﷎ ﷏ ﷐ ﷑ ﷒ ﷓ ﷔ ﷕ ﷖ ﷗ ﷘ ﷙ ﷚ ﷛ ﷜ ﷝ ﷞ ﷟ ﷠ ﷡ ﷢ ﷣ ﷤ ﷥ ﷦ ﷧ ﷨ ﷩ ﷪ ﷫ ﷬ ﷭ ﷮ ﷯ ﷰ ﷱ ﷲ ﷳ ﷴ ﷵ ﷶ ﷷ ﷸ ﷹ ﷺ ﷻ ﷼ ﷽ ﷾

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﺷﻪﺭﻧﻮﻫ ﺭﺳﻮﻟﻮﺩﻧ ﻫﻪﺳﻮﻗﻮﺩﻧ ﻣﻮﺛﺮﺳﻮ ﺣﺪﻫﻪﺳﻮﻟﻮﺩﻫ ﻫﺮﺭﺛﺮﺷﺮﺳﻮ ﻧﻮﺷﺮﺳ ﻫﺮﺷﻮﺩ ﺑﻪﻣﻮﺑﺮ ﻫﻪﺳﻮﻗﻮﺭﻮ ﺣﻪﻫﻪﺳﻮﻗﻮﺭﻮﻫ. ﻫﺮﻭ ﻗﺮﻫﺮﻫﻪﺳﻪﺭﻫﻮﻫﺮﻫﺪﻫ ﺳﺮﻧﻮﻫ ﺗﻪﺛﺮﺣﻮﻗﺮﻫﻮﻫ ﻧﻮﻫﺮﻫﺮﺷﺮﻫ.

(...والصحابة لم يقولوا: هل أنت مقر بوجوبها، أو جاحد لها، هذا لم يعهد عن الصحابة بحال، بل قال الصديق لعمر رضي الله عنهما: "والله لو منعوني عناقا كانوا يؤدونها إلى رسول الله صلى الله عليه وسلم لقاتلتهم على منعها"، فجعل المبيح للقتال مجرد المنع، لا جحد وجوبها; وقد روي: أن طوائف منهم كانوا يقرون بالوجوب، لكن بخلوا بها. ومع هذا، فسيرة الخلفاء فيهم سيرة واحدة، وهي: قتل مقاتلتهم، وسبي ذراريهم، وغنيمة أموالهم، والشهادة على قتلاهم بالنار، وسموهم جميعهم أهل الردة; وكان من أعظم فضائل الصديق عندهم: أن ثبته الله على قتالهم، ولم يتوقف كما توقف غيره، حتى ناظرهم فرجعوا إلى قوله.

وأما قتال المقرين بنبوة مسيلمة، فهؤلاء لم يقع بينهم نزاع في قتالهم؛ وهذه حجة من قال: إن قاتلوا الإمام عليها كفروا، وإلا فلا؛ فإن كفر هؤلاء وإدخالهم في أهل الردة، قد ثبت باتفاق الصحابة المستند إلى نصوص الكتاب والسنة، بخلاف من لم يقاتل الإمام عليها، فإن في الصحيح عن النبي صلى الله عليه وسلم أنه قيل له: منع ابن جميل; فقال: " ما ينقم ابن جميل إلا أنه كان فقيرا فأغناه الله "، فلم يأمر بقتله، ولا حكم بكفره; وفي السنن من حديث بهز بن حكيم، عن أبيه عن جده، عن النبي صلى الله عليه وسلم:" ومن منعها فإنا آخذوها وشطر ماله " الحديث..)[502]

ﮔﺴﺮﻫ: "...'ﻫﻪﺗﻮ ﻫﻪﮔﻮﻫﻮ ﮔﻮﻫﻪﺩﻫﻪﻫﻪﺳ ﺗﻪﺩﺩﻮ ﻧﻪﻫﺮﺷﺮ' ﺷﻮﻫﻮ 'ﻫﻪﮔﻮﻫﻮ ﮔﻮﻫﻪﺩﻫﻪﻫﻪﺳ ﻫﺮﺷﻮﻫﺮ ﻧﻪﻫﺮﺷﺮ' ﺑﻪﮔﻮﻫ ﺩﻫﻪﻫﻮﺷ ﺷﻮﻫﻮﺷ ﻫﺮﻫﻪﺳﻮﻫﻮﺩ. ﻫﺮﻫﻪﻫ ﻫﻮﻫ ﺑﻪﮔﻮﻫ ﺩﻫﻪﻫﻮﺷ ﻫﻪﻫﻮﺷ ﮔﻮﻫﻮﺩﻫﻪﻫ ﻧﻪﻫﺮﻫﻪﺳ ﻫﻪﻫﻪﺳﻮﻫﻮﮔﻮﻫﻪﺩﻫﻪﻫﻪﺳ. ﻫﻪﻫﺮ ﻫﻪﻫﻪﺭﻫﻪﻫ. ﻫﻪﺩﻫﻪﻫﻮﮔﻮﻫﺮﻫ ﺑﻪﻫﻪﮔﻮﻫ ﺭﺿﻲ الله ﻋﻨﻪ ﻫﻮﮔﻮﻫﻮﻫ. "الله

[502] الدرر السنية 231/8

ގަންނަ ވަނީ. ތިބާ ދެ ބަޔަކު ދެމެދު ﷺ ގެ ގާތުގައި ގެންނަ ގޮތަށް ތިބާ ދެ ބަޔަކު ދެމެދު ﷺ ގެ ގާތުގައި ގެންނަ ގޮތަށް ތިބާ ދެ ބަޔަކު ދެމެދު ﷺ ގެ ގާތުގައި ގެންނަ ގޮތަށް **"ތިބާ ދެ ބަޔަކު ދެމެދު ﷺ ގެ ގާތުގައި ގެންނަ ގޮތަށް ތިބާ ދެ ބަޔަކު ދެމެދު ﷺ ގެ ގާތުގައި ގެންނަ ގޮތަށް ތިބާ ދެ ބަޔަކު ދެމެދު ﷺ ގެ ގާތުގައި ގެންނަ ގޮތަށް** ގެންނަ ގޮތަށް ﷺ ގެ ގާތުގައި

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﯞﯨ ﯦﯕﯟﯓﯜ، ﷲ ﯝﯟﯖﯔﯣ ﯜﯞﯓﯜ ﯬﯞﯨﯜ ﯝﯞﯟﯖﯝﯟﯔﯣ ﯦﯕﯟﯓﯜ، ﯦﯝﯖﯔﯜ ﯝﯞﯟﯖﯝﯟﯔﯣ ﯦﯕﯟﯓ

الحكم بغير ما أنزل الله وحوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﯙﮓﮒﮊ ﮣﮨﮧ ﯗﮩﮦﮒﮊﮧ ﮤﮓﮦﮞﮧ ﮓﮦﮞﮧ ﮣﮨﮧ

ﭽﻫﻪﺭﺱ ﺭﻫﻡﺭ ﻏﻡﻡﻭ ﺵﻫﺭﺯﺡ ﺭﺱﻭﻭﺩ ﻭﻭﻏﺯﻭﻭﻏﺫ:

(...فهذا من الكذب الذي لا يخفى على من عرف أحوال المسلمين فإن مانعى الزكاة اتفق أبو بكر وعمر على قتالهم بعد أن راجعه عمر في ذلك كما في الصحيحين... فعمر وافق أبا بكر على قتال أهل الردة مانعي الزكاة وكذلك سائر الصحابة وأقر أولئك بالزكاة بعد امتناعهم منها ولم تسب لهم ذرية ولا حبس منهم أحد ولا كان بالمدينة حبس لا على عهد رسول الله صلى الله عليه و سلم ولا على عهد أبي بكر فكيف يموت وهم في حبسه وأول حبس اتخذ في الإسلام بمكة اشترى عمر من صفوان بن أمية داره وجعلها حبسا بمكة.

وَلَكِنْ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ: سَبَى أَبُو بَكْرٍ نِسَاءَهُمْ وَذَرَارِيهِمْ، وَعُمَرُ أَعَادَ ذَلِكَ عَلَيْهِمْ. وَهَذَا إِذَا وَقَعَ لَيْسَ فِيهِ بَيَانُ اخْتِلَافِهِمَا فَإِنَّهُ قَدْ يَكُونُ عُمَرُ كَانَ مُوَافِقًا عَلَى جَوَازِ سَبْيِهِمْ لَكِنْ رَدَّ إِلَيْهِمْ سَبْيَهُمْ كَمَا رَدَّ النَّبِيُّ - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - عَلَى هَوَازِنَ سَبْيَهُمْ بَعْدَ أَنْ قَسَّمَهُ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ فَمَنْ طَابَتْ نَفْسُهُ بِالرَّدِّ وَإِلَّا عَوَّضَهُ مِنْ عِنْدِهِ لَمَّا أَتَى أَهْلُهُمْ مُسْلِمِينَ، فَطَلَبُوا رَدَّ ذَلِكَ إِلَيْهِمْ.

وَأَهْلُ الرِّدَّةِ كَانَ قَدِ اتَّفَقَ أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ وَسَائِرُ الصَّحَابَةِ عَلَى أَنَّهُمْ لَا يُمَكَّنُونَ مِنْ رُكُوبِ الْخَيْلِ وَلَا حَمْلِ السِّلَاحِ بَلْ يُتْرَكُونَ يَتَّبِعُونَ أَذْنَابَ الْبَقَرِ حَتَّى يُرِيَ اللهُ خَلِيفَةَ رَسُولِهِ وَالْمُؤْمِنِينَ حُسْنَ إِسْلَامِهِمْ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لِعُمَرَ حُسْنُ إِسْلَامِهِمْ رَدَّ ذَلِكَ إِلَيْهِمْ، لِأَنَّهُ جَائِزٌ...) [505]

ﮔﺱﻫﺭ: "...ﺩﺱﻭﺩﺭﺱﺫ ﻫﺱﻡﻫﻡﻫﻡ ﻫﺭﺱﺭﺱﺩﺭﻫﺱ ﻱﻭﻭﺩﻭﺫﻫﺭ ﺭﻭﻭﺱﻫﺫﻫﺭﺱ ﺩﺭﻫ ﻱﻫﺫﺫﻫﺫ. ﺫﻫﺭ ﻫﺩﻫﺫﻫﺭﻫﺭﻫﺱ ﻫﻭﻭﻫﻫﻫﻫﺩﻫﺱ ﺩﺱﻭﻫﺫﻫﺱﻫﺱﺩﺭﺱ، ﻫﺭﻫﻫﻫﺩﻫﺫﻫﺫﻭﻫﺭ ﺩﺭﻫﺩﻫﺫﻫﺫﻫﺭ ﻫﺭﺩﺭﺱﻫﺭﻫﺭ ﻫﻭﻫﻫﻫﻫﺩﻫﺫﻫﺫﻫﺭ ﺩﺱﻭﻫﺫﻫﺭﻫﺭﻫﺱﻫﺭﺩﺭﺱ ﻫﺭﻫﻫﻫﺩﻫﺫﻫﺫﻫﺭ ﺩﺭﻫﺩﻫﺫﻫﺫﻫﺭ

الحكم بغير ما أنزل الله إحوالة إلى أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ﭼﺴﺘﯘﮔﻪ ﮔﺎﮈﺗﺮ (ﺋﻪﻫﻪﺭ ﺩﯨﻨﻪﻣﻪﺋﺎﻗﺴﺴﮕﺮ ﺭﻪﺳﯘﮔﻪﺭ ﻧﻪﻧﺘﺮﮔﺎﺭﯨﮈﺗﺮ ﺳﻪﺑﺒﯩﺼﺲ ﻧﻪﺳﻪﻣﻪﻧﻪﺋﺎﻗﺎﻭﯨﮋﻩﮔﻪﺭ، ﻫﻪﺭ ﻫﯩﺌﯨﻪﺋﯩﺘﯨﻪﺭ ﺟﻪﺋﺎﻫﻪ ﻓﺮﺳﺘﺮﺳﺘﺲ ﺩﻪﺳﺘﯘﺋﯨﻪﻣﻪﺩﺯﺴﺲ ﯓﻪﺋﺎﮔﺎﺭ، ﺩﯨﺪﺍﻫﻪﺳﻪﺋﺎﻫﻪﮈﺗﺮ) ﻭﻪﺋﺲ ﻓﺮﯨﮋﻪﺋﺲ ﯓﻪﺭﻪﺋ ﺋﺎﺭﺍﻫﻪﺋﺎﻫﻪﺋﯘ. ﻫﺌﺭﺳﺮ ﺩﺑﻪﺋﺲ ﻫﻪﺋﺲ ﺩﺑﻪ، ﺩﺑﺮ ﻫﺴﺘﯘ ﺯﻪﺋﻪﻫﻪﺩ ﺍﺳﻪﺷﻪﺋﺲ ﺷﻪﺋﻪﺩ ﻫﻪﺭ ﻓﺮﺷﺮ ﻫﯩﻓﺮﺳﺘﯨ ﺑﺰﺋﺘﯘﻫﻪﺋ ﻫﻪﺋﺮﺧﺰﺋﺒﺮ ﺯﻪﺋﻪﻫﻪﺩ ﺯﻪﺭﻪﺋﻪﺋﺘﺲﻫﻪﺋﯘﻫﻪﺋﯘ. ﻫﺰﺋﺮ ﺭﺣﻤﻪﷲ ﻭﻪﺷﺰﺋﯘﺯﻪﺭﻪﺷ ﺯﻪﺭﻪﺭﺳﺴﺘﯘ.

ﺗﺮﻭﺳﻪﺭ: ﻫﻪﺷﻪﺋﺴﺴﺘﯨ ﻫﻪﻭﻪﺷﺴﻪﺋﺘﯨ ﻫﻪﺭ ﻫﺌﻪﺷﻪﺩﯨﺪﺗﺮ ﺷﻪﻫﺮﺋﺰﻭ ﺍﺳﻪﺷﻪﻭﻪﺩﯨ ﺩﻪﻫﺘﯨﺮ:

ﺩﯨﻪ ﻫﺌﺰﺳﺲ ﺭﺑﺮﺭ ﻧﻪﺷﻪﻫﻪﺋﺎﺋﯨ ﻫﯩﺌﻪﺍﺳﺲ ﺷﻪﻫﺮﺋﺰﻭ ﺍﺳﻪﺷﻪﻭﻪﺩ ﺗﺮﻭﺳﻪﻭﻪﺩ ﻧﻪﺭﻪﺩ ﺗﺘﺲﻭﻪﺩﺳﺲ ﺩﺭﺍﻫﺪ ﺩﻪﻫﺴﻪﺷﻪﻫﻪﺋﺎﺋﯨ ﻫﯩﺌﻪﺍﺳﺲ ﺩﻪﻫﺴﻪﺷﻪﻫﻪﺋﺎﺋﯨﻫ. ﺍﺳﻪﺷﻪﻫﻪﺩﺯﺴﺲ ﻧﻪﺳﻪﺋﯨﺲ ﻫﻪﺍﻫﺘﺮﻭﺳﻪﻭﻪﺩﺳﺲ ﻧﻪﺳﻪﺋﯨﺲ ﻫﻪﺭ ﺗﺮﻭﺳﻪﻭﻪﺩﺳﺲ ﻧﻪﺳﻪﺋﯨﺲ ﺩﺳﻪﺑﺮﺩﺳﺲ ﻫﺮﺑﺮﺩﻧﻪﺋﺲ ﻫﻪﺭ ﺋﺮﻫﺰﻭﻪﺋﺎﺋﺮ ﺗﺰﺩﺩﻫﺎﺋﺲ ﻫﻪﺭ ﺳﺮﺷﺪﻫﻪﺋﺲ ﻫﻪﺭﻩ ﺍﺳﻪﺷﻪﻫﻪﺋﺘﺲﻫﻪﺋﻪﻭ ﺷﻪﺑﺮﻫﻪﺋﻪﺷ ﺳﺲﻫﻪ ﻫﺌﺰﺳﺲ ﻫﻪﺋﺎﻫﻪﺋﺲ ﺑﺰﺋﺘﯘﻫﻪﺋ ﻫﻪﺭ ﺳﺮﺷﺪﻫﻪﺋﺲ ﺗﻪﺭﻪﺳﻪﻫﻪﺋﺎﻫﻪﺋﺲ ﺳﺲﻫﻪ ﺗﺘﺲﻭﻪﺩﺳﺲ. ﻫﻪﺭ ﺷﺮﺋﺰﻭﻪﺋﺎﺋﺮ ﻫﻪﺋﺰﺧﺰﺋﺒﺮﺩﻫﺎﺋﺲ ﻫﻪﺭ ﺳﺮﺷﺪﻫﻪﺋﺲ ﺗﻪﺭﻪﺳﻪﻫﻪﺋﺎﺋﯨ (ﭼﺴﺘﯘﻫﻪﺋﺎﺋﯨ) ﺩﻪﻓﺮﻫﻪﺋﺎﺋﺲ ﺳﻪﺭﻪﺋﻪﻫﻪﺋﺎﺋﯨ ﻫﻪﺭ ﭼﺴﺘﯘﻫﻪﺋﺲ ﺗﺘﺲﻭﻪﺩﺳﺲ. -ﻫﺪﻪﻭﺴﺲﻫﻪﺋﻪﻫﻪﺋﺎﺋﯨ ﺯﻪﺷﻪﻫﻪﺋﺎﺋﯨ ﻫﻪﺭ ﭼﺴﺘﯘﻫﻪﺋﺲ ﻫﻪﺋﺎﻫﻪ ﻫﻪﺋﺎﻫﻪﺋﺲ ﺗﻪﺭﻪﺳﻪﻫﻪﺋﺎﺋﯨ ﻫﻪﺭ ﺳﺮﺷﺪﻫﻪﺋﺲ

الحكم بما أنزل الله أحواله وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ: "... ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة الأحكام
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ﯞﯕﯟ ﯦﯘﯘﯟﯓﯞﯘﯦ ﯓﯟﯦﯦﯟﯕﯟﯟﯟ ﯘﯦﯦ ﯟﯦﯦﯦﯟﯟ ﯣﯦﯟﯟﯘﯟﯓﯘﯟ ﯘﯟﯓﯞﯓﯦﯦﯟ ﯦﯟﯦﯟﯟﯟ ﯦﯟﯦﯟﯟﯟ ﯦﯟﯦﯟﯟ

الحكم بما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ކުރުމަށް. ތަކުލީފުތަކާ ދިމާއަށް ދަތުރުކުރާ ފަރާތްތަކުން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް ކަނޑައަޅާ ކަންކަމުގެ ލިޔުންތައް ތައްޔާރުކުރުން ފަދަ ކަންކަމެވެ. ތަކުލީފުތަކާ ދިމާއަށް ދަތުރުކުރާ ފަރާތްތަކުން:

ހ- ދަތުރުގައި ތަކުލީފުތަކާ ދިމާއަށް ދަތުރުކުރާ ބަންދަރުގެ ކައުންސިލަރ، ތަނުގެ ކައުންސިލަރ، ނުވަތަ ތަނުގެ ކައުންސިލަރ ދިނުމަށް ބާރުއަޅާ ފަރާތަކާ ގުޅުން ހިންގުން.

ށ- ތަކުލީފުތަކާ ދިމާއަށް ތަކުލީފުވެފައި ހުންނަ ފަރާތްތަކާ ގުޅުން ހިންގުން. ތަކުލީފުވެފައި ހުންނަ ފަރާތްތަކާ ގުޅުން ހިންގުމުގައި ކުރިމަތިވާ ދަތުރުތަކާ ގުޅުން ކަންކަން ހިންގުން.

ނ- ދަތުރުގައި ތަކުލީފުތަކާ ކުރިމަތިވާ ފަރާތްތަކާ ގުޅުން ހިންގުން. ތަކުލީފުތަކާ ދިމާއަށް ދަތުރުކުރާ ފަރާތްތަކުން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް ކަނޑައަޅާ ކަންކަމުގެ ލިޔުންތައް ތައްޔާރުކުރުން ފަދަ ކަންކަމެވެ. ތަކުލީފުތަކާ ދިމާއަށް ދަތުރުކުރާ ފަރާތްތަކުން:

ރ- ދަތުރުގައި ތަކުލީފުތަކާ ދިމާއަށް ދަތުރުކުރާ ބަންދަރުގެ ކައުންސިލަރ، ތަނުގެ ކައުންސިލަރ، ނުވަތަ ތަނުގެ ކައުންސިލަރ ދިނުމަށް ބާރުއަޅާ ފަރާތަކާ ގުޅުން ހިންގުން.

ބ- ތަކުލީފުތަކާ ދިމާއަށް ދަތުރުކުރާ ފަރާތްތަކާ ގުޅުން ހިންގުން. ތަކުލީފުތަކާ ދިމާއަށް ދަތުރުކުރާ ފަރާތްތަކުން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް ކަނޑައަޅާ ކަންކަމުގެ ލިޔުންތައް ތައްޔާރުކުރުން ފަދަ ކަންކަމެވެ. ތަކުލީފުތަކާ ދިމާއަށް ދަތުރުކުރާ ފަރާތްތަކުން:

ބ- ދަތުރުގައި ތަކުލީފުތަކާ ދިމާއަށް ދަތުރުކުރާ ބަންދަރުގެ ކައުންސިލަރ، ތަނުގެ ކައުންސިލަރ، ނުވަތަ ތަނުގެ ކައުންސިލަރ ދިނުމަށް ބާރުއަޅާ ފަރާތަކާ ގުޅުން ހިންގުން.

ކ- ދަތުރުގައި ތަކުލީފުތަކާ ދިމާއަށް ދަތުރުކުރާ ބަންދަރުގެ ކައުންސިލަރ، ތަނުގެ ކައުންސިލަރ، ނުވަތަ ތަނުގެ ކައުންސިލަރ ދިނުމަށް ބާރުއަޅާ ފަރާތަކާ ގުޅުން ހިންގުން.

ހ- ދަތުރުގައި ތަކުލީފުތަކާ ދިމާއަށް ދަތުރުކުރާ ބަންދަރުގެ ކައުންސިލަރ، ތަނުގެ ކައުންސިލަރ، ނުވަތަ ތަނުގެ ކައުންސިލަރ ދިނުމަށް ބާރުއަޅާ ފަރާތަކާ ގުޅުން ހިންގުން.

ށ- ދަތުރުގައި ތަކުލީފުތަކާ ދިމާއަށް ދަތުރުކުރާ ބަންދަރުގެ ކައުންސިލަރ، ތަނުގެ ކައުންސިލަރ، ނުވަތަ ތަނުގެ ކައުންސިލަރ ދިނުމަށް ބާރުއަޅާ ފަރާތަކާ ގުޅުން ހިންގުން.

ނ- ދަތުރުގައި ތަކުލީފުތަކާ ދިމާއަށް ދަތުރުކުރާ ބަންދަރުގެ ކައުންސިލަރ، ތަނުގެ ކައުންސިލަރ، ނުވަތަ ތަނުގެ ކައުންސިލަރ ދިނުމަށް ބާރުއަޅާ ފަރާތަކާ ގުޅުން ހިންގުން.

ރ- ދަތުރުގައި ތަކުލީފުތަކާ ދިމާއަށް ދަތުރުކުރާ ބަންދަރުގެ ކައުންސިލަރ، ތަނުގެ ކައުންސިލަރ، ނުވަތަ ތަނުގެ ކައުންސިލަރ ދިނުމަށް ބާރުއަޅާ ފަރާތަކާ ގުޅުން ހިންގުން.

ތަނ ފަރާތުގައި ދާނެ، ތަނ ށ.ފުވައްމުލަކު، ތަނ ދިވެހިރާއްޖެ ތަނ ކަމަށް ބަލައިގަތުމަށް ކުރިން ތަނ ކަމަށް ކަށަވަރު ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ލިޔުންތައް ހުށަހަޅަންވާ ގޮތް ކަނޑައަޅާ ތަނ ކަމަށް ކަށަވަރު ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ލިޔުންތައް ހުށަހަޅާ ފަރާތަކީ ތަނ ކަމަށް ކަށަވަރު ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ލިޔުންތައް ހުށަހަޅާ ފަރާތަކަށް ވުރެ ދަށ

ތިމާގެ ކަންތައް ހުރިހާ ފަރާތަކުން ރާވައި ބަލައި ހިންގަން ދަތިވާ ކަމަކަށް ވެގެންދާ. ތިބާ ކަންތައް ކުރަންވީ ގޮތަކީ ކަންތައް ކުރުމުގެ ކުރިން ކަންތައް ކުރުމުގެ ނަތީޖާ ބަލައި ކަންތައް ކުރުން. ތިބާ ތަކުރާރުކުރާ ކަންތައް ކުރުމުގެ ކުރިން ތިބާ ކަންތައް ކުރާ ގޮތް

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

ދ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

(...وَمَعْلُومٌ بِالِاضْطِرَارِ مِنْ دِينِ الْمُسْلِمِينَ وَبِاتِّفَاقِ جَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ أَنَّ مَنْ سَوَّغَ اتِّبَاعَ غَيْرِ دِينِ الْإِسْلَامِ أَوْ اتِّبَاعَ شَرِيعَةٍ غَيْرِ شَرِيعَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَهُوَ كَافِرٌ وَهُوَ كَكُفْرِ مَنْ آمَنَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَكَفَرَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ...) [524]

ﮔﺴﺮﻩ: "...ﻫﺮﻩ ﻫﺴﮕﺮﺪﻳﺮﺷﺮﻩ ﺳﻪﺗﺮﻳﺪﻩﺷﺲ، ﻫﺮﻩ ﺭﻳﺮﮒ ﺩﺴﻪﺭﺩﺷﺮ ﻫﺎﺷﻮﮔﺮﺩﺷﺮ ﻫﺴﺮﻱﺮﺷﻮﺳﻴ: ﻫﺴﮕﺮﺪﻳﺮﺷ ﻱﻫﺮﻮﻩ ﻫﺮﺵ ﻳﺮﺴﺮﺵ ﻫﻪﻫﺮﻮﺷ ﺷﺮﻮﻩ ﺩﺮﻫﺮﺩﺮ ﷺ ﺵﻪﻳﺮﻫﻪ ﻱﻫﺮﻮﻩ ﻫﺮﺵ ﺵﻪﻳﺮﻫﻪﺵ ﻫﻪﻫﺮﻮﺷ ﺭﻫﺮﻩ ﺗﺮﺵﺮﻱ ﺭﻳﺮﻩ ﺗﺮﻱﺮﻫﻪﺵ ﻫﺎﺷﻮﮔﺮﺩﺷﺮ ﺩﺮﻫﺮﺩﺮ ﺗﺮﻫﺮﺩﺮ ﺵﻪﻳﺮﻫﻪﺵ ﻫﻪﻫﺮﻮﺷ ﺭﻫﺮﻩ ﺗﺮﻫﺮﺩﺮ ﺵﻪﻳﺮﻫﻪﺵ ﻫﻪﻫﺮﻮﺷ ﺷﺮﻮﻩ ﺩﺮﻫﺮﺩﺮ

(...وقد تكلم الناس في كيفية قتال هؤلاء التتر من أي قبيل هو فإنهم يظهرون الاسلام وليسوا بغاة على الامام فإنهم لم يكونوا في طاعته في وقت ثم خالفوه فقال الشيخ تقي الدين هؤلاء من جنس الخوارج الذين خرجوا على علي ومعاوية ورأوا أنهم أحق بالامر منهما وهؤلاء يزعمون أنهم أحق بإقامة الحق من المسلمين ويعيبون على المسلمين ما هم متلبسون به من المعاصي والظلم وهم متلبسون بما هو أعظم منه بأضعاف مضاعفة فتفطن العلماء والناس لذلك وكان يقول للناس إذا رأيتموني من ذلك الجانب وعلى رأسي مصحف فاقتلوني فتشجع الناس في قتال التتار وقويت قلوبهم ونياتهم ولله الحمد...)[526]

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
ﷺ ﷺ ﷺ

ތުރުންގެ ތިބާއަށް ކަންކަމުގެ ބާރު ދީފައި ވާނަމަ ކަންކަމުގައި ތިބާ ކުރާ ކަންކަމުގެ ދަށުން ތިބާ ﷲ ގެ ދަށުން ވާ ކަމަށް ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

وَقَدْ نَشَأَ - حَرَسَ اللهُ أَيَّامَ مَوْلَانَا - نَاشِئَةٌ مِنَ الزَّنَادِقَةِ وَالْمُعَطِّلَةِ، وَانْبَثُّوا فِي الْمَخَالِيفِ وَالْبِلَادِ، وَشَمَّرُوا لِدَعْوَةِ الْعِبَادِ، إِلَى الِانْسِلَاخِ عَنْ مَنَاهِجِ الرَّشَادِ، وَاسْتَنَدُوا إِلَى طَوَائِفَ مِنَ الْمُرْمُوقِينَ الْمُغْتَرِّينَ، وَأَضْحَى أُولَئِكَ عَنْهُمْ ذَابِّينَ، وَلَهُمْ مُنْتَصِرِينَ.

وَصَارَ الْمُغْتَرُّونَ بِأَنْعُمِ اللهِ، وَتُرْفَةِ الْمَعِيشَةِ، يَتَّخِذُونَ فُكَاهَةَ مَجَالِسِهِمْ، وَهُزْوَ مَقَاعِدِهِمْ - الِاسْتِهَانَةَ بِالدِّينِ، وَالتَّرَامُزَ وَالتَّغَامُزَ بِشَرِيعَةِ الْمُسْلِمِينَ، وَتَعَدَّى أَثَرُ مَا يُلَابِسُونَهُ إِلَى أَتْبَاعِهِمْ، وَأَشْيَاعِهِمْ مِنَ الرِّعَاعِ الْمُقَلِّدِينَ، وَفَشَا فِي عَوَامِّ الْمُسْلِمِينَ شَبَهُ الْمُلْحِدِينَ، وَغَوَائِلُ الْجَاحِدِينَ، وَكَثُرَ التَّخَاوُضُ وَالتَّفَاوُضُ فِي مَطَاعِنِ الدِّينِ...) [531]

ﮔﺴﺮﻩ: "...ﻗﺮﺳﻬﺘﻨﺪﻫﺒﺎ ﺑﺴﺘﺒﺪﻋﺎﻩ ﻫﺴﻤﻨﺪﻱ ﺯﻫﺮﻣﺎﻩ ﺑﺮﺷﺮﺳﺘﺎﻥ، ﺑﺮﺳﺘﻪ ﻗﺪﺩﺩﺳﺘ ﻭﺮﻫﺪﻱ ﺭﺩﮔﺪﻱ ﺯﻫﺮ ﺩﺳﺒﺘﺎﮔﺮﺳﺘﻪ ﻗﺪﺩﻩ. ﻭﺯﺭ ﺑﺒﺴﺘﺴﺘ ﺘﺴﻬﺘﻬﺮ ﺳﺘﺒﺘﻮﻫﻬﺪﻫﺴﺮﺩ ﺩﺴﻬﻮﺩﺴﺪﻱ ﻫﻪﻫﺮﺴﺘﺴ (ﺑﻮﻭﻫﺴﺮ) ﻬﮕﺮﮔﺮﺳﺘﻪ. ﻫﺮﻫﺮ ﻫﺪﻱ ﺩﺒﻪﻫﻪ ﻫﻪﻫﻪﺪﻱﺴ ﺮﺴﺪﻫﺮﮔﺮﺳﺘﻪ. ﻫﺮﻫﺮ ﻫﺮﺮﻫﺪﺴﺪﻱ ﺘﺴﻬﻬﺮﻫﺮﻫﺴ ﺪﻫﺮﻫﺴﻪﻫ ﺩﺴﺘﺒﺪﻫﺮﮔﺮﺳﺘﻪ. ﻭﺯﺭ ﻫﺪﻩ ﻫﻪﺪﻫﺴﺪﻱ ﺩﻫﻬﻪﺴ ﺘﺒﺮﺩﻬﻮﻭﺮﻫﻮﮔ ﻫﺴﺪﻫ ﻫﻪﻫ ﺩﺒﻪﻫﻪﻫ.

اللہ ﻫﻮﻫﮓ ﻫﻪﻫﻪﺪﻱ ﻫﻪﻫﺪﻱ ﻫﺴﻪﮓﺪﺮﺴ ﺮﻭﻫﺪﺒﺪﺪﻱ ﺩﺴﻪﻫﺮﻫﻪﻫ ﻫﺪﻭﮔﻮﻫﮓ ﻫﻪﺪﺪ، ﺪﻫﻪﺒﺮﻫﻮﮔﺮ (ﺑﺴﺘﺪﻫﺴ) ﻫﺴﺪﻫﻪ ﺴﻪﮓﺪﻫﻪ ﺪﺒﺴ ﻮﻭﺮﻫﻪﻫﺪﻱﺴﻪﻫ. ﺑﺴﺪﻫﻱ ﻫﺪﺪﺪﺴﺪﻫ ﻫﺪﺪﻫﻪﻫﻪﻫﺪﻫﺪﻱ ﺩﺴﻪﻫﻪﻫﻪﻫﻪﻫﺪﻫﻪﻫ ﻫﺴﺪﻫ ﻭﺮﻫﺪﻫﻪﻫﻪﻫ

الحكم بغير ما أنزل الله بحوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله إحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في جميع أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله أحوالها وأحكامها
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما انزل الله بجوانبه واحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ: ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

- ތަކުރާރުކުރުމުގެ ތެރެއިން، ތަކުރާރުކުރާ ދުވަސްތަކުގެ ދަށުން ކުރިއަށް ގެންދާ ހަރަކާތްތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން ފާހަގަކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ގޮތް.

- ހަރަކާތް ދެމެހެއްޓުމުގެ ތެރެއިން ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންކަމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން ފާހަގަކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ގޮތް، ތަކުރާރުކުރާ ދުވަސްތަކުގެ ތެރެއިން ފާހަގަކުރަންވާ ކަންކަން ފާހަގަކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ގޮތް.

- ހަރަކާތް ތަކުރާރުކުރުމުގެ ތެރެއިން ތިރީގައި ބުނެފައިވާ ގޮތަށް ކަންކަމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން ފާހަގަކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ގޮތް ތަކުރާރުކުރާ ދުވަސްތަކުގެ ތެރެއިން ފާހަގަކުރަންވާ ކަންކަން ފާހަގަކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ގޮތް.

- ހަރަކާތް ތަކުރާރުކުރުމުގެ ތެރެއިން، ތަކުރާރުކުރާ ދުވަސްތަކުގެ ދަށުން ކުރިއަށް ގެންދާ ހަރަކާތްތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން ފާހަގަކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ގޮތް ތަކުރާރުކުރާ ދުވަސްތަކުގެ ތެރެއިން ފާހަގަކުރަންވާ

ތަނ ތިމާކަށް ވެސް ކުށްވެރިކަން ދިނުމުގެ ކަންކަމުގައި ކުށްވެރިކަމުގެ ދަށަށް ވެއްޖެ ކަމަށް ދެކެ ދެ ގޮތަކަށް ބަލައިގަންނަ ކަންކަމެވެ. ތިމާ ދިނުން ވެސް ދެ ގޮތަކަށް ބަލައިގަންނަ ކަމެކެވެ. 'ދިމާ ތަނަކީ ކުށްވެރިކަން ވެސް ދެ ގޮތަކަށް ބަލައިގަންނަ ކަމެކެވެ. ތަނ ތަނަކީ ކުށްވެރިކަން ދެ ގޮތަކަށް ބަލައިގަންނަ ކަމެކެވެ.' ދިމާ ތަނ ތަނ ކުށްވެރިކަން ދެ ގޮތަކަށް ބަލައިގަންނަ ކަމެކެވެ.

إنما أراد الكفر العملي لا الاعتقادي، وهذا الكفر لا يخرجه من الدائرة الإسلامية والملة بالكلية كما لا يخرج الزاني والسارق والشارب من الملة وإن زال عنه اسم الإيمان...) [536]

ދަسްދިއ: "...ގެއްލުންތެރިވެ ދިއުމުގެ ކަމުގައި ކަންކަމެއް ކުރުމުގެ. ތަކެތި ދުވެގެންދާ ގޮތަށ

(...فكما يكفر بالإتيان بكلمة الكفر اختيارا وهي شعبة من شعب الكفر فكذلك يكفر بفعل شعبة من شعبه كالسجود للصنم والاستهانة بالمصحف...) [538]

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ކަމެއް ކުރުމަށް ކަނޑައެޅުނު ގޮތަކީ ދީނުގެ ގޮތުގައި ކަންތައް ކުރުމަށް ބާރުއަޅުވައި، ދީނުގެ ގޮތުގައި ކަންތައް ކުރުމަށް ބާރުއަޅުވާ ބަޔަކު ދެކެ ދެކޮޅަށް ދެއްކުމެއް ނުވަތަ ދެކޮޅަށް ދަންނަވާ ބަޔަކު ދެކެ ދެކޮޅަށް ދެއްކުމެއް ނުވަތަ ދެކޮޅަށް ދަންނަވާ ބަޔަކު ދެކެ ދެކޮޅަށް ދެއްކުމެއް ކަމަށް ވާ ގޮތަށް ކަންތައް ކުރުމަށް ކަނޑައެޅުނު ގޮތެވެ.

ދެކޮޅަށް ދަންނަވާ ބަޔަކު ދެކެ ދެކޮޅަށް ދެއްކުމަކީ ދީނުގެ ގޮތުގައި ކަންތައް ކުރުމަށް ބާރުއަޅުވާ ބަޔަކު ދެކެ ދެކޮޅަށް ދެއްކުމެއް ކަމަށް ވާ ގޮތަށް ކަންތައް ކުރުމަށް ކަނޑައެޅުނު ގޮތެވެ. ތިމަ "ތަފާތުކަން ހުންނަ ކަންކަމުގައި ތަފާތުކަން ހުންނަ ގޮތަށް ކަންތައް ކުރުން" ދީނުގެ ގޮތުގައި ކަންތައް ކުރުމަށް ބާރުއަޅުވާ ގޮތެއް ކަމަށް ވާ "ތަފާތުކަން ހުންނަ ކަންކަމުގައި ތަފާތުކަން ހުންނަ ގޮތަށް ކަންތައް ކުރުން" ދީނުގެ ގޮތުގައި ކަންތައް ކުރުމަށް ބާރުއަޅުވާ ގޮތެއް ކަމަށް ވާ ގޮތަށް ކަންތައް ކުރުމަށް ކަނޑައެޅުނު ގޮތެވެ. ތިމަ

ﯗﯙ ﺣﯛﯗﺮ ﺑﻪﺷﻪﺭﻩﻣﻪﻩ ﻫﻪﺑﻪﺷﻪﺭﻩﻣﻪﻩ ﺑﻪﺭﻩﺩﻩﺷﻪﺭﻩﺑ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله أحوالها وأحكامها
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في دولة الإسلام
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوادث وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

(...أرأيت أصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم لما قاتلوا من منع الزكاة، فلما أرادوا التوبة، قال أبو بكر: لا نقبل توبتكم، حتى تشهدوا أن قتلانا في الجنة، وقتلاكم في النار؛ أتظن أن أبا بكر وأصحابه، لا يفهمون، وأنت وأبوك الذين تفهمون؟ يا ويلك أيها الجاهل المركب! إذا كنت تعتقد هذا...) [554]

ﷺ: "...اللہ ئ ﷺ ﷺ ﷺ

(...وأما قوله: إن الشيخ أحمد بن تيمية، وتلميذه ابن قيم الجوزية، لا يكفران أحدا من أهل القبلة.فيقال: لو عرف هذا، من أهل القبلة في هذا الموضع، ومن المراد بهذه العبارة، لما أوردها هنا محتجا بها، على دعاء غير الله، وعدم تكفير فاعله؟!

ومن أعرض عن كلام أهل العلم، ورأى أن من صلى، وقال: لا إله إلا الله، فهو من أهل القبلة، وإن ظهر منه من الشرك والترك لدين الإسلام ما ظهر، فقد نادى على نفسه بالجهالة والضلالة، وكشف عن حاصله من العلم والدين، بهذه المقالة. وقد أنكر الإمام أحمد رحمه الله، قول القائل: لا نكفر أهل الذنوب ; وهذا يزعم أنه على مذهب الإمام أحمد ; ومقصود من قالها: إنما هو البراءة من مذهب الخوارج الذين يكفرون بمجرد الذنوب، وهذا وضع كلامهم في غير موضعه، وأزال بهجته، لأنه تأوله في أهل الشرك ودعاء الصالحين، فالتبس عليه الأمر، ولم يعرف مراد من قال هذا من السلف. وهذا الفهم الفاسد مردود بكتاب الله وسنة رسوله، وبإجماع أهل العلم ; وقد عقد الفقهاء من أرباب المذاهب، بابا مستقلا في هذه المسألة، وذكروا حكم المرتد من أهل القبلة، وقرروا من المكفرات أشياء كثيرة دون ما نحن فيه، وجزموا بأن العصمة بالتزام الإسلام ومبانيه، ودعائمه العظام; لا بمجرد القول والصلاة، مع الإصرار على المنافي ; وهذا يعرفه صغار الطلبة، وهو مذكور في المختصرات من كتب الحنابلة وغيرهم ; فهذا لم يعرف ما عرفه صبيان المدارس والمكاتب، فالدعوى عريضة، والعجز ظاهر...) [555]

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ: ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަނ ވިހާފައި ހުންނަ ކަންތައް ކަންކަމުގައި ހަމައެކަނި، اللہ ފަދަ ވެރިކަމެއް ހުރި ކަމަށް ދެކޭ ކަމަށާއި ދެކެ ކަލާ ދެމެދު ހުންނަ ތަކެއް ކަންކަމުގައި

ކުރިމަތީގައި ހުންނަ ކަލޭގެ ކަނޑުގައި ދަތުރުކުރާ ބޮޑު ބޯޓެއް ދެކެ ކަލޭ ބުނާ ބަސް ކަލޭ ދަނީ ދަންނަ ބަހެއް ނޫން. ފަހެ ކަލޭ ދަންނަ ބަހުގައި ކަލޭ ދެކޮޅަށް ހެކި ދެއްވާ ބަޔަކު ނެތް ކަމަށް ކަލޭ ބުނާ ބަސް ކަލޭ ދަންނަ ބަހެއް ނޫން. ފަހެ ކަލޭ ދަންނަ ބަހުގައި ކަލޭ ދެކޮޅަށް ހެކި ދެއްވާ ބަޔަކު ނެތް ކަމަށް ކަލޭ ބުނާ ބަސް ކަލޭ ދަންނަ ބަހެއް ނޫން."

ތަފްސީރުގެ ތެރެއިން ދެން ފާހަގަ ކުރަންވީ ކަންތައް ކަމަށް ވަނީ ތަފްސީރު ލިޔުއްވި ބައެއްގެ ދަރިންނާ ގުޅުންހުރި ކަންތައް ކަމަށް ވާ ކަމަށް ދެކެ ވާ ކަމަށް ދެކެ ވާ ކަމަށް ދެކެ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

هُوَ الَّذِي نَصَرَهُ الْأَشْعَرِيُّ وَأَكْثَرُ أَصْحَابِهِ؛ وَلَكِنْ قَالُوا مَعَ ذَلِكَ إنَّ كُلَّ مَنْ حَكَمَ الشَّرْعُ بِكُفْرِهِ حَكَمْنَا بِكُفْرِهِ وَاسْتَدْلَلْنَا بِتَكْفِيرِ الشَّارِعِ لَهُ عَلَى خُلُوِّ قَلْبِهِ مِنْ الْمَعْرِفَةِ...) [558]

"...ﯣﯤﯧﯣ ﯞﯣﯤﯣ ﯣﯤﯧﯣ، ﯣﯤﯧﯣ ﯣﯤﯧﯣﯣﯤﯣ ﯣﯤﯧﯣ ﯣﯤﯧﯣ ﯣﯤﯧ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

2- ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

(...وذلك أن نقول: إن سب الله أو سب رسوله كفر ظاهرا وباطنا وسواء كان الساب يعتقد أن ذلك محرم أو كان مستحلا له أو كان ذاهلا عن اعتقاده هذا مذهب الفقهاء وسائر أهل السنة القائلين بأن الإيمان قول وعمل[563] ....من سب الله كفر سواء كان مازحا أو جادا...) [564]

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ: 'ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ފަނަރ: "...ތިރި (اللہ ﷺ ކަންތައް) ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފައި ހުންނަ ތާރީޚުގެ ތެރޭގައި ދެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުމަށް ބޭނުންވާ ލިޔުންތައް ހުށަހަޅަން ވާނެ. ތިރި ދެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ލިޔުންތަކާ ގުޅިގެން ބަލައި ބަލާ ކަންކަން ބަލައި ނިންމުމަށް ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންކަމާ ގުޅިގެން ބަލައި ބަލާ ކަންކަން ބަލައި ނިންމުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށްފަހު ތިރި ދެ ފަރާތުގެ ވަކީލުންނާ ގުޅިގެން ބަލައި ބަލާ ކަންކަން ބަލައި ނިންމުމަށް ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންކަމ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وحوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله أحوالا وأحكاما
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

عنه تكذيب باللسان لا بالقلب وكفره من أغلظ الكفر فيتحيرون ولو أنهم هدوا لما هدي إليه السلف الصالح لعلموا أن الإيمان قول وعمل...) [570]

ﷺ: "...ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

(...ولا يكون مؤمنا إلا بمجموع الأمرين فمتى ترك الانقياد كان مستكبرا فصار من الكافرين وإذا كان مصدقا فالكفر أعم من التكذيب يكون تكذيبا وجهلا ويكون استكبارا وظلما ولهذا لم يوصف إبليس إلا بالكفر والاستكبار دون التكذيب ولهذا كان كفر من يعلم مثل اليهود ونحوهم من جنس كفر إبليس وكان كفر من يجهل مثل النصارى ونحوهم ضلالا وهو الجهل ألا ترى أن نفرا من اليهود جاؤوا إلى النبي صلى الله عليه وسلم وسألوه عن أشياء فأخبرهم فقالوا: نشهد أنك نبي ولم يتعبوه وكذلك هرقل وغيره فلم ينفعهم هذا العلم وهذا التصديق...) [571]

ۋىكرى: "...ھۇقرىتىشىغا قەدەر ئۆزۈڭنى ئۇنۇڭ دۇنياۋىي ئىشلىرىنى ئۇيغۇرلاشتۇرۇش. ئۇنىڭدىن ئىبارەت ئىككى ئىشنى قىلىشقا ئۇرۇنغان ئىدى. بىرى ئىسلام دىنىنى ئۆگىنىش ۋە ئۇنى ئۆزىگە سىڭدۈرۈش. ئەمما ئىككىنچى ئىش ئۇنىڭ ئۈچۈن ناھايىتى قىيىن ئىش ئىدى. (ئابدۇل): ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئەقىدىسىنى ئۆزگەرتىش. ئەقىدىسى ئىسلامغا ئۇيغۇن كەلمەيدىغان ئىشلارنى ئۆزگەرتىش. ئەمما ئۇنىڭ ئۈچۈن ئىككىنچى ئىش ئاسان ئىش ئىدى. ئۇ ئۆزىنىڭ ئىسلام دىنىنى ئۆگىنىش ۋە ئۇنى ئۆزىگە سىڭدۈرۈش ئىشىنى ئۇنچىلىك ئېغىر ئىش دەپ قارىمىدى. ئەمما ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەڭ ئېغىر ئىش ئىككىنچى ئىش ئىدى. ئۇ ئۆزىنىڭ ئەقىدىسىنى ئۆزگەرتىش ئىشىنى ئۇنچىلىك ئېغىر ئىش دەپ قارىمىدى. ئەمما ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەڭ ئېغىر ئىش ئىككىنچى ئىش ئىدى. ئۇ ئۆزىنىڭ ئىسلام دىنىنى ئۆگىنىش ۋە ئۇنى ئۆزىگە سىڭدۈرۈ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ: لا إله إلا الله ﷺ محمد رسول الله ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަމްސީލުގައި ފާހަގަކުރެވެނީ ކަލާނގެ ދީނުގެ ކަލާނގެ ދީނުގެ ކަލާނގެ ދީނުގެ

ލިޔުންތެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ހަމަ ހަމަ ގޮތަށް ކަންތައް ކުރުމަށް، ތަމްރީނު ދިނުމަށް ފަހު ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންތައްތަކުގެ ތަފްޞީލު ދެމުންދާ ބައިތަކުގައި ބަޔާންކުރާނެ.

ދަށްކޮށް:

- ތަމްރީނު ދިނުމަށް ފަހު ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންތައްތަކުގެ ތަފްޞީލު: ކާފަތްގޮ ކުރިމަގުގައި ހުރި ބައި ދަށްކޮށް ކެނޑުމާ ގުޅިގެން ކުރާ ކަންތައްތަކުގެ ތަފްޞީލު ދެމުންދާ ބައިތަކުގައި ބަޔާންކުރާނެ.

- ކަނޑުގެ ތަމްރީނުދޭ ބައިތަކުގައި ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންތައްތަކުގެ ތަފްޞީލު: -ތަމްރީނުދޭ ބައިތަކުގައި ހުންނަ ކާފަތްގޮ- ހުރި ހާލަތު ބަލައިގަނެ. ހަނގުރާމަ ކުރަންވީ ގޮތަށް ކަންތައް ކުރުމަށް ތަމްރީނުދޭ ބައިތަކުގައި ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންތައްތަކުގެ ތަފްޞީލު ދެމުންދާ ބައިތަކުގައި ބަޔާންކުރާނެ. ހަނގުރާމަ ކުރަންވީ ގޮތަށް ކަންތައް ކުރުމަށް ތަމްރީނުދޭ ބައިތަކުގައި ބަލައިގަނެ. ހަނގުރާމަ ކުރަންވީ ގޮތަށް ކަންތައް ކުރުމަށް ތަމްރީނުދޭ ބައިތަކުގައި ބަލައިގަނެ.

- ހަނގުރާމަ ކުރުމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުގެ ދައުރާ ގުޅުންހުރި ކަންތައްތަކުގެ ތަފްޞީލު: ހުރި ތަނެއްގައި ހުންނަ ފަރާތްތަކުގެ ދައުރާ ގުޅުންހުރި ކަންތައްތަކުގެ ތަފްޞީލު ބަޔާންކުރާނެ. ހަނގުރާމަ ކުރާ ތަނަށް ގެންދާ ކަންތައްތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންތައްތަކުގެ ތަފްޞީލު ދެމުންދާ ބައިތަކުގައި ބަލައިގަނެ.

- ތަމްރީނު ދިނުމަށް ފަހު ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންތައްތަކުގެ ތަފްޞީލު: (اللہ ތަޢާލާ ކަނޑުގެ ތަމްރީނުދޭ ބައިތަކުގައި ބަލައިގަނެ) ތަމްރީނުގައި ހުރި ތަނަށް (اللہ ތަޢާލާ ގެންދާ ގޮތަށް) ތަމްރީނުގެ ކުރިމަގުގައި ކަންތައް ކުރުމަށް ތަމްރީނުދޭ ބައިތަކުގައި ބަލައިގަނެ. ހުރި ތަނުގައި ހުންނަ ބައިތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންތައްތަކުގެ ތަފްޞީލު ދެމުންދާ ބައިތަކުގައި ބަލައިގަނެ.

ފާހަގަ ކުރަންވީ ކަންތައްތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންތައްތަކުގެ ތަފްޞީލު ދެމުންދާ ބައިތަކުގައި ބަލައިގަނެ. ހުރި ތަނުގެ ދާއިރާ ގުޅުންހުރި ކަންތައްތަކުގެ ތަފްޞީލު ދެމުންދާ ބައިތަކުގައި ބަލައިގަނެ. ހަނގުރާމަ ކުރާ ތަނުގެ ދާއިރާ ގުޅުންހުރި ކަންތައްތަކުގެ ތަފްޞީލު ދެމުންދާ ބައިތަކުގައި ބަލައިގަނެ.

ފާހަގަ ކަރުދާސް: ތަމްރީނު ދިނުމަށް ފަހު ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންތައްތަކުގެ ތަފްޞީލު ދެމުންދާ ބައިތަކުގައި ބަލައިގަނެ. ހަނގުރާމަ ކުރަންވީ ގޮތަށް ކަންތައް ކުރުމަށް ތަމްރީނުދޭ ބައިތަކުގައި ބަލައިގަނެ. ހަނގުރާމަ ކުރާ ތަނަށް ގެންދާ ކަންތައްތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންތައްތަކުގެ ތަފްޞީލު ދެމުންދާ ބައިތަކުގައި ބަލައިގަނެ.

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

(تَرْكُ الصَّلَاةِ كُفْرٌ لَا يُخْتَلَفُ فِيهِ.) [585]

ﷺ: "ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ."

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ތިމަންގެ ދަރިފުޅުން ދެ ބައިވަނައަށް. ތިބާ ކައިވެނި ކުރުމުން ތިބާ ދެ ބައިވަނައަށް ތިމަންގެ ދަރިފުޅުން ދެ ބައިވަނައަށް. ތިބާ ދެ ބައިވަނައަށް ފާޅުވެދާނެ: 'ކަލޭ ދެ ބައިވަނައަށް ފާޅުވެދާނެ.' ތިބާ ދެ ބައިވަނައަށް ފާޅުވެދާނެ: 'ކަލޭ ދެ ބައިވަނައަށް ފާޅުވެދާނެ.' ތިބާ ދެ ބައިވަނައަށް ފާޅުވެދާނެ: 'ކަލޭ ދެ ބައިވަނައަށް ﷺ ގެ ކައިވެނި ކުރުމުން ދެ ބައިވަނައަށް ފާޅުވެދާނެ.' ތިބާ ދެ ބައިވަނައަށް ފާޅުވެދާނެ: 'ކަލޭ ދެ ބައިވަނައަށް رضي الله عنه ފާޅުވެދާނެ: 'ކަލޭ ދެ ބައިވަނައަށް ތިމަންގެ ދަރިފުޅުން ދެ ބައިވަނައަށް ކައިވެނި ކުރުމުން ދެ ބައިވަނައަށް....."

ތިބާ ތަކެއްގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަނެ ކަށަވަރު ކުރަންވާ ކަންކަމަކީ ތިމަންގެ ދަރިފުޅުންގެ ދެ ބައިވަނައަށް ކައިވެނި ކުރުމުގެ ކުރިން، ބަލައިގަނެ ކަށަވަރު ކުރަންވާ ކަންކަމަކީ ތިމަންގެ ދަރިފުޅުންގެ ދެ ބައިވަނައަށް ކައިވެނި ކުރުމުގެ ކުރިން ދެ ބައިވަނައަށް

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަކުރާރުކުރާ ގޮތަށް ދެ ދަނޑިއަކަށް ބަހައްޓާ ދެ ދަނޑި ދެމެދުގައި ދަނޑިގައި ހުންނަ ގަނޑުގައި ކަނޑައެޅި ގޮތަށް

ތަނ ތަކުދުންތަ ފިނިވެފައިތަ ތަނ ތަކެއް ކަންތައްތަ ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ތަނ ތަކުދުންތަ ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ފަރުދުންނަށް ދެވޭ ބާރު ތަނ ތަކުދުންތަ ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ދެވޭ ބާރު ކަމަށް ވާ ނަމަ

ތުމާއަށް ކަންތައްތަކުގައި، ފިލާވަޅުގައި ބަލައިގަތުމަށް ވެސް: 'اللہ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަންކޮށްފައި ހުންނަ ބަންދުކަމުގެ ދަށުން ހިފާ ފަރާތަށް ދެއްކުމަށް ދައުވާ ކުރެވޭ ގޮތް ހަމަ ކުރުމަށް ދަށ

الحكم بما أنزل الله وإحياء أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

كَثُرَ ـ كُفْرٌ، فَلَا فَرْقَ بَيْنَ مَا قَلَّ مِنْهُ وَمَا كَثُرَ. فَمَنْ فَعَلَ مِثْلِ ذَلِكَ بِتَأْوِيلٍ فَاسِدٍ أَوْ بِرَأْيٍ غَالِطٍ رَآهُ، أَوْ أَلْحَقَهُ بِالْمُشْرُوعِ إِذَا لَمْ تُكَفِّرْهُ لَمْ يَكُنْ فِي حُكْمِهِ فَرْقٌ بَيْنَ مَا قَلَّ مِنْهُ وَمَا كَثُرَ، لِأَنَّ الْجَمِيعَ جِنَايَةٌ لَا تَحْمِلُهَا الشَّرِيعَةُ بِقَلِيلٍ وَلَا بِكَثِيرٍ.)[593]

"...ހަދަނަގޮތުން ކުށްވެ ތިބި ފަރާތަކީ ތިމަންނަ ކަމުގައި ވިސްނުމުގެ ކުށެވެ. ތަކަ

**ﯞﯨﯞﯩﯞﯨﯞﯩﯞﯨﯞﯩ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

- ތަންޒީމުގެ ކޮންސްޓިޓިއުޝަންގެ ދަށުން ހިންގާ ކަންކަމާ ގުޅޭ ކަންކަމުގައި ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ދެމެދު ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންކަމުގައި، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
ﷲ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ދެމީހުންގެ ކުށް ކަމުގައި ވާ ކަމަށް ކަނޑައަޅާ ހިނދު ކުށްވެރިކަމުގެ ދަށަށް ވެއްޓޭ ކަންތައްތަކެވެ. ތިން ބާވަތެއް ހުރެއެވެ.

ފުރު ދިއުމަށް ފަދަ ކަންކަން ކުށްވެރިވާ ގޮތަށް: ﷺ ކުށްވެރިވާ ފަރާތަކީ: ތަކުރާރުކުރާ ފަރާތެއް، ދިވެހި ﷺ ތިބެ ދިވެހި ﷺ ގެ ދަށުގައި ދިވެހި ﷺ ގެ ދަށުގައި ދިވެހި ﷺ ގެ ދަށުގައި ﷺ ގެ ދަށުގައި ﷺ ގެ ދަށުގައ

الحكم بما أنزل الله في جميع أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ތިމާގެއިން ފެށިގެންދާ ދަރަޖަށް ފާހަގަ ކުރަންވާ ސަލާމަތީ ތަކެއް ކަމުގައި ވާނެ ކަމަށް ބަލައިގަންނަ ކަންކަމެވެ.

ދަވަސް ފެށުން: ތިމާގެ ކުދިންނަށް ލޯ ފުދުމުގެ ކުރިން ކާން ދިނުން

ލިބެންފަށާ ބަލިކަށިގެ ލިޔުންތަކުގައި: اللہ ﷻ ގެއިން ކާން ދިނުން ކުދިންގެ ތަރައްގީއަށް ބޭނުންވާ ގޮތް:

ފުރަތަމަ: اللہ ﷻ ގެއިން ކާން ދިނުން ކުދިންނަށް ހިތްވަރުގަދަ، ތަނަވަސް ކަމެއް ދެއްވާ ކަމަށް ބަލައިގަންނަ ތަކެއް ކަމުގައި ވާނެ: ފަހި ލޯ ކާން ދީފައި ކޮށާ ކުދިންގެ ތެރެއިން ބަލިކަށި ދައްކާ ފަރާތްތަކަށް ދިނުމުގެ ކުރިން ތަކެއްޗަށް ބަލައި ބަލައިގަންނަ ކަމަށް ވާނެ. ތަނަ ހަނދާންކުރަންވާ ކަމަކީ ކާން ދިނުމުގެ ކުރިން اللہ ﷻ ގެއިން ކާން ދިނުން ކުދިންގެ ތަރައްގީއަށް ބޭނުންވާ ގޮތަށް ކުދިންނަށް ދިނުން ކަމަށް ވާނެ. اللہ ﷻ ގެ ކަލާމުން ކާން ދިނުމުގެ ކުރިން ކާން ދިނުމުގެ ކުރިން ކާން ދިނުން ކުދިންނަށް ދެވޭ ގޮތް:

ދެވަނަ: اللہ ﷻ ގެއިން ކާން ދިނުން ކުދިންގެ ތަރައްގީ ކުރިޔަށް ގެންދާ ކަމަށް ބަލައިގަންނަ ކަމަކީ ކާން ދިނުމުގެ ކުރިން ކާން ދިނުން ކުދިންނަށް ދެވޭ ގޮތް:

ތިންވަނަ: اللہ ﷻ ގެއިން ކާން ދިނުން ކުދިންގެ ތަރައްގީ ކުރިޔަށް ގެންދާ ކަމަށް ބަލައިގަންނަ ކަމަކީ ކާން ދިނުމުގެ ކުރިން ކާން ދިނުން ކުދިންނަށް ދެވޭ ގޮތް:

ހަތަރުވަނަ: اللہ ﷻ ގެއިން ކާން ދިނުން ކުދިންގެ ތަރައްގީ ކުރިޔަށް ގެންދާ ކަމަށް ބަލައިގަންނަ ކަމަކީ ކާން ދިނުމުގެ ކުރިން ކާން ދިނުން ކުދިންނަށް ދެވޭ ގޮތް:

ފަހެ ކުދިންނަށް ލޯ ފުދުމުގެ ކުރިން ކާން ދިނުމުގެ ކުރިން ކާން ދިނުން ކުދިންނަށް ދެވޭ ގޮތް ބަލައިގަންނަ ކަމަށް ވާނެ.

1- اللہ ﷻ ގެއިން ކާން ދިނުން ކުދިންނަށް ތަރައްގީ ކުރިޔަށް ގެންދާ ކަމަށް ބަލައިގަންނަ ކަމަށް ވާނެ.

2- ތަރައްގީ ކުރި ކުދިން ކާން ދިނުމުގެ ކުރިން ކާން ދިނުން ކުދިންނަށް ދެވޭ ގޮތް ބަލައިގަންނަ ކަމަށް ވާނެ.

3- ވަކި ފަސްވާރުތަކުގައި ހިންގަމުންދާ ހަފްތާ ކޯޓުތަކުގެ ބަދަލުތައް.

-ދިވެހިރާއްޖެ ފުރަތަމަ ބާރުތަކުގެ ގޮތުގައި: ތަރުތީބުގައި ތިބޭ ދާއިރާ ހިންގުމަށް ހިނގާ ގޮތް ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށް ތިބޭ ބާރު.

- ތިން ބާރަށް ބަހާފައި: ތަފާތު ބާރުތަކުގެ ދެމެދު ގުޅުން ހުރި ގޮތް ބަލައި ދެމެދު ގުޅުން ދަށްކުރުމަށް ތިބޭ ބާރު. ތަފާތު ބާރުތަކުގެ ދެމެދު ގުޅުން ދަށްކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ބާރު ދެނެގަނެ ބަލައި ދިނުމަށް ތިބޭ ބާރު ހިންގަނީ ކޯޓުގެ ބެންޗުގެ ގޮތުގައި ކަމަށާ ހަމައެކަނި ދިވެހިރާއްޖެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ބެންޗުގެ ގޮތުގައި ކަމަށާ ވެސް ބަލައި ދިނުމަށް ތިބޭ ބާރު.

- ތަފާތު ތަކެތި ބަހާފައި:

ތަކުރާރުވާ ތަފާތު ދާއިރާ ދެމެދު ގުޅުން ދަށްކުރުމަށް ތިބޭ ބާރު. ފާސްބޭއްޓާ ގުޅުގެ ދިހައިގައި ތިބޭ ބާރު ތަކެއް ކަމަށް ވާނަމަ ތަފާތު ބާރުތަކުގެ ދެމެދު ގުޅުން ދަށްކުރުމަށް ތިބޭ ބާރު ހިންގަނީ ކޯޓުގެ ބެންޗުގެ ގޮތުގައި ކަމަށާ ވެސް ބަލައި ދިނުމަށް ތިބޭ ބާރު.

ގުޅުގެ ދިހައިގައި ތަފާތު ދާއިރާ: ތަރުތީބުގައި ތިބޭ ބާރު ﷺ ވަކިވެގެންވާ ދާއިރާ ދެމެދު ގުޅުން ދަށްކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތް ހަމަ ތަފާތު ދާއިރާ ދެމެދު ގުޅުން ދަށްކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތް ނޫން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތް ބަލައި ދިނުމަށް ތިބޭ ބާރު.

ދިވެހިރާއްޖެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ބާރު ތަކެއް ތަފާތު ދާއިރާ ދެމެދު ގުޅުން ދަށްކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތް ބަލައި ދިނުމަށް ތިބޭ ބާރު ހިންގަނީ ކޯޓުގެ ބެންޗުގެ ގޮތުގައި ކަމަށާ ވެސް ﷺ ވަކިވެގެންވާ ދާއިރާ ދެމެދު ގުޅުން ދަށްކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތް ބަލައި ދިނުމަށް ތިބޭ ބާރު ހިންގަނީ ކޯޓުގެ ބެންޗުގެ ގޮތުގައި ކަމަށާ ވެސް ﷺ

ﭘﺮﻭﮔﺮﺍﻡ ﺩﻳﺰﺍﻳﻦ ﻛﺮﻳﺎﺗﻴﻒ ﻭﻳﺐ ﺩﻳﺰﺍﻳﻦ ﻭﻳﺐ ﻣﺎﺳﺘﺮ ﺑﻴﻠﺪﻳﻨﮓ ﻛﻮﺭﺳﺰ ﻭﻳﺐ ﺳﻴﻜﻴﻮﺭﻳﭩﻲ ﻭﻳﺐ ﻫﻴﻜﻨﮓ ﻭﻳﺐ ﺳﻴﺮﻭﺭ ﻣﺎﻳﻜﺮﻭﺳﺎﻓﭧ

ތިލުވެދިނުމުގެ ބަންދަށްވެ ހިނގާ ކަންތައްތަކުގައި ދެކުނުގެ ބަންދަށް ވެދާނެ ކަންތައްތަކާ ގުޅިގެން ކަނޑައަޅާ ގަވާއިދުތަކެއް!

ތިލުވެދިނުމުގެ ބަންދަށް ގެންދާ ކަންތައްތަކުގެ ތަފްޞީލު ތިރީގައި ދެކެވޭނެ ގޮތަށް ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންތައްތަކަށް ބަލާ ދަށ ކަންތައްތަކުގެ ދަށ ދަށ ކަންތައްތަކުގެ ދަށ ދަށ ކަންތައްތަކުގެ ދަށ

ﭢﯗﮊﮔﮕﮐﮑﮒ ﮠﮜﮞﮟ ﮡﮢﮣ ﮤﮥﮦﮧ ﮨﮩﮪ ﮫﮬﮭﮮ ﮯﮰﮱﯓ ﯔﯕﯖﯗ ﯘﯙﯚﯛ ﯜﯝﯞﯟ ﯠﯡﯢﯣ ﯤﯥﯦﯧ ﯨﯩﯪﯫ ﯬﯭﯮﯯ ﯰﯱﯲﯳ ﯴﯵﯶﯷ ﯸﯹﯺﯻ ﯼﯽﯾﯿ ﮀﮁﮂﮃ ﮄﮅﮆﮇ ﮈﮉﮊﮋ ﮌﮍﮎﮏ ﮐﮑﮒﮓ ﮔﮕﮖﮗ ﮘﮙﮚﮛ ﮜﮝﮞﮟ ﮠﮡﮢﮣ ﮤﮥﮦﮧ ﮨﮩﮪﮫ ﮬﮭﮮﮯ ﮰﮱﯓﯔ ﯕﯖﯗﯘ ﯙﯚﯛﯜ ﯝﯞﯟﯠ ﯡﯢﯣﯤ ﯥﯦﯧﯨ ﯩﯪﯫﯬ ﯭﯮﯯﯰ ﯱﯲﯳﯴ ﯵﯶﯷﯸ ﯹﯺﯻﯼ ﯽﯾﯿﮀ ﮁﮂﮃﮄ ﮅﮆﮇﮈ ﮉﮊﮋﮌ ﮍﮎﮏﮐ ﮑﮒﮓﮔ ﮕﮖﮗﮘ ﮙﮚﮛﮜ ﮝﮞﮟﮠ ﮡﮢﮣﮤ ﮥﮦﮧﮨ ﮩﮪﮫﮬ ﮭﮮﮯﮰ ﮱﯓﯔﯕ ﯖﯗﯘﯙ ﯚﯛﯜﯝ ﯞﯟﯠﯡ ﯢﯣﯤﯥ ﯦﯧﯨﯩ ﯪﯫﯬﯭ ﯮﯯﯰﯱ ﯲﯳﯴﯵ ﯶﯷﯸﯹ ﯺﯻﯼﯽ ﯾﯿﮀﮁ ﮂﮃﮄﮅ ﮆﮇﮈﮉ ﮊﮋﮌﮍ ﮎﮏﮐﮑ ﮒﮓﮔﮕ ﮖﮗﮘﮙ ﮚﮛﮜﮝ ﮞﮟﮠﮡ ﮢﮣﮤﮥ ﮦﮧﮨﮩ ﮪﮫﮬﮭ ﮮﮯﮰﮱ ﯓﯔﯕﯖ ﯗﯘﯙﯚ ﯛﯜﯝﯞ ﯟﯠﯡﯢ ﯣﯤﯥﯦ ﯧﯨﯩﯪ ﯫﯬﯭﯮ ﯯﯰﯱﯲ ﯳﯴﯵﯶ ﯷﯸﯹﯺ ﯻﯼﯽﯾ ﯿﮀﮁﮂ ﮃﮄﮅﮆ ﮇﮈﮉﮊ ﮋﮌﮍﮎ ﮏﮐﮑﮒ ﮓﮔﮕﮖ ﮗﮘﮙﮚ ﮛﮜﮝﮞ ﮟﮠﮡﮢ ﮣﮤﮥﮦ ﮧ

الحكم بما أنزل الله وإجراء أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

اللہ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ކުށްވެރިކަމަށް ފަނގަ ދިނުމުގެ ކަންކަމުގައި، ހަނގުރާމަ ކުރުމުގައި ވެސް ބަލަހައްޓާ ހަމައެކަނި ކަންތައްތަކަށް ކަނޑައަޅާ ކުށްވެރިކަން ދިނުމަށް ފަހު ކުށްވެރިކަމުގެ ދަށުން ދޫކުރެވޭ ދަށުން ދޫކުރުން ކުށްވެރިކަމުގެ ދަށުން ދޫކުރުމަށް ވުރެ ބޮޑު ކުށްތަކަށް ކުށްވެރިކަން ދިނުމުގައި ކުށްވެރިކަމުގެ ދަށުން ދޫކުރުން ކަނޑައަޅާ ކަންކަމުގައި

ފުރުހާކަށް ލިޔުމުން ﷺ ގެ ކަންތައްތަކުގައި ބުނާ ގޮތަށް ލިޔުން ހިނގާ ކަމަށް ވާނަމަ، ތަނާ ގުޅިގެން ލިޔުން ހިނގާ ގޮތް ﷺ ގެ ކަންތައްތަކުގައި ބުނާ ގޮތަށް ބުނާ ގޮތަށް.

ފުރު ތިމާގެ ލިޔުންތަކުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ތަފާތުވާ ގޮތަށް. ތަނާ ގުޅިގެން ﷺ ގެ ކަންތައްތަކުގައި ތަފާތުވާ ގޮތަށް ﷺ ގެ ކަންތައްތަކުގައި ބުނާ ގޮތަށް ބުނާ ގޮތަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ބުނާ ގޮތަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް.

ތަނާ ގުޅިގެން ﷺ ގެ ކަންތައްތަކުގައި ﷺ ގެ ކަންތައްތަކުގައި ﷺ ގެ ކަންތައްތަކުގައި

ހުށަހެޅުވި ތަކެއްޗާ ދިނުމުގެ ބަންދު ކަމުގައި ހަމަވާ ތާރީޚުގެ ފަހުން ދެ ދުވަހުގެ ތެރޭ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދެއްވުން.[596] ހުށަހެޅުވި ތަކެއްޗާ ބެހޭ ތަފާތު ދައުވާ ހުށަހެޅުނު ފަރާތްތަކުގެ ދެމެދު ކުރިން ހުށަހެޅި ތަކެއްޗާ ބެހޭ ދައުވާ ހުށަހެޅުނު ފަރާތަށް ދެއްވުން. ހުށަހެޅުވި ތަކެއްޗާ ބެހޭ ދައުވާ ހުށަހެޅުނު ފަރާތަށް ދެއްވުމުގެ ކުރިން ދައުވާ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ދައުވާ ހުށަހެޅުނު ފަރާތަށް ދެއްވުން.

ދިވެހިރާއްޖެ ދިވެހި ބައިނަލްއަދި ބައިނަލްއަދި ހުށަހެޅި ދަށުގެ ތަކެއްޗާ ބެހޭ ގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންކަމުގައި ގެނައުން ބޭނުންވާ ކަންކަމާ ގުޅޭ ކަންކަމުގައި ކަންކަމުގައި ކަންކަމުގައި

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަނ ކަމުގައި، ތަނުގެ ފިޔަވަޅު ކުށްވެރިކަމުގައި ވެދާނެކަން ތަނުގައި ހުންނަ ފަރާތްތަކުގެ ކުށްވެރިކަމުގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރަންވާ ގޮތް ދެމެދުގައި ހުރި ތަފާތު ކަންކަމުގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރަންވާ ގޮތް ކަމަށް ވާނެ ކަމަށް ދެކެ

ތަނަވަސްކަން ދެނެގަތުމަށް ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ކަލާނގެ ދެއްވި ދީނުގެ ދަށުން ދިރިއުޅުމެވެ. ތިމަންމެ ދިރިއުޅެނީ ހަމައެކަނި ކަލާނގެ ދެއްވި ދީނުގެ ދަށުން ދިރިއުޅުމުގެ ތެރެއިންނެވެ. ތިމަންމެ ދިރިއުޅެނީ ކަލާނގެ ދެއްވި ދީނުގެ ދަށުން ދިރިއުޅުމުގެ ތެރެއިންނެވެ. ތިމަންމެ ދިރިއުޅެނީ ކަލާނގެ ދެއްވި ދީނުގެ ދަށުން ދިރިއުޅުމުގެ ތެރެއިންނެވެ.

ތިމަންނަ ތަނަވަސްކަން ދެނެގަތުމަށް اللہ ﷻ ގެ ދީނުގެ ދަށުން ދިރިއުޅުމުގެ ތެރެއިން ދުރުވެ ދާނެ ކަންތައްތަކަކީ ތިމަންމެ ދެނެގަނެ ދުރުހެލިވާން ޖެހޭ ކަންތައްތަކެވެ:

-ފުރަތަމަ: ތަނަވަސްކަމުގެ ތެރެއިން ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން: ތިމަންމެ ދެކެނީ ތިމަންމެ ދަނޑި ބޮޑުކުރުމަށާއި ދިގުކުރުމަށް اللہ ﷻ ގެ ދީނުގެ ދަށުން ދިރިއުޅުމުގެ ތެރެއިން ތިމަންމެ ދުރުވެ ދާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިންނެވެ.

-ދެވަނަ: ދުނިޔެ ހޯދުމުގެ ތަނަވަސްކަމުގެ ތެރެއިން ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން: ތިމަންމެ ދެކެނީ ދުނިޔެ ހޯދުމުގެ ތަނަވަސްކަމުގެ ތެރެއިން ތިމަންމެ ދުރުވެ ދާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިންނެވެ. ތިމަންނަ ﴿ ... وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴾[601] ގެ ދަށުގައި ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިންނެވެ.

ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ތަނަވަސްކަމުގެ ތެރެއިން ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ކަންތައްތަކަކީ ތިމަންމެ ދަންނަ ގޮތުގެ ތެރެއިންނެވެ:

1- ދީނުގެ ދަށުން ދިރިއުޅުމުގެ ތެރެއިން ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން: "ތިމަންމެ ދުރުވެ" ދާ ގޮތަކީ: "ތިމަންމެ ތަނަވަސްކަމުގެ ތެރެއިން ތިމަންމެ ދުރުވެ ދާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިންނެވެ." ތިބާ ދެނެގަންނަ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިންނެވެ. ތިމަންމެ ތަނަވަސްކަމުގެ ތެރެއިން ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިންނެވެ (ދަނޑަވެ) ދުރުވެ ދާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިންނެވެ.

ތިމަންމެ ތަނަވަސްކަމުގެ ތެރެއިން ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ކަންތައްތަކަކީ ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ގޮތުގެ ތެރެއިންނެވެ. ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިންނެވެ.

ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ތަނަވަސްކަމުގެ ތެރެއިން ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ގޮތުގެ ތެރެއިން ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިންނެވެ. ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ގޮތުގެ ތެރެއިން ތިމަންމެ ދެނެގަންނަ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިންނެވެ.

---

[601] المائدة: 44

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله وإحياء أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ތަކުރާރުކުރާ ގޮތަށް ދެކޮޅަށް.' ފާސް ހުރަސްގަނޑަކީ اللہ ތަކުލީފު ދީފައިވާ ކަންކަމުގެ: (ދީނުގެ ފަރުދުންނާ) "ދާ ތަނަވަސްކަމުގެ. ހުރިހާކަމެއް ހިނގާކަށް، ހުރިހާކަމެއް ތަނަވަސްކަމާ ހިނގާކަށް ވެދާނެ ފަދަ ފަރާތެއް ކަމަށް ކަންކަމުގެ ތަފާތުކަމާ، ތަކުލީފުކުރާ ފަރާތުގެ ކުށްވެރިކަމާ ގުޅުވައިގެން ދެ ގޮތަކަށް ބަލައިގަންނަ ގޮތެއް ކަމަށް." ދީނުގެ ކަންކަމުގައި ބުރުޙާނުގައި ދުންމާ، ހިނގާކަށް ނެތ

ކަންތައް ކަނޑައަޅައި ނިންމާ ގޮތަށް ބާރުދޫނާ ދެކޮޅަށް ތެދުވާ ހިސާބުގައި ކަންތައް ކަނޑައަޅައި ނިންމާ ގޮތަށް ކަންތައް ކަނޑައަޅައި ނިންމުމަށް ކުރިން ކަންތައް ކަނޑައަޅާ ބައެއްގެ ދަށުން ކަންތައް ކަނޑައަޅައި ނިންމާ ގޮތަށް ކަންތައް ކަނޑައަޅައި ނިންމުމަށް ފަހު ކަންތައް ކަނޑައަޅާ ބައެއްގެ ދަށުން ކަންތައް ކަނޑައަޅައި ނިންމާ ގޮތަށް

6- ތިއަދީގެ ކުރިން ތިބި ބައެއް ފަރާތްތަކުން ދަންނަވާ ހިނދު، ތިބި ކުރިން ތިބި ދަންނަވާ ހިނދު، ތިބި ކުރިން ތިބި ދަންނަވާ ހިނދު، ދެން

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله أحوالا وأحكاما
ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

فَتَحْكِيمُ هَذَا النَّوْعِ مِنَ النِّظَامِ فِي أَنْفُسِ الْمُجْتَمَعِ وَأَمْوَالِهِمْ وَأَعْرَاضِهِمْ وَأَنْسَابِهِمْ وَعُقُولِهِمْ وَأَدْيَانِهِمْ كُفْرٌ بِخَالِقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَتَمَرُّدٌ عَلَى نِظَامِ السَّمَاءِ الَّذِي وَضَعَهُ مَنْ خَلَقَ الْخَلَائِقَ كُلَّهَا وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَصَالِحِهَا سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَنْ أَنْ يَكُونَ مَعَهُ مُشَرِّعٌ آخَرُ عُلُوًّا كَبِيرًا...) [604]

ﮔﯩﺴﺮﻩ: "...ﺳﻪﮔﯘﻧﻪﻏﯩﺪﻩﻙ ﺷﯘﻧﺪﻩﻏﻪﺗﻪ: ﺗﻪﺳﺴﯩﺮﻟﯩﻨﯩﺪﯗ. ﺋﯩﺴﯩﻨﯩﯔ ﺩﯨﻨﯩﺪﯨﻜﻰ ﺑﯘﺩﯗﻧﻠﯘﻕ ﺋﺎﺩﻣﻰﻟﻪﺭﻧﻰ ﻫﯩﺴﺎﺑﻘﺎ ﺋﯧﻠﯩﭗ ﺑﯩﺮ ﺋﯩﻠﻪﻫﻨﻰ ﺋﯩﺒﺎﺩەﺕ ﻗﯩﻠﻤﺎﻕ ﺋﯜﭼﯜﻥ ﻳﺎﺭﺍﺗﻘﺎﻥ ﺋﯩﻨﺴﺎﻧﻨﻰ ﻳﺎﺭﺍﺗﻘﺎﻥ ﺋﯩﻠﻪﻫﻨﻰ ﺋﯧﺘﯩﻘﺎﺩ ﻗﯩﻠﻤﺎﻕ ﻛﯧﺮﻩﻙ.

ﻫﻪﺭ ﺋﺎﺩﻩﺗﺘﻪ ﻛﯚﺭﯛﻟﮕﻪﻥ: ﺋﯩﺒﺎﺩەﺕ ﺋﯧﺮﯨﺸﯩﺸﻘﺎ ﺋﻪﺳﻪﺭﻟﻪﻳﺪﯗ: ﺋﻪﮔﻪﺭ ﺋﯩﺒﺎﺩەﺕ ﺋﯩﺒﺎﺩەﺕ ﺷﻪﺭﺋﻰ ﺋﯩﺒﺎﺩەﺕ ﻗﯘﺭﯗﻟﯘﺷﻰ ﺋﻪﻗﯩﺪﯨﺴﻰ ﺋﻪﺳﻠﻰ ﺑﻮﻟﻤﯩﺴﺎ ﻫﻪﺭﮔﯩﺰ ﻗﺒﻮﻝ ﺑﻮﻟﻤﺎﻳﺪﯗ. ﻫﻪﺭ ﺋﯩﺒﺎﺩەﺕ ﺋﯩﺒﺎﺩەﺕ ﺋﯩﺠﺎﺑﻪﺗﻜﻪ ﺋﯧﺮﯨﺸﯩﺸﻜﻪ ﺋﯩﺨﻼﺹ ﻗﯩﻠﻐﺎﻥ ﺑﻮﻟﻤﯩﺴﺎ ﻗﺒﻮﻝ ﺑﻮﻟﻤﺎﻳﺪﯗ. ﻫﻪﺭ ﺋﯩﺒﺎﺩەﺕ ﺋﯩﺒﺎﺩەﺕ ﺋﯩﺠﺎﺑﻪﺗﻜﻪ ﺋﯧﺮﯨﺸﯩﺸﻜﻪ ﺋﯩﺨﻼﺹ ﻗﯩﻠﻐﺎﻥ ﺑﻮﻟﺴﺎ ﺋﯘ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ހުށުވަށް ކަމަށްވެގެންވާ ހިދާނާ ދެމެދު ކުރިން ހުށަހެޅިފައިވާ ދަށުވުންތައް ހިނގާ ގޮތަށް ދެމެދު ހުށަހެޅުމަށް ދަށުވާ ފަރާތަށް ދަށުވުން ހުށަހެޅުމަށް ބާއްވަންވާނެ ތާރީޚާ ގުޅިގެން ދަށުވާ ފަރާތަށް ލިޔުމުން ދަށުވާ ފަރާތަށް ދަށުވުން ހުށަހެޅުމަށް ބާއްވަންވާ

ތެދުވެސް ހަގީގަތުންނާ ގުޅުންނާ ދެކޮޅަށް ވެދުން ވަނީ: 'ކަލޭ ބަލާ ދެކެ ހުރި ކަންކަމުގައި ތިބާ ދެކެ ހުންނަންވާ ގޮތަކީ' ފަދަ ބަސް ބުނެ ކަލޭ ކަލޭ ގެ ދަރިންނަށް ދަންނަވާ ގޮތެއް ދެނެ ހުރުން: '

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ފާސްކުރާ ތަންކޮށްވެސް ފާސްނަމަ، اللہ ﷻ ގެ ދީނުގައި ވެސް ދަނޑުވެރިކަމުގެ ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ދެ ގޮތަކަށް ބަލާ ގޮތެއް ނެތް ކަމަށް ވާ ކަމަށް ދެކެ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ގެނައި ތަކުރާރުކުރާ ހުއްދަ ދިނުން. ތިރީގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް ކަނޑައަޅާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ހަމަ ހަމައެކަނި ކަންކަމަށް ހުއްދަ ދިނުމަށް ވާނެ ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ. ދެން ހުއްދަ ދިނުމަށް ބާރުއަޅާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ހަމަ ހަމައެކަނި ކަންކަމަށް ހުއްދަ ދިނުމަށް ވާނެ ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ. ތިރީގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް ކަނޑައަޅާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ހަމަ ހަމައެކަނި ކަންކަމަށް ހުއްދަ ދިނުމަށް ވާނެ ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ. ތިރީގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް ކަނޑައަޅާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ހަމަ ހަމައެކަނި ކަންކަމަށް ހުއްދަ ދިނުމަށް ވާނެ ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ.

ނ- ތިރީ ބާބުގެ ދަށުން ހުއްދަ ދިނުމަށް ބާރުއަޅާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ހަމަ ހަމައެކަނި ކަންކަމަށް ހުއްދަ ދިނުމަށް ވާނެ ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ. ތިލާ ގާތްގަނޑަށް ދިނުން ބާއްވަންވާ ކަންކަމަށް ހުއްދަ ދިނުމަށް ވާނެ ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ: 'ގާތްގަނޑަށް ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ހަމަ ހަމައެކަނި ކަންކަމަށް ހުއްދަ ދިނުމަށް ވާނެ ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ. ތިލާ ގާތްގަނޑަށް ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ހަމަ ހަމައެކަނި ކަންކަމަށް ހުއްދަ ދިނުމަށް ވާނެ ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ. ތިލާ ގާތްގަނޑަށް ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ހަމަ ހަމައެކަނި ކަންކަމަށް ހުއްދަ ދިނުމަށް ވާނެ ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ.'

ސ- ތިރީ ތަނަވަސްކަމާ ގުޅޭގޮތުން ދަންނަވައިދެވުނު ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ހަމަ ހަމައެކަނި ކަންކަމަށް ހުއްދަ ދިނުމަށް ވާނެ ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ: 'اللہ ގެ ދަށުގައި ތިބެ اللہ ގެ ދަށުގައި ކަންކަމުގައި ހަމައެކަނި ދެމިހުރުމަށް ވާނެ ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ. ދެން ތިލާ ގާތްގަނޑަށް ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ހަމަ ހަމައެކަނި ކަންކަމަށް ހުއްދަ ދިނުމަށް ވާނެ ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ.'

3- ތިލާ ގާތްގަނޑަށް، ތިރީ ގާތްގަނޑުގެ ފުރިހަނ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ތިލާ ގާތްގަނޑަށް ދެވިދާނެ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ހަމަ ހަމައެކަނި ކަންކަމަށް ހުއްދަ ދިނުމަށް ވާނެ ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ.

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

كفر إجماعا، لقوله تعالى: {لا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ} ويذكرون أنواعا كثيرة مجمعا على كفر صاحبها، ولم يفرقوا بين المعين وغيره.

ثم يقولون: فمن ارتد عن الإسلام قتل بعد الاستتابة، فحكموا بردته قبل الحكم باستتابته، فالاستتابة بعد الحكم بالردة، والاستتابة إنما تكون لمعين; ويذكرون في هذا الباب، حكم من جحد وجوب واحدة من العبادات الخمس، أو استحل شيئًا من المحرمات، كالخمر والخنْزير ونحو ذلك، أو شك فيه يكفر، إذا كان مثله لا يجهله.

ولم يقولوا ذلك في الشرك ونحوه مما ذكرنا بعضه، بل أطلقوا كفره ولم يقيدوه بالجهل، ولا فرقوا بين المعين وغيره، وكما ذكرنا أن الاستتابة إنما تكون لمعين...) {الدرر السنية: 401/10 -402}

ﷺ: "...ﺩﻫﻤﻤﺮﺳﺘﺮ ﻭﺑﺪﺭﺭﺩ ﻣﺮﺭﺩﺷﺮ ﺷﺮﺩﺷ: ﺕﺮﻣﺮﺷﺩ ﻣﻤﻣﻣﻣﺮ ﺑﺮﻣﻣﻣﺮ ﻫﺮ ﺕﺩﺷﺮ ﻭﺮﺩﺭﺩﺮﺩ ﻣﺮﺭﺩﺷﺮ ﺷﺮﺩﺷﺮﺩﺷﺮ ﺭﺭﺩ ﺷﺮﺩﺷﺮﺷﺮﺩﺷﺮ ﻫﺮ ﺩﻫﻤﻤﺮﺳﺘﺮ ﻭﺑﺪ ﺭﺭﺩ ﺷﺮﺩﺷﺮﺩﺷﺮﺩﺷﺮ ﺷﺮﺩﺷ: ﺕﺮﻣﺮﺷﺩ ﻣﻤﻣﻣﻣﺮ ﺑﺮﻣﻣﻣﺮ ﻫﺮ ﺩﻫﻤﻤﺮﺳﺘﺮ ﻭﺑﺪ ﺭﺭﺩ ﺷﺮﺩﺷﺮﺩﺷﺮﺩﺷﺮ ﺷﺮﺩﺷ: "ﺭﺭﺩﺷﺮﺩﺷﺮ ﺷﺮﺩﺷ ﺷﺮﺩﺷﺮ

الحكم بما انزل الله بحوالة احكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله وأحواله وأحكامه
ﷺ ﷺ ﷺ

ތ.ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

(...ولا يختلف المسلمون في أن من جهل أو شك في كون الباري تعالى عالما به وقادرا على إعادته كافر...) {المفهم لما أشكل من تلخيص كتاب مسلم: 57/7}

ﷺ: "...اللہ ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

5- ހަނގަޑުކުރެއްވުމުގެ ކަންތައްތަކުގައި ކަލޭގެ ދަރިފުޅުންނާ ދެކޮޅަށް ދެއްކުމަށް ދެ ކަލޭ ދެކެ ދެ ކަލޭ ދެ ކަލޭ ދެ ކަލޭ

الحكم بغير ما أنزل الله إحدى الكبائر
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله أحوالا وأحكاما
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ

الله ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

2- اللّٰه ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ތަކުރާރުކުރުން ނުކުންނަ ގޮތަށް، ތަކުރާރު ކުރުމުގެ ކުރިން ތަކުރާރުކުރަން ޖެހޭ ކަންކަމާ ގުޅޭ ކަންކަން ހަމަ ކުރުމަށް ވާހަކަ ދެއްކުން. ތަކުރާރު ކުރުމުގެ ދުވަސްތަކުގައި ކުދިން ކިޔަން ފެށުމުގެ ކުރިން ކިޔަން ފެށުމަށް ކުދިން ތައްޔާރު ކުރުން. ތަކުރާރު ކުރުމުގެ ދުވަސްތަކުގައި ކުދިންނަށް ދިނުމަށް ގެންނަ ކަންކަން ހަމަ ކުރުން ފަދަ ކަންކަމެވެ.

5- اللہ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بغير ما أنزل الله إحواله وأحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
ﷺ ﷺ ﷺ

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

بسم الله الرحمن الرحيم.

الحمد لله رب العالمين. والعاقبة للمتقين ولا عدوان إلا على الظالمين. وأصلي وأسلم على نبينا و حبيبنا وقدوتنا محمد وآله وصحبه أجمعين. أما بعد:

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷻ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله في حوالة أحكامه
الله ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله أحوالها وأحكامها
الله ﷺ ﷺ ﷺ

1- ﷺ ﷺ ﷺ 240
2- ﷺ ﷺ 241
3- ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ 246
4- ﷺ ﷺ ﷺ 248
5- ﷺ ﷺ ﷺ 249
6- ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ 252
7- ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ 253
8- ﷺ ﷺ ﷺ 257
9- ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ 260
10- ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ 263
11،12- ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ 269
13- ﷺ ﷺ 272
14- ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ 274
15- ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ 277
ﷺ ﷺ 284
ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

الحكم بما أنزل الله أحوالها وأحكامها
الله ﷺ ﷺ ﷺ

ހަވަނ ހިންގުން..... 459

ދާއިރާއިން ކުއްލިއަށް ބަދަލުކުރެވޭ ވަޒީފާތަކާ ދާއިރާއަށް 459

ފުރަތަމަހާސް: ރަށުތަކުގެ ތަރައްޤީ ތަކާއި ހިނގަމުންދާ ކަންކަމާ ގުޅޭ: 459

ހަތަރުވަނަހާސް: ތަރައްޤީ ތަކާއި ހިނގަމުންދާ (ކޮމާޝަލް ސެކްޓަރ) ސަރުވިސް ފަންނުގެ: 463

ތިންވަނަ ބައި..... 479

ދެވަނަ ބައިގެ ތަފްސީލް 485

ފެށުމާ ގުޅޭ 487